

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Juan jíme'en í Jesuciristu'u

I ti jín a'utéjche i yu'uxari

¹ Ajmí'imua pu seijre'eca'a a'íjna í ti í niuucari. Ajta, a'íjna í niuucari, a'íi pu seijre'eca'a í Dios jemi. Ajta a'íi pu Dios pú'eene'e a'íjna í niuucari.

² A'íi pu 'ajmí'imua seijre'eca'a í Dios jemi tí'ij caí xi mé'e já'ahua'aca'a í chaanaca.

³ Nain tíj na'a ti tí'iseijre'e, a'íjna niuucari jetze pu ayén tiu'utasejre. A'íi pu í Dios, ajta a'íjna í niuucari, a'íi mú naíjmi'i tiú'utaahuaca'a tíj pua'amé yen tí'iseijre'e. Ajta, capu ti'itíj ayén tí'iseire'e á'ame'enche'e ti pua'a caí a'íin niuucari ayén raatétaahuaca'a.

⁴ Tíj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, a'íj pu jetze airáme'ecan a'íjna ti i'irúuri rusén jime'e. Ajta a'íj pu jín ayén tiú'uneeri'icica'a huá'a tzajta'a í teite a'íjna jime'e ti jín i'irúuri mej mi miyen tiráamua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi.

⁵ Ajta a'íjna tej tiyen teajta ratamuá'amua tíjín tatzari, a'íi pu huanéeri'icí já'araa a'ímej tzajta'a í teite í mej á'ujjhua'ane'e tíca'amiste'e. Majta a'íime í mej miyen tíca'amiste'e á'ujjhua'ane'e, camu raayí'itihua'a mej ra'ujé'ica í tatzari ti huá'a tzajta'a huáneeri'icicaa.

⁶ Seíj pu ayén u a'uvé'emej ti Dios ayén ya'uta'íteca'a. Ayee pu ántehuaaca'a tíjín Juan.

⁷ Ayee pu 'een jín u a'uvé'emej ti ij ayén a'íjna jín te'anxájta a'ij ti ari tí'ijmua'areereca'a

a'íjna jime'e í ti i'í tatzari, mej mi naími'i miyen té'antzaahuat'e'en a'íj ti a'ín ayén tihuá'ixaate'e.

⁸ Ajta a'íjna í Juan, capu a'ín pú'eene'e í tatzari sino ayée pu'u 'een jín a'uvé'emej ti ij a'íjna jín tihua'utá'ixaate'en a'íjna jetze me'ecan a'íjna í tatzari.

⁹ Ajta a'ín ti tzáahuati'ira'a jín tatzari pú'een, ti ajta huanéeri'icí á'aye'i huá'a tzajta'a í teite, a'achú mej pua'amé yen seijre'e, a'í pu mú a'uvé'eme'eca'a íiyen chaanaca japua.

¹⁰ A'í pu ayén huateájturaa íiyen chaanaca japua. Ajta, a'í pu nain tiú'utaahuaca'a tíj na'a ti yen chaanaca japuan tí'seijre'e. Mí majta me'ín, í mej yen huachéejme'ecaa íiyen chaanaca japua, camu raamuá'a.

¹¹ A'í pu mú a'uvé'eme'eca'a, ajta a'íime jemi í rute'testemua'a huateájturaa. Majta a'íime, camu xaa ra'ancuré'evi'iti.

¹² Mí majta, seica mú xaa ra'ancuré'evi'iti a'íime í teitestemua'ame'en. Ajta a'ín, ayej tihua'utá'a a'ímej í mej rá'astijre ti 'ij ayén tihuá'uci'iti mej mi yaújmua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani í Dios, a'achú mej pua'améca.

¹³ Majta a'íime, camu miyen teteca jetze airáme'ecan me'íjna jime'e ti teáata'a ayén tí'ijxe'eve'eca'a. Camu a'atzu xaa ne'u, sino ayée mu'u me'íjna jetze ajtème'ecan í Dios.

A'í pu huateújtevistaca'a í niuucari

¹⁴ Ajta a'ín í niuucari a'í pu ayén huateújtevistaca'a. A'í pu ajta itejmi jemi huateájturaa. Teen tu teajta tiyen raasej te'íjna í ti jín rí'í tiraatá'a í Dios. Teen tu raasej í ti jín Dios rí'í tiu'utá'a a'íjna jime'e ti a'í na'a caj tí'iyaujra'an

í Dios. A'í pu é'eme'ecan í ruyá'upua jemi. Nain pu jín rí'i titá'cha'íca'a ruxí'evi'ira'a jime'e. Ajta, nain pu ayén tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a.

¹⁵ Ajta a'ín í Juan, ayée pu a'íjna jín tiu'utaxájtaca'a, ayén ti'ixáata tijín:

—A'ii pu a'ín pú'een í nej jín neri tejamuá'ixaa yee a'íjna ti ye'evé'eme nee cujta'a, jaítze'e pu ve'ecán jín ti'itájvee necaí inee, a'iné a'í pu amuacaí seijre'eca'a necaí inee. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

¹⁶ Naíjmi'i iteen, tu'uri tiyen te'íjna jín ra'ancuré'a te'íjna jime'e í ti nain jín rí'i naa titatá'aca. Ruxí'evi'ira'a pu jín rí'i titatá'aca tíj na'a ti yú auca'ití a'ame.

¹⁷ A'iné ayée pu'u, a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, Dios pu ayén raateájtuaa í Moisés jemi. Dios pu ajta ayén tira'íjca a'íjna í Jesús, ti ajta Ciriístu'u pú'een, ti ij a'ín ruxí'evi'ira'a jín rí'i titaatá'an, ti ij ajta tzáahuati'ira'a jín titaataseíjrate'en a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

¹⁸ Capu ja'atí ja'anáj raaseíj í Dios, sino a'í pu'u ti a'í na'a caj tí'yaujra'an. Ruxí'evi'ira'a pu jín rí'i titatá'aca tíj na'a ti yú auca'ití a'ame. Capu ja'atí ja'anáj raaseíj í Dios, sino a'í pu'u ti seíj na'a yaujra'an pú'een, ti ajta Dios jemi seijre'e, a'í pu ayén taatamuá'ate a'ij ti 'een.

Í Juan ti huá'amua'í'huacare'e pu te'anxájta jíme'en í Jesus ti i'í Ciriístu'u

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, mej majta tejé'ajta me'újna Jerusalén, a'í mú huaja'uta'íteca'a í Juan jemi seica í mej

tí'ivaire'eca'a u hua'atáyujta'a, majta seica í mej me'íjna jetze airáane a'íjna í Leví teecan mej mi miyen tiraata'íhua'u ti jíme'en yee: “¿A'ataani pej pírícií?”

²⁰ Ajta a'íjna í Juan, capu hua'utá'ijmíijri'i mej ráamua'ati sino ruxí'eví'ira'a pu jín ayén tihua'utá'ixaa mejseíraca'a naíjmi'i í teite. Ayen tíjín:

—Canu nee ne'ín pú'een í Círístu'u ti Dios ra'antíhua'u.

²¹ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—¿A'ataani pej pú'een? ¿Ni pe'ín pú'een a'íjna í Elías?

Ajta ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu ne'ín pú'een.

Majta miyen tíjín:

—¿Ni pe'ín pú'een í tej rachú'eve'e, a'íjna ti Dios jetze me'ecan titaatá'ixaate'esin?

Ayee pu tiu'utaniú tíjín:

—Canu ne'ín pú'een.

²² Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—¿A'ataani ne'u pej pú'een mú'ee? Patá'aj taatá'ixaate'en á'a jíme'e tej ti teajta tiyen tihua'utá'ixaate'en a'íime í mej taja'uta'íteca'a. ¿A'íné petí'ixa á'a jíme'e?

²³ Aj pu'i ayén Juan tiu'utaniú tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een a'íjna ti ayén jíme'en tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan ti nu'u ayén ja'atí pu á e'evé'ejijhua a'ujna já'ahua'a 'ítzitá. Ayen tíjín: “Rí'i xu huaújruren sej si siyen temua'a naa ra'ancuré'eví'itín se'íjna í tavástara'a.”

²⁴⁻²⁵ Majta seica í fariseos, í mej tiu'uta'aíjti'ire, ayée mú tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—Tí pua'a piyen mú'ee caí a'íin pú'een a'íjna í Círíistu'u, pajta caí mú'ee a'íin pú'een í Elías, pajta caí mú'ee a'íin pú'een a'íjna í tej rachú'eve'e ti Dios jetze me'ecan titaatá'ixaate'esin, ¿a'iné 'een jín piyen huá'amuaí'ihua í teite?

²⁶ Ayee pu tiu'utaniú a'íjna í Juan tijín:

—Nee nu á'amuumuaí'ihua jaj jíme'e. Mí ajta, seíj pu ayén mú'ejmi jemi seijre'e í sej caí ramua'ate.

²⁷ A'ii pu a'íin pú'een í ti auj mé e'evé'eme. A'iné inee ciliéene'e nu jín ti'itájvee í jemin, capu ayén tiraavíjte'e nej ra'ajta'í'ipi'ín í ca'acaira'an.

²⁸ Ayee pu tiú'uruu a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuua tijín Betábara, u jetze pújme'en, í játe'anara'an jetze í Jordán, a'u ti a'íin Juan huajé'emuaí'ihuaca'a.

Jíme'en í cáne'a ti Dios raatámuaí'ivajta

²⁹ Yee ruijmua'a yee, a'íi pu raaseíj a'íjna í Jesús ti e'evé'eme'ecaa a'ájna jemin. Aj pu i ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Juan tijín:

—Casi'i xaaseíj mú'een, mi cáne'a Dios ti raatámuaí'ivajta. A'ii pu a'íin pú'een ti ruxí'evi'ira'a jín ra'uré'uuna nain jíme'e a'ij mej tite'uteájturaa í Dios jemi a'achú mej pua'amé yen seijre'e íiyen chaanaca japua.

³⁰ A'ii pu a'íin pú'een í nej jíme'en niyen tiu'utaxájtaca'a netí'ij niyen tejámuaatá'ixaa yee: “Seíj pu yé 'e'evé'eme'e a'ame nehuárita'a mejca'ihuáyee, ti ajta jaítze'e ve'ecán jín ti'itájvee necaí inee, a'iné a'íi pu amuacaí huataseíjre necaí inee.”

31 Canu neajta inee nesej ramua'atejca'a. Aru ayée nu en jín mú a'uvé'emej nej ni niyen huá'umuaí'ihua í jaj jime'e ti ij a'ín ayén huatasejre'en a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémel'ecan.

32 Aj pu'i Juan ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu raasej ne'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti júte'e e'icámel'ecaa. Yee pu seijre'eca'a tíj cucui'i. Aj pu i án mu'úutze'en a'ujyeíjxi.

33 Canu a'atzu ramua'atíche'e ti pua'a caí ayén tinaatá'ixaate'enche'e a'íjna ti neja'uta'íteca'a ayén tijín: “Tí pua'a hui piyen raasej ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén e'icáanen ti ij sej japuan huateáturan, aj pej ramua'ati ti a'ín pú'een ti ayén tiraata'aíjte'esin a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti mú'ejmi tzajta'a huateáturan sej si se'íjna jetze arájca'anen.”

34 'Nee nu niyen raasej. Neajta nu niyen tejámuaatá'ixaate'esin ti a'ín pú'een í yaujra'an í Dios. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

Jíme'en í mej amuacá á'ujujhua'ane'e jamuan í Jesús

35 Yee ruijmua'a yee, ajtahua'a pu a'uun a'utéveeca'a a'íjna í Juan. Ajta a'íime í ti huá'uvi'itijme'e, hua'apua mú jamuan á'ujujhua'ane'e.

36 Tí'ij raasej ti a'uun a'atamé'ecaa a'íjna í Jesús, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Xaasej mú'een, í cáne'a Dios ti raatámuaí'ivajta.

37 Matí'ij miyen tiráanamujri'i a'íime í mej hua'apua, matí'ij mi Jesús huatavén.

³⁸ Ajta a'íin Jesús, tí'ij pí a'uré'leve, aj pu'í hua'useíj mej raavá'rajme'e. Aj pu'í ayén ti-hua'uta'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'íné setí'ijxe'leve'e mú'een?

Aj mú miyen tiu'utaniú tíjín:

—Rabí, ¿a'uné pe'eche mú'ee?

A'íjna i niuucari tíjín Rabí, ayée pu huataújmua'a tíjín: Tevij ti Tihúa'amua'ate.

³⁹ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj yú a'uvé'uju'un setá'aj ya'useíj.

Mat'íj mi a'ucíj jamuan. Majta u ya'useíj a'utí é'echejca'a. Majta mú jamuan a'uun a'uteájturaa a'achú pua'an hora tí'ituraaca'a a'íjna xicá'jra'a jetze. Yee pu teuumé'eca te'ecáará'a tacuarixpua.

⁴⁰ Ajta, seíj ti huá'a jetze ajtéme'ecantaca'a í mej hua'apua í mej Jesús jamuan a'ucíj, ayée pu ántehuaaca'a tíjín Andrés. A'íi pu juutzeá'jra'an pírici a'íjna í Simón, ti ajta i'í Pedro.

⁴¹ Aj pu'í a'íin Andrés amuacá'í ra'antinájcheca'a a'íjna í ruja'a, í Simón. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tu'uri ráateu te'íjna í Mesías. (Mesías, ayée pu huataújmua'a a'íjna í niuucari tíjín: Círíistu'u ti Dios Ra'antihuau.)

⁴² Tí'ij jí ye'eráavi'iti a'íjna í Simón í Jesús jemi. Ajta a'íin Jesús, temua'a pu tira'arásej. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej a'íin pú'een í yaujra'an í Jonás. Ayee pej ántehuaa pua'amé tíjín: Cefas.

(Cefas, ayée pu huataújmua'a tíjín: Pedro, ti ajta tetej pú'een.)

Jíme'en a'íjna í Felipe, ajta í Natanael

⁴³ Yee ruijmua'a yee, Jesús pu a'uun á'uyel'imijca'a. Ayee pu tiraaxí'epi'intare ti a'uun á'lume'en a'ujna ájtepua, Galilea já'ahua'a. Tí'ij i a'íin ra'antinájcheca'a a'íjna í Felipe. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj ne jamuan á'uche'ecane'en.

⁴⁴ A'íjna í Felipe, a'úu pu é'eme'ecantaca'a, a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Betsaída. A'uu mú majta é'eme'ecan a'íjna í Andrés, ajta a'íjna í Pedro.

⁴⁵ Aj pu'i a'íin Felipe a'íin huáteu í Natanael. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Tu'uri ráateu te'íjna ti jíme'en Moisés teecan ayén tira'uyú'uxaca'a a'íjna jetze í yu'uxari, í niu-ucari í mej jín tí'aijta. A'ii pu hui ajta a'íin pú'een í mej majta jíme'en ra'uyú'uxaca'a a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. A'ii pu a'íin pú'een a'íjna í Jesús, Nazarét ti é'eme'ecan. A'íi pu yau-jra'an pú'een í José.

⁴⁶ Ajta a'íjna í Natanael, ayée pu tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿Ni qui Nazarét é'eme'ecan? ¿Ni ayén tí'iri'iri ti a'uun Nazarét tí'itíj airaanen ti tí'irí'een?

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Felipe tijín:

—Che'eré, patá'aj ya'useíj.

⁴⁷ Tí'ij Jesús raaseíj ti e'evé'eme'ecaa a'íjna í Natanael, ayée pu tiu'utaxájtaca'a jíme'en a'íjna tijín:

—Xaaseíj, pu'uri e'evé'eme seíj ti tzíte'e Israel jetze ajtémecan. Capu tí'ihua'itzi a'íjna jemi. Capu ja'anáj tí'ihua'itaca.

48 Aj pu'i a'ín Natanael ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné peneja'umuá'a? ¿A'iné pej pi 'een jín nemua'ate?

Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Nee nu ne'uun muaja'useíj pat'íj pe'uun e'irácatii jeten a'íjna í huaréj, tí'ij caí xí muaatajéve a'íjna í Felipe.

49 Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Natanael tijín:

—Rabí, mú'ee pej pe'ín pú'een pej i'i yaujra'an í Dios. Mú'ee pej a'ín pú'een í pej titaata'aíjte'esin itejmi, i tej Israel jetze ajtémecan.

50 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pej piyen té'atzaahuate'e pe'íjna jime'e nej niyen tímuaatá'ixaa yee nej ne'uun muaja'useíj pat'íj pe'uun e'irácatii í huaréj jete. Ayee nu tí'imua'ixaate'e pej pauj piyen tí'iseijran tí'itíj jime'e tí jaítze'e ruxe'leve'e caí a'íjna.

51 Ajta ayén tiraata'ixaa tijín:

—Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e pej piyen raseijran tí ayén antacúuni'íhua a'ame u ta japua. Majta a'íime í mej me'uun tí'ivaire'e Dios tí é'eseijre'e, a'íi mú yéve'ecánineíca'a muá'aju'u ineetzi jemi, i nej neajta teáata'a jetze airáne. Majta mú a'uun á'ujnineica'a muá'aju'u me'újna u ta japua.

2

Jíme'en í tí amuacá Jesús huaríj í mej jín ríi tira'utaseíj

¹ Tí'ij huaíca xica jetze teuumé'eca, seíj pu huaténe'icheca'a a'ájna já'ahua'a Galilea, chajta'a

ti ayén téja'arájtehuaa tijín Caná. Ajta a'íin náinajra'an í Jesús, a'uun a'utéveeca'a.

² Majta a'íime í mej tí'iyeste, a'íi mú raatá'inee me'íjna í Jesús, majta hua'utá'inee a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, mej mi huá'a jamuan tiú'uyesten.

³ Tí'ij huaxíj a'íjna í viinu, aj pu'i a'íin náinajra'an í Jesús ayén tiraata'ixaa a'íjna tijín:

—Capu ché'e urajmuaa í viinu.

⁴ Tí'ij jí Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Náànaj, ¿a'iné petí'ijxe'eve'e ineetzi jemi? Capúu xi a'ájna teja'uré'ene í nej jetzen a'ímej jemi huataseíjre'en meneseíiraca a'íime í teite.

⁵ Aj pu'i a'íin náinajra'an ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'ivaire'e tijín:

—Setá'aj siyen huárini a'ij ti a'íin tejámuaatá'ixaate'esin.

⁶ Ajta a'uun vejl'i teja'uvéejme'ecaa í xa'ari. Ayee pu tí'ipua'ameca'a a'achú cumu arájsevi ti tetej jime'e taavíjhuaca'a. A'ii pu a'íin pú'een í mej me'íjna jín tiu'ujá'usi na'ari me'íjna jetze hua'íihua a'íime í mej Israél jetze ajtémecan mej mi miyen me'íjna jín araúrasten í ruye'irá. Ayee pu té'uvejrica'a a'achú cumu seité liitro, na'ari seité liitro japuan tamuáamuata'a.

⁷ Aj pu'i Jesús ayén tihua'uta'aíj a'ímej í mej tí'ivaire'e. Ayen tijín:

—Setá'aj ra'avé'ejiste'axi'in í jaj í xa'ari tzajta'a.

Mat'ij mi te'evé'ejiste'axi temua'a naa

⁸ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj ru'itajáni'in cǎj caj í jaj tu'urájmuua mi xa'ari tzajta'a. Setá'aj seajta raatá'an se'íjna ti a'íjna jín antiújmuua'aree mej yé tí'iyeste.

Aj mú mi miyen raatá'a.

⁹ Ajta a'íin ti antiújmuua'aree, a'íi pu ra'anti'í a'íjna í jaj ti huatéúviinutaca'a. A'íi pu caí ramua'areereca'a a'u ti é'eme'ecan a'íjna í viinu. Mí majta a'íime í mej tí'ivaire'e, a'íi mú xaa ramua'areereca'a. A'íj pu jín, a'íi pu raatajé a'íjna í ja'ati ti huaténe'icheca'a.

¹⁰ Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Ja'atí ti na'a, ayée tu tí'ijrǎ'ire. Amuacá pu hui hua'atá'aca a'íjna í viinu ti jaítze'e rǎ'en. Tí pua'a meri tá'aruaj, aj pu'i a'íin hua'utá'asin í ti caí rǎ'en. Mí pajta mú'ee, mé'e pu a'ayeúche í ti jaítze'e rǎ'en tíj na'a tej autéjhui tej tij íjii ra'antiyé'en. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹¹ A'ii pu a'íin pú'eene'e í ti amuacá ayén tí'itǎj jín huarǎj a'íjna í Jesús, í mej jín rǎ'i tira'utaseíj. Ayee pu huarǎj a'ujna u Caná, chajta'a ti a'uun a'utacá'a u Galilea. Ayee pu huá'a jemi huataseíjre í tí'imuarǎ'eri'ire'ara'an í ti jín rǎ'i tihua'utá'a. Majta a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, a'íi mú jaítze'e rá'antzaahua.

Jesús pu a'uun a'utéveeca'a u Capernaúm

¹² Tǎ'íjta'i, a'uun a'ucáane a'ujna Capernaúm a'ímej jamuan í náinajra'an, ajta ihuáamuua'ame'en. A'uu mú é'etee a'achú pua'an xicaj.

Jesús pu hua'irámuari a'ujna teyujta'a a'ímej í mej tí'itetu'araca

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

13 Tí'ij ari vejli'itaca'a a'ájna mej jetzen miyen ra'utámua'aree a'ájna xicájra'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i a'ímej í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, ti'iquí Jesús án a'ujnéj a'ujna Jerusalén.

14 A'uu pu a'uteájrupi ta'anténine'i í teyuu ti a'utéjvee. Aj pu'i a'uun huá'uteu a'ímej í mej tí'itetu'araca ti'iteén huáacasi nusu cáne'axi ca'ín cucui'ise. Ajta seica pu huáteu í mej án e'ijtéjcaa meesa jetze mej mi tumin huapuáta'ata.

15 Aj pu'i cuaarta huatétaahuaca'a caujnari jime'e. Tí'ij jí a'ájna jín hua'irámuari naíjmi'ica. A'ímej pu ajta huiiramuári í cáne'axi, ajta í huáacasi. Ajta pu pí té'ejhua'axixi í tihuá'ameesa a'ímej í mej japun tumin tí'ipuata'atí'iraca'a. Ajta nainjapua ráahua'astíraa í tumin.

16 Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej cucui'ise tu'araca tíjín:

—Setá'aj te'irá'an nain í ti ayun tí'iseijre'e. Caxu ché'e siyen raruure niyá'upua ti raatéechi'i. Ché'e caí ayén tí'itéva'irihua'an tíj chi'i í mej tzajta'an tumin mua'itici. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

17 Majta a'íme í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, aj mú mi miyen ra'utámua'areeri'i ti ayén té'eyu'usi'i tíjín: “Na'anca'anécan nu yeehui jín niyen yé á'aseca a'u pej a'utéechi'i nej ni muaateánajche.”

18 Majta a'íme í mej tihuá'ajte'e í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú tirájhaviiri'i ti ij a'ín ca'anéri jín tí'itíj hua'utaseíjrate'en í mej jín rí'i tiraaseíj. Miyen tíjín:

—Patá'aj taataseíjrate'en tí'itíj í tej jín a'ij tímua'utaséij tej ti te'íjna jín ráamua'aree pej pe'íjna jín antí'amua'aree pej piyen ríci.

19 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a siyen raaté'uuna se'íjna i teyuu, nee nu huaíca xicaj tzajta'a neajtahua'a ra'ajjásin.

20 Ajta a'íime í Israél mej jetze ajtémecan, ayée mú titeetaniú tijín:

—Ayee pu hui á'atee a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a japuan arájsevi mej rá'ajtaahuaca'a. ¿Ni qui mú'ee piyen huaíca xicaj tzajta'a pajtáhua'a rá'ajtaahua? —Ayee mú tiraata'íhua'uri'í.

21 Mí ajta a'ín Jesús, a'í pu a'íjna jín tí'ixajtaca'a í teyuu ti jetzen seijre'e. A'ii pu a'ín pú'eene'e í tévira'an.

22 Tí'ij Dios ra'ajjáj í Jesús huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, aj mú mi ra'utámua'areeri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna jime'e. Ajta, ayén tihuá'amitiejte'eca'a ti ayén ti'ayájnaca'a a'ij ti té'eyu'usi'ihuaca'a í huá'ayu'uxa jetze. Majta rá'antzaahua a'ij ti Jesús tiu'utaxájtaca'a.

A'íime í mej amuacáí té'antzaahua a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Jesús

23 Tí'ij a'uun a'utéveeca'a u Jerusalén a'ájna xicájra'an jetze matí'ij tí'iyestejca'a a'íjna jime'e ti Dios tihua'utá'uuni'iri'í, jeíhua mú teite raaseíj a'ij ti Jesús rijcaa a'íjna jime'e ti huápí'í naa ti-huá'aseijrate'e. A'íj mú jín mu'ití'í rá'antzaahua ti nu'u a'ín pú'eene'e í mej rachú'eve'eca'a.

24 Mí ajta Jesús, capu huataúra'a ti huataújtuiire'en a'ímej jemi, a'íné a'í pu naíjmi'ica mua'atejca'a.

25 Capu ayén ruxe'eve'eca'a ti ja'atí ayén raatá'ixaate'en a'ij ti 'een í teáata'a, a'íné a'í

pu ruse'ij rú'umua'areereca'a a'ij ti 'éene'e
mua'atzíire'ara'an í tzajta'an í tevi.

3

Nicodemo pu tí'ira'ihua'uraca'a í Jesús

¹ A'uun pu se'ij a'utéveeca'a ti a'imej jetze
ajtéme'ecantaca'a í fariseos. Ayee pu ántehuaaca'a
tijín Nicodemo. A'íi pu se'ij a'íin pú'eene'e í
hua'avaujsi í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

² A'íi pu tíca'imua á e'iré'ene í Jesús jemi. Ayee
pu tiraata'ixaa tijín:

—Vásta'a, teen tu ramua'aree pej pe'uun
a'uvé'emej í Dios jemi a'íjna jime'e a'ij pej
titaatá'ixaate'en. Ayee tu tí'ijmua'aree ti caí a'ij
tí'iri'iri ti ja'atí ayén ríjca patíj mú'ee, a'íjna jime'e í
tej jín a'ij tímua'utaséj ti pua'a caí Dios ayén jemin
seijre'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa ti nu'u ayén ruxe'eve'e ti a'íin jéjcuacan jín huanú'ihua

³ Ajta Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Jee xaa ne'u, ayée nu tí'imua'ixaate'e
tzáahuati'ira'a jime'e, ti pua'a ja'atí caí ajtahua'a
huanú'ihua, capu rí'iri ti a'íin a'uun a'uteárute
a'ujna Dios ti é'eseijre'e.

⁴ Aj pu'i Nicodemo ayén tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'iné tí'iri'iri ti ja'atí ayén ajtahua'a
huanú'ihua ti pua'a a'íin ari vásta'a pú'eene'en?
Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri ti ajtahua'a atéhui'ixin
í jucáara'an jetze í runáàna ti ij ajtahua'a
huanú'ihua. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í
Nicodemo.

⁵ Tí'ij jí Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ti pua'a caí ayén huaujjéjcuare'en a'íjna jime'e ti ayén huaújmuai'ihua jaj jime'e, ajta ti pua'a caí ayén ajtahua'a huanú'ihua a'íjna jime'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén huateáturan í jemin, capu a'ij tí'iri'iri ti a'ín ja'atí a'uun a'uteárute a'ujna Dios ti é'eseijre'e.

⁶ Seicié pu 'een a'íjna ti a'íjna jetze airáninei ti ayén ratéhua'ira'a. Ayee pu che'atá na'a seicié 'een a'íjna ti a'íjna jetze airaújnejjte í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁷ 'Capej a'ij té'amuaajca nej niyen tí'imua'ixaate'e yee ruxe'eve'e pej pajtáhua'a huanú'ihua.

⁸ Casí'i, ayée pu rici í eeca. Nain japua pu huá'eecaj. Pajta ranamua ti jújhua'ana. Mí ajta, capu a'ij timuá'amitiéjte'e a'u ti pújme'en a'uvé'eye'i na'ari a'u ti pújme'en huarú'ipi. Ayee pu che'atá na'a tihuá'aruure matíj mena'a pua'amé í mej miyen airaújnejjte me'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

⁹ Ajta a'ín Nicodemo ayén tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'iné tí'iri'iri ti ayén teja'uré'enen?

¹⁰ Tí'ij jí Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mí pej tihuá'amua'ate a'ímej í mej Israel teecan jetze ajtémecan, ¿ni tzaa ayén ti'ayajna pej caí yaú'itie a'ij nej tí'imua'ixaate'e?

¹¹ Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ayée tu te'íjna jín tí'ixaxa'a í tej tiyen ramua'aree, teajta te'íjna jín tiu'utaxájta í tej tají'i jín tiu'uséij.

'Mí seajta mú'een, caxuu xi ra'ancuré'a a'ij tej tejá'amua'ixaate'e.

12 Ayee nu ne'íjna jín timuaatá'ixaa a'ij ti tí'irineca íiyen chaanaca japua. Mí pajta mú'ee, capej jíme'en té'atzaahuat'e. ¿A'iné tí'iri'iri pej piyen té'antzaahuat'en ti pua'a niyen ne'íjna jín timuaatá'ixaate'en a'ij ti tí'irineca u ta japua Dios ti é'eseijre'e? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

13 'Capu ja'atí ja'anáj u a'ujnéj u ta japua sino a'íi pu'u í ti yé ve'ecáane íiyen chaanaca japua. Nee nu ne'ín pú'een i nej neajta teáata'a jetze airáne.

14-15 Ajta, tíj a'ín Moisés ajmí'i ra'ajpí a'íjna í cu'ucu'u a'ujna já'ahua'a ti caí é'e tí'ititaca'a, ayée pu che'atá na'a tiú'ujxe'eve'e ti Dios ayén na'ajján ineetzi i nej neajta teáata'a jetze airáne, ti ij ayén tihuá'aci'iti a'achú mej pua'amé ná'antzaahuat'esin mej mi miyen ruuri huateáuran tíj na'a rusén jíme'e.

Dios pu nu'u huá'axe'eve'e matíj mena'a pua'amé yen huachéjme íiyen chaanaca japua

16 'Ayee pu Dios ayén hua'utaxí'eve a'ímej í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua ti i ayén neja'uta'íteca'a ineetzi, nej nee nena'a caj tí'iyaujra'an, nej ni niyen huámi'ini huá'a jetze me'ecan mej mi caí antipúa'are sino ti ayén ti-huá'aci'iti mej mi miyen ruuri huateáuran tíj na'a rusén jíme'e, a'achú mej pua'amé miyen na'ará'astijre'esin ineetzi.

17 Ayee pu xaa ne'u ti'ayajna. Capu Dios ayén neja'uta'íteca'a nej yé ve'ecáanen íiyen chaanaca japua nej ni niyen hua'uxíjte'en ne'ímej í mej yen huachéjme ne'íjna jíme'e nej ni puaíjtzí hua'utá'an sino ayée pu neja'uta'íteca'a nej ni

huá'a japua huániuuni ne'íjna jime'e nej naíjmi'ica tiu'utá'uuni'i.

¹⁸ 'Ayeé pu tí'ijci'iti ja'atí ti na'a ti ayén ná'astijre'e ineetzi, nej ni caí ra'uxíjte'en, neajta caí puaíjtzi raatá'an. Mí ajta a'ín, ja'atí ti na'a ti caí ná'astijre'e ineetzi, Dios pu ari ra'uxíjte ti ij ayén puaíjtzi raatá'an a'íjna jime'e ti a'ín caí ná'astijre'e ineetzi nej nee nena'a caj tí'iyaujra'an í Dios.

¹⁹ 'Ayeé pu ari huá'a jime'en ra'uxíjte í Dios nej neri huá'a jemi huataseíjre a'ímej jemi í mej yen huachéjme chaanaca japua nej ni niyen tíhua'utétatzavi'i. Mí majta me'ín í teite, ayée mú jaítze'e raataxí'eve mej me'uun a'uteáuran a'u ti a'utíca'a mej caí raataxí'eve mej me'uun a'uteáuran a'u ti á'uneeri'i. Ayeé mú 'een jín raataxí'eve a'iné a'ij mú pua'a titetiújcha'íica'a.

²⁰ 'Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ja'atí ti na'a ti ayén a'ij pua'a ti'itíujcha'íi, capu a'atzu ra'aráanajche ti ayén huárini ti a'ij pua'a 'een jime'e a'u ti á'uneeri'i. Capu xaa ne'u ayén á'ujca'ane ti ayén a'ij pua'a huárini a'u ti á'uneeri'i a'íjna jime'e ti rázziíne'e ti ij ayén huatámitieere'en a'ij ti 'een a'íjna ti jín ayén ríci.

²¹ 'Mí ajta, ja'atí ti na'a ti hui tzáahuati'ira'a jín rí'i ti'itíujcha'íi, a'í pu xaa ayén á'ujca'ane ti ayén rijca a'u ti á'uneeri'i ti ij ayén huatámitieere'en temua'a naa ti ayén ríci a'íjna jime'e ti rá'astijre'e í Dios. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a í Jesús.

Jesús pu tíhua'ixaate'e a'ímej í mej a'uun huachéjme u Judea

²² Tí'ij í Jesús a'uun á'ume a'ájna já'ahua'a, a'uun ti a'utacá'a u Judea. Majta mú jamuan a'ucíj a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. A'uu pu huá'a

jamuan a'utéveeca'a a'achú pua'an xicaj. Ajta huá'umuai'ihuaca'a í teite.

A'íjna í Juan, í ti huá'amuai'ihuaca, a'í pu jaítze'e tihuá'ixaate'e jíme'en í Jesús

²³ A'ajná'imua, a'í pu Juan ajta huá'amuai'ihuaca'a a'ájna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjn Enón. A'uu pu vejli'i a'utacá'a u chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa Salim. Ayej tí'iruurejca'a a'iné jeíhua pu jájmuaaca'a a'ujna. Majta mú jeíhua teite e'iré'enineica'a í jemin ti ij huá'umuai'ihua.

²⁴ Ayee pu tí'iruurejca'a a'iné camúu xi ra'iténajca'a me'íjna í Juan.

²⁵ Matí'ij mi autéjhuii a'íme í mej Juan jamuan á'ujjuhua'ane'e mej tiújte'a'axi'in a'ímej jamuan í seica í mej Israel jetze ajtéme'ecan me'íjna jíme'e í hua'aye'ira, í ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej nu'u'é'eti'ihuáxi'in.

²⁶ Matí'ij mi e'iré'ene í Juan jemi. Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tíjn:

—Rabí, casi'i a'ij ti rici a'íjna ti a'uun a'utéveeca'a mú'eetzi jemi patí'ij pe'uun u jetze pújme'en u Jordán. A'ii pu hui a'ín pú'een í pej jíme'en tiu'utaxájtaca'a. Ajta íjii, a'í pu huá'amuai'ihua í teite. Majta naími'i mú e'iré'eninei í jemin.

²⁷ Ajta a'ín Juan, ayée pu tiu'utaniú tíjn:

—Tíj na'a ti ja'atí ayén ra'ancuré'asin, ayée pu tí'ijci'iti a'íjna jíme'e ti Dios ayén tiraatá'asin.

²⁸ Mú'een xu hui seajta seri náanamujri'i nej niyen tejámuaatá'ixaa yee nej caí ne'ín pú'een í Círíistu'u ti Dios ra'antíhua'u, sino Dios pu ayén

neja'uta'íteca'a nej ni amuacáí huataseíjre'en mú'ejmi jemi.

²⁹ 'Ayee pu tí'irineca tí'ij ja'atí huaténe'iche. A'íjna í 'íta'a, a'í pu huateáturaasin a'íjna jemi ti ra'ancuré'evi'iti. Ajta a'ín amiigura'an í ja'ati, a'í pu á vejlí'i a'utéveeca ti ij ayén rá'anvi'itín a'íjna í 'íta'a a'íjna jemi í teáata'a. A'í pu ajta ayén rutémua'ave'e a'íjna jime'e ti ayén rana-mua a'ij ti a'ín ja'atí tiu'utaxájta a'íjna jime'e ti ari ra'ancuré'evi'iti a'íjna í 'íta'a. Ayee nu hui che'atá nena'a netémua'ave'e inee, a'iné pu'uri antipúa'ari í nej jín antínmua'aree.

³⁰ 'Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti a'ín jaítze'e ve'ecán jín te'enteárate. Ajta ineetzi jemi, ayée pu ajta ruxe'eve'e nej jaítze'e ciliéene'e jín tiu'utévairé'en. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Juan.

A'í ti u e'icaanej u júte'e

³¹ 'A'íjna ti hui u e'icaanej u júte'e, a'í pu nain jín antiújmua'aree. Neajta inee, i nej íiyen chaanaca japua me'ecan, íye nu hui me'ecan, neajta niyen tí'ixaxa'a a'ij ti tí'itíj ríj á'aye'i íiyen chaanaca japua. Ajta a'ín ti júte'e e'icaanej, a'í pu nain jín antiújmua'aree.

³² A'í pu ayén a'íjna jín tí'ixaxa'a a'ij ti a'ín tiu'uséij, ajta a'ij ti a'ín tiú'unamuajri'i í Dios jemi. Mí ajta, capu ja'atí rá'atzaahuatē'e a'ij ti tí'ixa.

³³ Ajta a'ín ti ayén rá'antzaahuatē, a'í pu ayén raatá'itíira ti ayén ti'ayajna ti Dios ayén tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a.

³⁴ 'A'íjna ti Dios ya'uta'íteca'a, ayée pu hui che'atá na'a a'íjna jín tí'ixa a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Dios. Ayee pu a'íjna jín ríci a'iné Dios pu ayén raatá'a

ti a'ñin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios nain jín hu-
ateáturan í jemin.

³⁵ Ajta, a'ñin ya'upuáara'an raxí'eve'e í ruyauj,
ajta ayén raatá'a ti a'ñin yaujra'an nain jín an-
tiújmua'aréere á'ara'ani.

³⁶ 'A'íjna ti rá'astijre'e a'íjna í yaujra'an, a'ñi
pu ruuri huateáturaasin í Dios jemi t́j na'a rusén
jime'e. Ajta a'ñin ti caí ayén tira'ará'astijre'e, capu
rac'i'ti ti ruuri huateáturan í Dios jemi sino Dios pu
puaíjtzi raatá'asin.

4

Jíme'en í 'íta'a ti Samaria é'eme'ecan

¹ Majta me'ñin í fariseos, ayée mú ráamua'areeri'i
tijín jaítze'e pu nu'u huá'amua'itijci í teite a'íjna í
Jesús caí a'íjna í Juan. Ajta nu'u huá'amua'i'ihua.

² Mí ajta a'ñin Jesús, capu ayén ti-
huá'amua'i'ihuaca'a, sino a'ñime mu'u í mej
jaman á'ujujhua'ane'e.

³ Ajta a'ñin Jesús, t́'ij ayén tiú'unamuajri'i mej
nu'u miyen tiráamua'areeri'i a'ñime í fariseos, aj
pu'i a'uun e'erájraa u Judea. Tí'ij jí ajtahua'a a'uun
a'utamé ájtepua u Galilea.

⁴ Ayee pu tiú'ujxe'eve'eca'a ti a'uun já'ita'a
a'uré'enen u Samaria.

⁵ Tí'ij jí a'uun a'ará'a chajta'a ti ayén
téja'arájtehuuaa tijín Sicar, ti a'uun ajtème'ecan u
Samaria. A'uu pu vejli'i a'utacá'a a'íjna chuéjra'a
ti a'ñin nu'u Jacobo teecan raatapuaijve í ruyauj í
José teecan.

⁶ A'uu pu ye'etéecu a'íjna í Jacobo. Ajta a'ñin
Jesús, a'úu pu a'ujyeíjxi á vejli'i a'utí e'etécun a'iné

temua'a pu tí'icua'anaca'a a'íjna jime'e ti á'atee ti huaméj í juye jetze. A'atzaj a'ájna p'tí'irijcaa á tacuarixpua.

⁷ Tí'ij jí seíj á e'iré'ene, 'íita'a ti Samaria é'eme'ecan. Ayee pu a'íjna jín e'iré'ene ti ij jaj aiitajáni'in. Aj pu'i Jesús ayén tiraatajé tíjín:

—Cíj caj jaj tinaatá'a.

⁸ Majta a'íime, í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, a'úu mú á'uju'un u chajta'a mej mi cual'ira tiú'unanan.

⁹ Ajta a'íin 'íita'a ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej hui Israel jetze ajtémecan. Neajta inee, inee i'i 'íita'a íyee nej Samaria me'ecan. ¿A'iné 'een jime'e piyen jaj nehuavii nej cíj caj tímuaatá'an?

(Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í 'íita'a a'iné, a'íime í mej Israel jetze ajtémecan, camu a'ij á'ujmua'ara a'íimej jemi, í mej Samaria é'eche.)

¹⁰ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a pej mua'areere ti'itíj ti jín Dios ruxí'eví'ira'a jín muaatapuaíjve'esin, pajta ramua'areere ja'atí nej pú'een inee, i nej niyen muahuavii, ayée pej naatahuavíranche'e. Neajta nu niyen ne'íjna muaatá'aniche'en ne'íjna í jaj í pej jín rusén jín ruuri.

¹¹ Ajta a'íin í 'íita'a, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástar'a, capej ti'itíj tícha'íi í pej jín ra'itajáni'in í jaj, ajta jeíhua pu hui ucátee í ti atécun. ¿A'uné jetze péye'ejáni'isin pe'íjna í jaj?

¹² ¿Ni piyen jaítze'e ti'itíj jín anti'amua'aree mú'ee caí a'íjna í tayá'upuaci'i, a'íjna í Jacobo

teecan ti ayén taatá'a tej tiyen a'uyé'en iieyecuí? A'í pu ajta ayajna yé'ecare'e, majta a'íime í yaújmu'a'ame'en, majta í tihuá'aye'emuaaca'a.

¹³ Ayee pu tiu'utaniú a'íjna í Jesús tijín:

—Ayee nu tí'imua'ixaate'e ti ayén tihuá'aruuren a'achú mej pua'amé miyen raye'e me'íjna í jaj ti aaitáninei mi ta'atécun jetze. Mat'íj huayé'en, majtáhua'a mú huata'l'ícu méjca'i huáye.

¹⁴ Mí ajta, ja'atí ti na'a ti a'íjna huayé'en í jaj nej hui niyen raatá'asin, capu ché'e ja'anáj huata'l'ími. Jee xaa ne'u, ayée pu seíre'e a'ame í jemin ti a'íjna í jaj nej niyen tiraatá'asin ti ayén aaitáninéica'a a'ame ti ij a'íin ja'atí rusén jín ruuri á'ara'ani. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

¹⁵ Aj pu'i a'íin 'íita'a ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástar'a, patá'aj piyen cáj caj tinaatá'an pe'íjna í jaj nej ní caí ché'e huata'l'íimin, ti ij ajta caí ché'e ayén tiu'ujxe'eve'e nej niyen yeraajéin neyajna.

¹⁶ Aj pu'i í Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aricu, u a'utájee í ti muajá'uvi'itin. Pajta mú a'uvé'eme'en.

¹⁷ Aj pu'i a'íin 'íita'a ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capu ja'atí nejá'uvi'itin.

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—X'íepi'ín pej tiu'utaxájtaca'a ti nu'u caí ja'atí muajá'uvi'itin.

¹⁸ Ayee pu ti'ayajna í mej meri anxívi ará'ase muá'araa a'íime í mej muatévi'itine'e. Ajta a'íin í pej jamuan á'uca íjii, capu muajá'uvi'itin a'íjna. Ayee pej tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a.

¹⁹ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í 'íita'a tijín:

—Nevástará'a, ayée pu hui tiná'amitiejte'e pej piyen Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

20 Tavaújsimua'aci'i mú raná'amiche'e í Dios a'íjna jetze í jirí. Mí seajta mú'een, mi sej Israél jetze ajtéme'ecan, ayée xu tí'ixaxa'a ti ayén ruxe'eve'e tej te'uun yé'ana'amiche'en a'ujna já'ahua'a u Jerusalén. —Ayee pu tiraata'ixaa.

21 Ajta a'ín Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—'Ita'a, ayée nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, pu'uri tén teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'an jetze sej caí ché'e raná'amiche'e xá'aju'un í tayá'upua íiyen jirí japua, camu majta ché'e raná'amiche'e muá'aju'u u Jerusalén.

22 'Mú'een, mi sej Samaria é'eme'ecan, ayée xu hui caí ramua'ate se'íjna í sej rana'amiche. Mí teajta iteen, teen tu ramua'ate te'íjna í tej rana'amiche a'iné a'íjna ti ayén ta japua niuuni, a'ímej jetze pu huatasejre'esin í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

23 'Mí ajta, pu'uri tén teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'an jetze mej miyen me'íjna jetze arájca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej mi miyen tzáahuati'ira'a jén raná'amiche'en í tayá'upua. Jee xaa ne'u, pu'uri a'ájna teja'uré'ene mej miyen rici a'íime í mej tzáahuati'ira'a jén rana'amiche a'iné tayá'upua pu ayén huá'ahuauhuau a'ímej í mej miyen rana'amiche.

24 'Dios pu xiéjniu'ucari pú'een, majta a'íime í mej rana'amiche, ayée pu ruxe'eve'e mej me'íjna jetze arájca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej mi tzáahuati'ira'a jén raná'amiche'en. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

25 Ajta a'ín 'íita'a, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu hui ramua'aree ti a'ín téjmi jemi huataseíjre'esin a'íjna í ti jee Mesías pú'een, í mej miyen ratamuá'amua tijín Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u. Tí'ij a'ín ayén huataseíjre'en, a'í pu nain jín titaatá'ixaate'esin.

26 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Inee, i nej á jamuan ti'ixa, nee nu ne'ín pú'een.

27 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi uvé'ene a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Jé'ecan mú a'ij ra'utaseíj me'íjna jime'e ti a'ín 'íita'a jamuan tí'ixajtaca'a. Mí ajta, capu ja'atí ayén tiraata'íhua'uri'i tijín: “¿A'iné péjruuren pemíjna mí 'íita'a?” Ni camu miyen yee: “¿A'iné 'een jime'e piyen jamuan ti'ixa?”

28-29 Ajta a'ín 'íita'a, á pu ya'utára a'íjna í ruxa'ari. Tí'ij jí u á'ume u chajta'a. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa í teite. Ayen tijín:

—Mú se'utáuruyi'i sej si ya'useíj ja'atí ti ayén tinaatá'ixaa nain jime'e a'ij nej tí'itíncha'íi. ¿Ni qui caí a'ín pú'een í Ciríistu'u? —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

30 Mat'í'ij miyen tiráanamujri'i, aj mú mi me'ín í teite huiráaci u chajta'a. Mat'í'ij mi me'uun u á'uju'un í Jesús jemi.

31 Meenti mauj a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, ayée mú ca'anéjri ratá'acare'e ti tiú'ucua'ani. Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—Rabí, patá'aj tiú'ucua'ani.

32 Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu ne'íjna jín huaténvaire'esin ne'íjna jime'e í cua'ira í sej caí ramua'ate.

33 Majta me'ín, ayée mú tiú'ixaate'eca'a tijín:

—Tij ja'atí ari tiraavé'etuiiri'i í cua'ira.

³⁴ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íj nu jín niyen huaténvair'esin ne'íjna jime'e nej ni niyen ra'ará'asten í ti jín Dios ayén neja'uta'íteca'a, neajta nej nain jín ra'antíci'iti ne'íjna í ti jín tinaa'íjca.

³⁵ 'Caxu siyen tiu'utaxájta yee aúche'e te'á'atura a'achú cumu muáacua máxcira'i, sej si tiu'uré'atzaana. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, xaaseíj, seajta nainjapua huanéerea'ani a'ujna mej a'uté'uu í mej tí'ihuaste'e. Jéihua mú huacuaínavi'ijmee. Pu'uri huaxí'epi'in sej huá'ajseire'en sej si tiu'utátuiire'en í Dios jemi.

³⁶ Ajta íjii, pu'uri ra'ancuré'asin ja'atí a'íjna ti raci'iti, a'í pu huá'ajseire'esin mej mi miyen ruuri huateá'aturan tíj na'a rusén jime'e mej mi naijmi'i miyen huataújtemua'ave'en, a'íjna í ti tiu'uhuáste a'íj ti Dios tiraa'íjca, ajta a'íjna ti ayén tiu'uré'atza a'íj ti ajta Dios tiraa'íjca.

³⁷ 'A'íj pu jín ayén ti'ayajna a'íj ti té'eyu'usi'i ti ayén tijín: “A'í pu raayí'iti ti tiu'uhuáste'en. Ajta a'ín í seíj ayée pu raayí'iti ti tiu'uré'atzaana.”

³⁸ Ayee nu hui ne'íjna jín amuaata'íteca'a sej si siyen se'íjna huaré'atzaana a'u sej caí teja'uhuáste. Seica mú jeíhua huápi'i tiu'umuáriej. Seajta mú'een, a'íj xu siyen ancure'a í mej raamuá'iti me'íjna jime'e í mej tiu'umuáriej. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

³⁹ Majta a'íime í mej Samaria é'eme'ecan, mu'iití mú rá'antzaahua me'íjna jime'e ti ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í 'íta'a ti jín Jesús nain tiraata'ixaa a'íj ti ti'itiújcha'íca'a.

40 A'íj pu jín, me'ín u e'iré'ene í jemin, mat'íj mi jeíhua rájhuaviiri'i ti i a'ín a'uun a'uteáturan huá'a jamuan. A'íj pu jín, a'uun ayén é'etee huá'a jamuan a'achú cumu hua'apua xicaj.

41 Majta jeíhua mú jaítze'e rá'antzaahua í Jesús me'íjna jime'e a'ij ti tihua'utá'ixaa.

42 Ayee mú tiraata'ixaa me'íjna í 'íta'a tijín:

—Amuacaí tu hui te'íjna jín té'antzaahua te'íjna jime'e a'ij pej pena'a peri titaatá'ixaa. Teajta íjii, catu ché'e tiyen te'íjna jín tena'a té'antzaahuat'e sino tu'uri tiyen ráanamujri'i tajímua'a. Teajta hui tiyen ramua'aree tzáahuati'ira'a jime'e ti a'ín pú'een a'íjna ti ayén téjmi japua niuuni tet'j tena'a pua'amé yen seijre'e chaanaca japua.

Jesús pu nu'u tiráhuua yaujra'an se'j ti ti'it'j jín ti'itéveeca'a

43 Tí'ij teumé'eca a'achú cumu hua'apua xicaj, aj pu'i a'ín Jesús huirájraa a'ujna. Aj pu'i a'uun á'ume ájtepua u Galilea.

44 Jesús pu ayén huataújxajtaca'a ruse'j mej nu'u caí rí'i tirájcha'íi a'íime í mej a'uun é'eche a'u ti ajta é'eche se'j ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. A'íj pu jín, huirájraa a'ujna u Judea.

45 Mí ajta a'íime í mej Galilea é'eme'ecan, temua'a mú naa tira'ancuré'evi'iti tí'ij a'ín huá'a jemi a'ará'a. Ayee mu'u meri nain tiu'uséjracaa a'ij ti huar'j a'íjna í Jesús tí'ij a'uun a'utéveeca'a a'ujna Jerusalén mat'íj tí'iyestejca'a a'ájna xicájra'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i. Majta a'íime í mej Galilea é'eme'ecan, a'íi mú majta a'uté'uuca'a me'újna.

46 Ajta a'ñn Jesús, a'ñ pu ajtahua'a huá'umuaareca'a a'ñmej jemi í mej me'uun e'echéjme'e me'újna Caná, a'u ti í jaj a'uteújviinutaca'a. A'ñ pu seicié ayén ráaruu, ne'u.

Ajta pu seíj a'uun a'utéveeca'a ti ti'itíj jín ti'itéveeca'a a'íjna jemi í rey. Ajta a'ñn, seíj pu tiyáujca'a ti a'uun á'ucatii a'ujna Capernaúm. Tí'icui'ica'a a'íjna í yaujra'an.

47 Tí'ij a'ñn ja'atí ayén ráamua'areeri'i ti Jesús a'uun a'arájraa a'ujna Judea, ajta nú'u ari a'uun a'ará'a u Galilea, ti'iquí a'íjna í ja'ati u á'ume í jemin. Jéihua pu tirájhuaviiri'i ti a'ñn Jesús a'uun á'ume'en a'íjna jemi ti tí'icui'i ti ij raarújte'en a'iné pu'uri nu'u tímua'a mi'ini.

48 Ayee pu Jesús tiraata'ixaa, tijñ:

—Caxu ja'anáj té'antzaahuate'esin ti pua'a necaí niyen ti'itíj tejamuaataseíjrate'en í sej jín r'íi tína'utaseíj na'ari ti'itíj í sej jín ráamua'aree ti Dios ayén naatá'a nej niyen huárini.

49 Ajta a'ñn ti ti'itíj jín ti'itéveeca'a í rey jemi, ayée pu tiraata'ixaa tijñ:

—Nevástarala, patá'aj piyen u á'ume'en neetzi jamuan, na'ari caí, a'ñ pu hui mi'ini í niyauj.

50 Ajta Jesús ayén tiu'utaniú tijñ:

—Aricu a'u pej é'eche. Pu'uri run í ayauj.

Ajta a'ñn ja'atí, a'ñ pu rá'antzaahua a'ij ti tiraata'ixaa a'íjna í Jesús. Tí'ij jí á'uraa.

51 Tí'ij ari á vejli'i aumé'ecaa a'íjna í ja'ati, a'ñ mú ra'antinájcheca'a í mej ravaire'e. Ayee mú tiraata'ixaa ti nu'u ari huarúj a'íjna í yaujra'an.

⁵² Aj pu'li ayén tihua'uta'íhua'uri'i a'atzaj ti pua'a ayén huatéepua'aj a'íjna ti jín pístaca'a a'íjna í yaujra'an. Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—A'atzaj pu hui huatéepua'aj í tajcaí a'atzaj te'ecáará'a í tacuarixpua.

⁵³ Jíme'en mu'u miyen tiraata'ixaa, aj pu'li ráamua'areeri'i a'íjna í ya'upuáara'an ti ayén pua'a pítí'irijcaa a'atzaj ti pua'a Jesús ayén tiraata'ixaa ti nu'u a'íin yaujra'an ari run. A'íj pu jín, huataújtuitze í tavástara'a jemi. Majta a'íime í teitestemua'ame'en, a'íi mú majta miyen huaríj.

⁵⁴ A'ii pu a'íin pú'een í ti hua'apua ti ayén huápi'i ruxe'ev'e ti ayén tiú'uruu a'íjna í Jesús a'ujna já'ahua'a u Galílea tí'ij a'uun huirájraa u Judea.

5

Tí'ij Jesús tiráhuaa seíj ti ciyáaxara'aca'a í ru'icán jetze

¹ Pu'uri a'atzu á'ateevi'ica matí'ij tiu'uyé'este a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan. Ajta a'íin Jesús, a'uun pu a'ujnéj a'ánna Jerusalén.

²⁻³ A'uun pu jéjmuaa a'ájna vejli'i ta'áa puéerta a'u mej jetzen a'uteáru'ípi í cáne'axi. Ayee pu téja'arájtehuaa tijín Betesda. Anxívi pu á'aportaaliyme'ecaa a'u mej e'etiújse'irihua'a jeíhua teite í mej tí'icucui'ica'a. Seica mú miyen aracúcu'unijme'eca'a, majta seica, a'íj pua'a mú huatzúna'iche'e, majta seica ciyáaxavi'ícaa í huá'íica.

⁴ A'íi mú miyen rachú'ev'e'eca'a ti ij ja'atí ayén ra'utáruureajxi'ín í jaj, a'iné ja'anáj ti na'a, ayée pu rijcaa seíj ti júte'e tí'ivaire'e Dios ti é'eseijre'e.

A'í pu ave'ecánineica'a a'ájna ti jéjmuua, ti ij a'ín ra'utáruureajxi'ín. Ajta a'ín ja'atí ti amuacáí ateájra'ani í jaj tzajta'a, a'í pu ayén run tíj na'a ti jín tí'icui'i.

⁵ Meenti seíj a'uun a'utéveeca'a ti ayén ari á'atee a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a japuan aráhuaica nine'ira'a ti ayén tí'icui'i.

⁶ Tí'ij i Jesús ayén raaseíj ti a'uun aúuca'atii, ayée pu ráamua'areeri'i ti a'ín nu'u ja'atí ari á'atee ti ayén 'een. Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—¿Ni piyen tí'ijxe'eve'e pej huarún?

⁷ Ajta a'ín ti tí'icui'i, ayée pu tiu'utaniú tíjín:

—Nevástar'a, tí'ij ayén ra'utáruureajxi'ín í jaj, capu hui mé'e ja'atí ti naatévaire'en nej ni ateájra'ani í jaj tzajta'a. Ajta, netí'ij nauj á á'ume'en, seíj pu hui ca'anacan a'uun ateeme nej caí inee. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna ti tí'icui'i.

⁸ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Ájchesi. Anchuée mi á'utaatzi. Pajta hui á'ura'ani.

⁹ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i a'ín ja'atí huarúj. Ajta yá'uchuii í rú'utaatzi. Tí'ij jí á'uraa. Ajta a'ájna pítí'irijcaa a'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi tí'ij huarúj.

A'í mú ra'uxíjte me'íjna í Jesús me'íjna jime'e ti a'ín raarújte a'ájna matí'ij ruse'upi

¹⁰ Ajta a'íme í mej Israel jetze ajtème'ecan, ayée mú tiraata'ixaa me'íjna í ja'atí ti ayén huarúj tíjín:

—Pu'uri hui a'ájna pítí'irici í xicájra'an tej jetzen tase'upi. Ajta ayée pu té'eyu'usi'i a'íjna jetze í yu'uxari ti ayén tí'ita'aijte'e ti nu'u caí a'ij tí'iri'iri pej piyen ráachuisime'en mi á'utaatzi íjii.

11 Ajta a'íin ti ciyáaxara'aca'a, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee pu tinaatá'ixaa a'íjna ti naarújte tijín yee nej nu'u rá'anchueeni í ne'utaatzi, neajta nu'u u á'ura'ani.

12 Aj mú mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'ataani pú'een a'íjna í ja'ati ti ayén timuaatá'ixaa pej nu'u piyen rá'anchueeni, pajta nu'u á'ura'ani?

13 Ajta a'íin í ja'atí ti ayén huarúj, capu a'atzu ramua'atejca'a ja'atí ti pu'eene'e, a'iné a'íjna í Jesús pu'uri á aúuruteca'a huá'a tzajta'a í teite í mej me'uun e'etiújseire'eca'a.

14 Tí'ij jí Jesús a'uun yá'uteu a'ujna teyujta'a. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Me'ecui xaa, pepu'uri huarúj. Pecáj ché'e tí'itíj jín a'aturáa í Dios jemi. Na'ari caí, ayée pu teja'uré'enejsin ti jaítze'e puaíjtzí muáaci'iti caí ajmí'i.

15 Aj pu'i á'uraa a'íjna í ja'ati. Ajta ayée pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan ti a'íin Jesús a'íin pú'eene'e ti ayén raarújte.

16 Majta a'íime í mej Israel jetze ajtémecan, ayée mú 'een jín a'ij pua'a raruurejca'a me'íjna í Jesús me'íjna jime'e ti a'íin ayén rijcaa a'ájna xicájra'a mej jetzen rusé'upihua'a.

17 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, a'íi pu auj tí'imuarí'e í niyá'upua. Ayee nu che'atá nena'a inee tí'imuarí'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

18 Ayee mú 'een jín jaítze'e miyen tí'itese'eca'a mej mi raajé'ica me'íjna jime'e ti nu'u ayén Jesús raatéxiehuataca'a ti ayén huárini a'ij mej tí'ijrí'ire

a'ájna xicájra'an jetze mej rusé'upihua'a. A'íi pu ajta nu'u ayén ratamuá'amua'ate'e í Dios ti nu'u ya'upuáara'an pú'een. A'íj pu nu'u jín ayén tiú'ujseijrataca'a ti ayén che'atá na'a 'een tíj í Dios.

Jíme'en í mej jín ruxí'ej mena'a 'een í ya'upuáara'an, ajta í yaujra'an

¹⁹ Ayee pu tiu'utaniú a'ájna í Jesús tíjín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jíme'e, capu rí'irí nej niyen tí'tíj huáruuren neseíj, i nej neajta teáata'a jetze airáne. Ayee nu che'atá nena'a tí'iruure a'ij nej tí'isise'ij ti ayén tí'iruure í niyá'upua.

²⁰ Ayee pu í niyá'upua nexí'leve'e ineetzi i nej yaujra'an pú'een. A'íi pu ajta tí'ineseijrate'e nain a'ij ti a'ín tí'iruure.

'Jee xaa ne'u, ayée pu tinaataseíjrate'esin tí'tíj ti jaítze'e huápi'i ruxe'leve'e caí a'ij nej neri tiú'uruu sej si temua'a naa tira'utaseíj.

²¹ Ayee pu hui niyá'upua hua'ajjájpuaxi'isin í teite huá'a tzajta'a í mej meri huácuui. A'íi pu ajta hua'utá'asin mej mi majtáhua'a ruuri muá'ara'ani. Ayee nu che'atá nena'a hua'utá'asin a'achú pua'amé a'íime ti ayén na'aráanajche nej niyen hua'utá'an mej mi majtáhua'a ruuri muá'ara'ani.

²² 'Ajta yeehui a'ín niyá'upua, capu ja'atí á'axijte'e sino pu'uri ayén nain jín tinaa'íjca ineetzi, i nej yaujra'an pú'een nej ni naijmi'ica a'uxíjte'en.

²³ Ayee pu 'een jín huaríj í niyá'upua mej mi miyen che'atá mena'a rí'i tinaatá'an ineetzi matíj majta rí'i tiratá'aca me'íjna í niyá'upua. Ajta, a'ín ti caí rí'i tinaatá'aca ineetzi, i nej yaujra'an pú'een,

a'ñi pu ajta caí rí'i tiraatá'aca í niyá'upua ti íiyen neja'uta'íteca'a.

24 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ja'atí ti na'a ti ayén ranamua a'ij nej ti'ixa, ajta ti ayén ra'ará'astijre'en a'ijna ti yen neja'uta'íteca'a, a'ijna í ja'ati, ayée pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Capu ja'anáj puaíjtzi raci'iti a'iné a'ñi pu ari huirájraa a'u ti ayén tiye'eci'itíche'e ti huám'ini. A'ñi pu ajta ari a'uun a'uteájrupi a'u ti ayén yé'eci'iti ti ruuri á'ara'ani.

25 'Ayeé nu tzáahuati'ira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Ayeé pu teja'uré'enejsin, jee xaa ne'u. Ayeé pu ari teja'uré'ene a'ájna xicájra'an ti jetzen ayén ti-huá'aci'iti a'imej í mej meri huácuii mej mi miyen ráanamua a'ij nej ti'ixa inee, i nej yaujra'an pú'een í Dios. Majta a'ime í mej miyen ra'ancuré'asin a'ij mej tí'ijnamuajran, a'ñi mú rusén jime'e ruuri muá'aju'u.

26 'A'iné ru jetze pu ayén rusén jín ruuri í Dios, a'ñi pu ayén naatá'a ineetzi i nej yaujra'an pú'een nej ni niyen che'atá nena'a ne jetze rusén jín ruuri.

27 A'ñi pu hui ajta naatá'a nej ni ne'ijna jín antínmua'aréere ná'ara'ani nej ni hua'uxíjte'en í teite a'iné nee nu neajta teáata'a jetze airánnejte.

28 'Caxu se'ijna jín rí'i tiyé'useijra, a'iné aj pu teja'uré'enejsin matíj mena'a pua'amé í mej meri huácuii, ayée mú ranamuajran netí'ij hua'utájeeve.

29 A'uu mú e'itajú'un a'u mej e'evé'enámi'ihuaajmee. Majta a'ime, í mej rí'i titetiújcha'ica'a, a'ñi mú e'itajú'un mej mi ruuri muá'ara'ani. Mí majta a'ime í mej a'ij pua'a

titetiújcha'íca'a, a'íí mú e'itajú'un nej ni niyen hua'uxíj'te'en tí ij ayén puaíjtzi tihuá'aci'iti.

A'ij tí te'anxájta í ya'upuáara'an, ajta a'ij tí hu-ataújmua'a a'ij tí ríci í yaujra'an

³⁰ 'Capu rí'irí nej niyen tí'itíj huáruuren neseíj nena'a, sino ayée nu che'atá nena'a huá'axijte'e a'ij nej tí'ijnamua í niyá'upua jemi. Ajta, ayée pu tiraavíj'te'e a'ij nej tihuá'axijte'e a'iné canu niyen rahuauca nej niyen ríci a'ij tí tina'aráanajche sino ayée nu ríci nej ni niyen rí'í tiraatá'an a'íjna tí yen neja'uta'íteca'a.

³¹ 'Tí pua'a neseíj nena'a niyen tiu'utánxaj, canu niyen tzáahuati'ira'a jín niyen tiu'utánxajta.

³² Mí ajta, seíj pu ayén tineetéxajta ineetzi, neajta inee, ayée nu ramua'aree tíj na'a a'ij tí tí'inexa ineetzi, ayée pu tzáahuati'ira'a jín tí'inexa a'íjna.

³³ 'Mú'een xu seica huata'áiteca'a í Juan jemi. A'íí pu ajta tzáahuati'ira'a jín tejámuaatá'ixaa ineetzi jime'e.

³⁴ Capu hui ayén ruxe'eve'e tí ja'atí ayén tí'inexajta ineetzi.

'Mí neajta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e í Juan tí ij Dios ayén tejámuaatá'uuni'i.

³⁵ Aye pu a'atzu tiu'utévai a'íjna í Juan tíj tatzari tí á'ataa, tí ajta nain japua huatátzave'ejye'í. Seajta mú'een, ayée xu a'atzu huataúra'a sej siyen huataújtemua'ave'en se'íjna jime'e sej ra'ancuré'a a'ij tí a'íín tiu'utaxájtaca'a.

³⁶ 'Tí'ití pu jaítze'e ruxe'eve'e caí a'ij tí tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Juan. A'íjna tí Dios ayén jín tinaa'íjca nej ni niyen ne'íjna jín te'ará'asten í nej neri niyen ne'íjna jín ríci, a'íí pu ajta tí'ivaire'e

sej si siyen ráamua'aree ti ayén neja'uta'íteca'a a'íjna í niyá'upua.

³⁷ Ajta a'ín í niyá'upua ti ayén neja'uta'íteca'a, a'í pu ajta naatéxajtaca'a ineetzi jime'e. Mú'een xu caí ja'anáj ráanamujri'i ti tiu'uxájtaca'a. Caxu seajta ja'anáj rují'i jín raasej a'ij ti 'een.

³⁸ Caxu seajta ra'ancuré'asin a'ij ti a'ín tiu'utaxájtaca'a a'iné caxu na'ará'astijre'esin ineetzi, Dios ti neja'uta'íteca'a.

³⁹ 'Mú'een xu aujca'aneecan jín tiú'ujmua'ate se'íjna jetze í yu'uxari a'iné ayée pu tejamuá'amitiejte'e sej se'íjna jetze yaú'ítiee xá'aju'un a'ij sej ye'í huárini sej si rusén jín ruuri xá'ara'ani. A'ii pu hui a'ín pú'een í yu'uxari ti jetzen té'eyu'usi'i a'ij mej tiu'utaxájtaca'a ineetzi jime'e.

⁴⁰ 'Mí seajta mú'een, caxu á'ujca'ane sej siyen na'ará'astijre'en ineetzi nej ni amuaatá'an sej si rusén jín ruuri xá'ara'ani.

⁴¹ 'Capu ne jetze ruxe'eve'e ti pua'a tevi ayén r'i tinaatá'an.

⁴² Mí seajta mú'een seicié xu tí'imua'atze. Nee nu niyen ramua'aree sej caí hui raxí'eve'e í Dios í a'amua tzajta'a.

⁴³ 'Ayee nu 'een jín ave'ecáane niyá'upua jetze me'ecan. Mí seajta mú'een, caxu na'ancuré'evi'iti. Aru ti pua'a ja'atí runiúucajtze'en jín mú a'uvé'eme'en, mú'een xu xaa ra'ancuré'evi'iti se'íjna.

⁴⁴ '¿A'iné tí'iri'iri sej tzáahuati'ira'a jín té'antzaahuatze'en tí pua'a siyen r'i tiu'utaúra'an rujímua'a sena'a, seajta caí tí'itese'e sej ráahuauni

ti Dios ríi tejamuaatá'an? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

⁴⁵ Caxu siyen mú'een tí'imua'atze nej tejá'amuaxajtzi'iran í niyá'upua jemi. A'ii pu a'ín pú'een í ti tejá'amuaxajtzi'iran a'íjna í Moisés teecan, í sej siyen rachú'eve'e ti a'ín a'amua japua niuuni.

⁴⁶ 'Tí pua'a siyen té'atzaahuate'e se'íjna jemi í Moisés, ayée xu seajta ná'antzaahuate'enche'e ineetzi se'íjna jime'e ti a'ín ayén neetzi jime'e ra'utéyu'uxaca'a.

⁴⁷ ¿A'iné sej si caí rá'atzaahuate'e a'ij ti a'ín tira'utéyu'uxaca'a? ¿A'iné tí'iri'iri sej siyen rá'antzaahuate'en a'ij nej inee tejámuaatá'ixaate'esin? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

6

Jesús pu tihua'umí a'ímej í mej anxíj ví'ira'a ará'axcaa

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ A'atzu a'ateevi'i, tí'iquí Jesús a'uun u jetze pújme'en antá'raa í jaj japua ti ayén téja'arájtehuaa tíjn Galilea. Ayee pu ajta téja'arájtehuaa tíjn Tiberias.

² Jéihua mú teite a'ucíj jamuan a'iné mu'uri raaseíj me'íjna ti huápi'i ruxe'eve'e ti ayén ti-huá'uhuaa a'ímej í mej tí'icucui'ica'a.

³ Aj pu'i Jesús a'ánna a'ujnéj jírí japua. An pu a'utayéixi, majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

4 Pu'uri vejli'itaca'a a'ájna xicájra'an mej jetzen tí'iyestehua'a me'íjna jime'e ti Dios hua'irájtuaa a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecantaca'a.

5 Tí'ij jí Jesús ayén huanéereajraa. Tí'ij i hua'useíj mej e'evé'uju'uca'a í teite. Aj pu'i Jesús a'ín Felipe ayén tiu'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné teyé'enanan í pan í mej racua'ani a'íime í teite?

6 Pu'uri ramua'areereca'a í Jesús a'ij ti rini. Mí ajta, ayée pu 'een jín raata'íhua'uri'i í Felipe ti ij ayén raaseíj a'ij ti rini.

7 Felipe pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Tí pua'a tiyen tí'ituaave'e a'achú mej ramuá'itijca aráhuaica máxcira'i jime'e, capu a'í na'a cí'ipe tej ti pan huánanan tej ti naíjmi'ica tiu'umín.

8-9 Aj pu'i seíj ti jamuan á'uche'ecane'e, a'íjna í Andrés ti juutzeájra'an pú'een í Simón, a'í pu ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Yé pu pa'ari'i huatéjvee. Anxívica pu hui pan tícha'íi, ajta hua'apuaca í hua'ité. Mí ajta, capu a'atzu cí'ipe mej mi naími'i tiú'ucua'ani.

10 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj hua'uta'aíjte'en í teite mej a'ujrá'asixi'in.

Ayee pu 'een jín ayén raataxájtaca'a a'iné jeíhua pu huá'ixaata'aca'a a'ujna. Majta a'íime í teteca, a'úu mú a'uráaseajraa. Ayee mú ará'asijme'e a'achú cumu anxíj ví'ira'a méyee majta méyee.

11 Aj pu'i Jesús ra'ancuré'e'í'ipi í pan. Ajta rí'í tiraatateújtzi'ire í Dios jemi. Ajta hua'uré'e'í'ipi'í a'ímej í mej a'ucaíjme'ecaa a'achú ti seíj raxí'eve'eca'a. Ayee pu che'atá na'a hua'uré'e'í'ipi'í í hua'ité.

12 Matí'ij ruxiéehua tiú'ucuaa, ayée pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tijín:

—Setá'aj raaré'e'í'ipi'ín í ti avé'eturaa. Ché'e caí ti'itíj a'uvá'itzi'ín.

13 Matí'ij mi raaré'e'í'ipi'í. Ayee mú te'evé'ejiste'axi í sicíri jetze a'íjna í pan ti avé'eturaa mej tiú'ucuaa.

14 Majta a'íime í teite, matí'ij miyen raaseíj me'íjna í Jesús ti ayén huaríj, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, amí pu hui a'íin pú'een a'íjna ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, ti ayén yé nu'u uvé'enejsin íiyen chaanaca japua.

15 Ajta a'íin Jesús, ayée pu rú'umua'areereca'a í ru tzajta'a mej miyen raaxí'epi'íntare mej a'ire'enejsin mej mi ca'anéeri jín tiraa'íjcate'en ti a'íin te'enteárute í rey jime'e. A'íj pu jín, ayén ajtáara. A'uu pu jirí japua a'ujnéj ruseíj.

*Jesús pu antamé japuan í jaj ti ve'éé
(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)*

16 Tí'ij huaré'eciéenajme'eca, a'úu mú a'ucáane a'utí e'leve'e'ástime í jaj a'íime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e.

17 A'uu mú baarcu jetze atéeci. Matí'ij mi antacíj u jetze pújme'en u Capernaúm. Pu'uri huaré'etica'arijme'e. Ajta a'íin Jesús, capu mé'e já'ahua'aca'a.

18 Ca'anín pu jín huá'eecaca'a. Ajta pu'uri á'ujruurejca'a í jaj.

19 Matí'ij aujú'ucaa a'achú anxíj, o arájsevi kilómetros, matí'ij mi raaseíj ti e'evé'eme'ecaa

a'íjna í Jesús. Jaj japua pu huamé'ecaa. Jé'ecan mú tiu'utátziin.

²⁰ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Nee nu a'ín pú'een. Caxu tí'itziine'e.

²¹ Mat'íj mi miyen huateújca'ane mej mi miyen ra'ateájtuaani í baarcu jetze. Camu a'achú a'ateevi'i me'uun a'utanéj a'ájna a'u mej a'uju'ucaa.

A'í mú nu'u rúuhuaumen me'íjna í Jesús

²² Majta a'íime í teite í mej a'uun u jetze pújme'en e'etiújsej í Jesús jemi, a'í mú a'uun a'uteájturaa.

Yee ruijmua'a yee, ayée pu tihuá'amitiejte'eca'a ti sej na'a e'ecáve'eca'a í baarcu, ajta ti a'ín Jesús caí a'íjna jetze ateájraa huá'a jamuan í mej jamuan á'ujjhuua'ane'e, sino rujímua'a mu'u antacj.

²³ Mat'íj mi seica me'uun újhuiixi í baarcu a'ájna vejli'i a'u mej tejá'ucuaa í teite t'íj Jesús rí'i tiraatá'a í Dios. A'uu pu é'eme'ecan í baarcu, chajta'a ti ayén téja'arájtehuua tijn Tiberias.

²⁴ Mat'íj mi a'íime teite miyen ráamua'areeri'i ti nu'u caí ajta a'uun á'ucatii u Tiberias a'íjna í Jesús, majta a'íime í mej jamuan á'ujjhuua'ane'e. Mat'íj mi me'íjna jetze atéeci'xi a'íjna jetze í baarcu ti ti'imu'íi. Seica mú atéeci'xi sej jetze, majtáhuua'a í seica, sej jetze mú mijta atéeci, mej mi me'uun a'atanén u Capernaúm, mej mi me'uun ráahuauni me'íjna í Jesús.

Jesús pu a'ín pú'een í pan í mej jín ruuri muá'ara'ani

²⁵ Mat'íj ráateu me'újna u jetze pújme'en a'alaguun jetze, aj mú mi miyen tiraata'íhuu'uri'i tijn:

—Rabí, ¿a'anajni yé perá'a peyujna?

²⁶ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Caxu se'íjna jín nehuauhuau se'íjna jín sej tiu'uséij a'ij nej huaríj í sej jín a'ij te'utaseíj sino ayée xu 'een jín nehuauhuau se'íjna jime'e sej ráacua se'íjna í pan, seajta sej temua'a naa titéju'uxai.

²⁷ Caxu siyen sena'a tiu'umuári'en sej si se'íjna huamuá'itín í cua'ira ti a'uvaíjtzi sino setá'aj siyen tiu'umuári'en sej si se'íjna huamuá'itín í sej jín huateújvair'en tíj na'a rusén jime'e. Neajta inee, i nej neajta teáata'a jetze airánnejte, nee nu ne'íjna amuaatá'asin a'iné a'ín Dios ti niyá'upua pú'een, a'í pu a'íjna jín tinaa'íjca.

²⁸ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿Ti'itájni hui ruxe'eve'e tej tiyen te'íjna jín huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios?

²⁹ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Ayee pu tí'ijxe'eve'e í Dios sej siyen ná'antzaahuate'en ineetzi ti Dios neja'uta'íteca'a.

³⁰ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿Ti'itájni jín piyen ríci ti huápi'i ruxe'eve'e tej ti tiyen raaseíj, tej ti te'íjna jín muá'antzaahuate'eni íA'iné pej pí piyen ríci?

³¹ Tavaújsimua'aci'i mú miyen ráacua me'íjna ti nu'u maná pú'een me'újna a'u ti caí é'eti'itíjca'a. Ayee pu té'eyu'usi'i tijín: “A'í pu nu'u hua'utá'a mej me'íjna huácua'ani í cua'ira ti nu'u júte'e é'eme'ecan.”

³² Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti caí a'ín pú'een í Moisés teecan ti ayén

hua'utá'a a'íime á'amuaya'upuaci'istemua'a mej ráacua'ani í cua'ira ti júte'e é'eme'ecan. Capu xaa ne'u, sino niyá'upua pu ayén amuaatá'asin sej si huateújvair'e'en se'íjna jime'e í cua'ira ti tzáahuati'ira'a jín júte'e é'eme'ecan.

³³ 'A'iné nee nu a'íin pú'een í cua'ira ti Dios jemi é'eme'ecan, neetzi pu jemi ajta é'eme'ecan. Nee nu júte'e e'icaanej nej ni hua'utá'an mej ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e matíj mena'a pua'amé yen huachéjme íiyen chaanaca japua.

³⁴ Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, patá'aj piyen taatá'an pe'íjna í cua'ira tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame.

³⁵ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu a'íin pú'een í ti jetzen é'eme'ecan í cua'ira í mej jín huateújvair'e'en mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e. Ja'atí ti na'a ti neetzi jemi ve'eré'enen, capu ja'anáj i'icuatá a'ame. Ajta, ja'atí ti na'a ti ayén na'ará'astijre'en ineetzi, capu ajta ja'anáj huata'í'imi, sino Dios pu rusén jín raatá'asin.

³⁶ 'Neajta inee, ayée nu neri tejámuaatá'ixaa sej seri neseij ineetzi. Mí seajta mú'een, caxu té'atzaahuat'e.

³⁷ Matíj mena'a pua'amé í ti Dios naatátuuiresin, a'íime mú ve'eré'enejsin ineetzi jemi. Ajta ti pua'a ja'atí ayén neetzi jemi ve'eré'enen, canu ja'anáj raaré'iti.

³⁸ 'Canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni niyen huárini a'ij nej nesej nena'a tí'ijxe'eve'e sino nej ni niyen huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

39 Ajta, ayée pu tí'ijxe'eve'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a ti caí se'ij á'uveti a'íime í mej ve'eré'ene ineetzi jemi sino nej ni na'ijmi'ica japua huániuuni a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipúa'ajte.

40 'Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ijxe'eve'e í niyá'upua ti ayén tiráaci'iti ti ruurican jín huateáturan tíj na'a rusén jime'e ja'atí ti na'a ti ayén tirá'amitiejte'e ja'atí nej pírici, ajta ayén tiná'astijre'e ineetzi. Neajta inee, ayée nu ra'ajjásin huá'a tzajta'a í mej meri huácuii a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipúa'ajte.

Muaújniuste a'íime í mej Israél jetze ajtémecan

41 Majta a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, matí'ij mi autéjhuii mej runiúuste'e rujímua'a me'íjna jime'e ti Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a ti nu'u a'íin pú'een í cua'ira ti júte'e e'icaanej.

42 Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—¿Ni caí a'íin pú'een í Jesús ti ajta yaujra'an pú'een a'íjna í José? ¿Ni qui tecaí huá'amua'ajte í táatajra'an, ajta í náànajra'an? A'iné tíjtá ne'u. A'íj pu jín, ¿a'iné tí'iri'iri ti a'íin ayén tí'ixajta ti nu'u júte'e e'icaanej?

43 Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Caxu hui siyen ché'e runiúuste'e.

44 Capu rí'irí ti ja'atí ayén ve'eré'enen ineetzi jemi ti pua'a caí Dios amuacaí ca'aníjra'a raatá'an ti ij ayén huárini. Neajta nu niyen ra'ajjásin huá'a tzajta'a í mej meri huácuii a'ájna xicájra'a ti jetzen nain jín te'entipúa'ajte.

45 'Ayee mú tira'uyú'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tíjín: “Dios

pu nu'u ayén tihuá'umua'aten naíjmi'ica.” Ja'atí ti na'a ti ayén ranamua í ru tzajta'a a'ij ti ti'ixa í niyá'upua, ajta ti ayén ráaruuren a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e, a'íi pu ve'eré'enejsin ineetzi jemi.

⁴⁶ 'Capu ayén huataújmua'a ti ja'atí ari raaseíj a'íjna í niyá'upua sino inee, i nej ne'uun a'uvé'emej a'u ti a'ín é'eseijre'e, nee nu neri raaseíj í niyá'upua.

⁴⁷ 'Aye nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ja'atí ti na'a ti ayén té'antzaahuate'en a'ij nej ti'ixa, a'íi pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e.

⁴⁸ Nee nu ne'ín pú'een í cua'ira ti jetzen airáninei í mej jín ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

⁴⁹ 'A'amua'huáacixa'astemua'aci'i mú ráacua me'íjna í maná a'ujna já'ahua'a a'u ti caí é'eti'itijca'a. Majta á'iyen mú huácuii.

⁵⁰ Mí ajta, yé pu seijre'e a'íjna í cua'ira ti júte'e e'icaanej. Tí pua'a ja'atí ráacua'ani a'íjna, capu ja'anáj mi'ini.

⁵¹ 'Nee nu ne'ín pú'een a'íjna í cua'ira ti júte'e e'icaanej, ti jetzen airáninei í mej jín ruuri muá'ara'ani. Tí pua'a ja'atí ayén ráacua'ani a'íjna í cua'ira, a'íi pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Ajta, a'íjna í cua'ira, a'ii pu a'ín pú'een í nej ratéhua'ira'a, í nej neajta ratámua'í'ivajta huá'a jetze me'ecan matíj mena'a mej yen huachéjme íyen chaanaca japua mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁵² Majta a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, ca'anín mú jín autéjhuii mej ti'ihua'úrixaate'en. Miyen tíjín:

—¿A'iné tí'iri'iri ti a'ín ja'atí ayén nu'u ruhuá'ira'a taamín?

⁵³ Aj pu i Jesús, ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé nu tejámuaatá'ixaate'esin. Tí pua'a secaí ráacua'ani i nehuá'ira'a, i nej neajta teáata'a jetze airánnejte, ajta ti pua'a secaí raayé'en i nexuure'e, caxu rusén jín ruuri xá'aju'un.

⁵⁴ A'atí ti na'a ti ayén ráacua'ani i nehuá'ira'a, ajta ayén raayé'en i nexuure'e, a'í pu ayén ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Neajta nu niyen ra'ajjásin a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

⁵⁵ 'Ayej til'ayajna xaa ne'u. A'í pu nehuá'ira'a, a'ín pú'een í ti cua'ira jetzen airáninei í mej tzáahuati'ira'a jín ruuri muá'ara'ani í Dios jemi. Ajta a'íjna, a'ii pu xaa ne'u a'ín pú'een í jaj í mej tzáahuati'ira'a jín iraa'yé'en mej mi caí ché'e ruxiéemiste'e í Dios jemi.

⁵⁶ A'atí ti na'a ti ayén ráacua'ani i nehuá'ira'a, ajta ti ayén raayé'en i nexuure'e, a'í pu huateáturaasin ineetzi jemi. Neajta nu niyen che'atá nena'a hu-ateáturaasin í jemin.

⁵⁷ 'A'í pu ayanna neja'uta'íteca'a í niyá'upua ti i'irúuri. Neajta nu ne'íjna jetze aránca'ane nej ni ruuri ná'ara'ani í niyá'upua jemi. Ajta a'ín í ja'atí ti ayén tí'icua'a ineetzi jemi, a'í pu ayén che'atá na'a neetzi jetze aráu'jca'ane ti ij a'ín ruuri á'ara'ani í Dios jemi.

⁵⁸ A'ii pu a'ín pú'een í cua'ira ti júte'e e'icaanej. Tahuáacixa'astemua'aci'i mú miyen ráacua me'íjna í maná. Majta huácuii. Mí ajta, a'ín ti ayén racua'aca a'íjna í cua'ira ti neetzi jetze airáninei,

a'í pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e.

⁵⁹ Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tí'ij a'uun tihuá'amua'atejca'a a'u mej e'etiújse'irihua'a a'ujna u Capernaúm.

A'ij mej tiu'umuá'aj a'íme í mej jamuan á'ujjhua'ane'e

⁶⁰ Mat'íj me'íjna huánamuajri'i, ayée mú mu'iití tiu'utaxájtaca'a a'íme í mej jamuan á'ujjhua'ane'e tíjín:

—A'ij pu pua'a taatá'a ti ayén ti'ixa. Jé'ecan pu hui muári'eri tej tiyen yaú'itíee tá'ara'ani.

⁶¹ Ajta a'ín Jesús, ayée pu rú'umua'areereca'a mej miyen runiúuste'ecaa. Aj pu'i ayén tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—¿Ni a'ij pua'a amuaatá'a nej niyen tejámuaatá'ixaa?

⁶² Ari ti pua'a siyen naasej ineetzi, i nej teáata'a jetze airánnejte, nej ni a'uun a'ujnén júte'ímua a'u nej amuacá'á'ucatíi.

⁶³ A'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu jetzen airáninei í sej jín ruuri xá'ara'ani. Mí ajta, capu a'íjna jín tí'ivaire'e a'íjna ti jetzen airáninei í sej ratéhua'íra'a. Capu a'atzu xaa ne'u. Mí ajta, a'íjna í niuucari í nej niyen tejá'amua'ixaate'e, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ca'aníjra'a naatá'a nej niyen tiu'utaxáj. Ajta, a'íj pu jetze airáninei í sej jín ruuri xá'ara'ani.

⁶⁴ Mí seajta mú'een, mu'iití xu caí té'atzaahuat'e.

Ayee pu tihua'utá'ixaa a'iné tíj na'a 'ajmí'ímua ti yú e'iré'ene, a'í pu rú'umua'areereca'a ja'atí ti

píríci ti caí rá'atzaahuat'e'eca'a, ajta ja'atí ti pú'een ti Jesús jime'e tiu'utátuiire'esin.

⁶⁵ Ajta, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu 'een jín tejámuaatá'ixaa ti caí rí'írí ti ja'atí ayén huataújtuiire'en ineetzi jemi ti pua'a caí Dios amuacaí ca'aníjra'a raatá'an ti ayén huárini. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁶⁶ A'ajná'imua mu'íi mú miyen titeecáujxiehuataca'a mej mi caí ché'e jamuan á'ujjhua'ane'en.

⁶⁷ Aj pu'i Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase tijín:

—Ari mú'een, ¿ni seajta seri ajtácïnicu ineetzi jemi?

⁶⁸ Ajta a'ín í Simón, ti ajta i'li Pedro, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Nevástar'a, ¿a'atajni máaj jemin té'uju'un? Mú'eetzi pu'u jemi seijre'e í niuucari í tej jín ruuri tá'ara'ani, tíj na'a rusén jime'e.

⁶⁹ Ayee tu hui rá'atzaahuat'e, teajta tiyen ramua'aree pej pe'ín pú'een i pej Dios jemi e'icaanej, ti Dios ajta muaja'utétuaasin í ruri'írínta'a.

⁷⁰ Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—¿Ni qui necaí niyen amua'antíhua'u mú'ejmi mi sej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase? A'iné nijta ne'u. Mí ajta, seíj ti mú'ejmi jetze ajtém'e'ecan, tiyaaru'u pu jetzen seijre'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁷¹ A'íjna ti nu'u tiyaaru'u jetzen seijre'e, a'íi pu ayén huatamuá'a í Judás. A'íi pu yaujra'an pú'eene'e a'íjna í Simón ti ayén te'entímu'utaca tijín Iscariotes. Ajta a'ín Judás, huá'a jetze

pu ajtémecantaca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. A'í pu a'ín pú'een ti avítzi jín tiu'utátuiire'esin a'íjna jime'e í Jesús.

7

Mat'íj tiu'uyé'este me'íjna jime'e mej avé'inaamua'asin

¹ Tíj na'a a'ájnámua, a'úu pu a'uteájturaa í Jesús a'ujna u Galilea. Capu ché'e a'uun á'uche'ecane'e u Judea a'iné a'íime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a í mej a'uun é'echejca'a, ayée mú raxí'eve'eca'a mej raajé'ica.

² Pu'uri ajta vejli'itaca'a a'ájna mat'íj miyen tí'yestehua'a me'íjna jime'e mej avé'uj'inaamua'asin, í mej Israel jetze ajtémecan.

³ Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa í ihuáamua'ame'en í Jesús tíjín:

—Patá'aj hui piyen huirá'ra'ani peyujna pej pe'uun á'ura'ani a'ujna u Judea, mej mi a'íime í mej mú'eetzi jamuan á'ujujhua'an miyen raasej a'íj pej rici pe'íjna jime'e ti hui huáp'i ruxe'eve'e, í mej jín a'íj te'utasej.

⁴ Tí pua'a hui ja'atí ayén raxí'eve'e mej mi mé jéjre'e miyen ráamua'ati, capu ayén avítzi jín tí'imuarí'e. A'iné ayée pej hui rici pe'íjna jime'e ti huáp'i ruxe'eve'e, naa pu xí'epí'in pej piyen á jéjre'e huatá'asejrata huá'a jemi, mat'íj mena'a pua'amé mej yen huachéjme íyey chaanaca japua. —Ayee mú tiraata'ixaa.

⁵ Majta a'íime í mej ihuáamua'ame'en pú'eene'e, camu majta rá'antzaahua me'íjna í Jesús.

⁶ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Capúu xi a'ájna teja'uré'ene ti huaxí'epi'in ineetzi jemi nej ni ne'uun a'utanén. Aru mú'ejmi jemi, ja'anáj ti na'a pu ayén í'ixi'epi'in.

⁷ Capu hui a'atzu ri'irí mej amuájcha'íire'e í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. Mí majta xaa ineetzi menéjcha'íire'e me'íjna jime'e nej cáí niyen a'ij pua'a tihuá'axajta mej miyen a'ij pua'a titetiújcha'íi.

⁸ Setá'aj se'uun a'ujnéen a'ánna a'u mej tejé'eyeste. Caxí nu a'umé'e na'ame inee nej ni ne'uun íjii teja'uvé'emua'ariive'en a'iné capu xi ayén teja'uré'ene ti ari huaxí'epi'in.

⁹ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'i a'uun a'uteájturaa a'ujna u Galilea.

Jesús pu avítzi jín a'uun a'ujnéj

¹⁰ Mí ajta a'ín, ayée pu huaríj. Mat'í'ij a'ucíj í ihuáamua'ame'en mej mi me'uun tejá'uyesten, a'íi pu ajta u á'ume. Capu ruseíirata u á'ume, sino avítzi pu'u jín u á'ume.

A'íi mú'rahuauhuau í Jesús a'íime í mej Israéljetze ajtéme'ecan

¹¹ Majta me'ín í mej me'uun tejé'eyestehua'a, a'íi mú rá'ixi'eeri'ireca'a me'íjna í í Jesus. Miyen tí'ixáata tíjín:

—¿A'uné a'ij 'een a'íjna í ja'ati?

¹² Jéihua mú a'ij pua'a tí'ixajtaca'a a'íjna jime'e í Jesús huá'a tzajta'a í teite í mej me'uun e'etiújseire'eca'a. Seica mú miyen tí'ixajtaca'a tíjín: “Rí'í pu tí'ítevij.” Majta seica miyen tí'ixajtaca'a tíjín: “Capu a'atzu. A'íi pu hui huá'acuanamua í teite.”

13 Majta, capu ja'atí ayén á'ujca'anejca'a ti ayén ruseírata tiu'utaxájta a'íjna jime'e í Jesús a'iné mehuá'atziine'eca'a a'ímej í mej ti'itíj jín an-tiújmua'areereca'a a'íme jemi í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

Jesús pu tihua'umuá'ate matí'ij tí'iyestehua'a

14 Matí'ij meri já'ita'a ujú'uncaa í mej tí'iyestehua'a, aj pu'i Jesús a'uun a'uteájrupi teyujta'a. Tí'ij jí a'utéjche ti tihuá'umua'aten í teíte.

15 Jé'ecan mú rí'i tira'utasej a'íme í mej me'uun tí'aijta teyujta'a. Ayee mú tiúj'ixaa'te'eca'a tijín:

—¿A'iné tí'iri'iri ti a'ín caí ja'anáj tí'ihuaújmua'ate, a'í pu raay'íiti ti ayén tihuá'umua'aten?

16 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Canu a'ij tirájteu nesej a'ij nej ti-huá'amua'aten sino a'í pu ayén tinaatá'a a'íjna ti yé neja'uta'íteca'a.

17 Tí pua'a hui ja'atí ayén á'ujca'ane ti ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, a'í pu xaa ayén ramua'aréeren ti pua'a Dios ayén naatá'a nej niyen tí'imua'ataca ca'ín nesej nena'a a'ij tirájteu.

18 A'íjna ti ayén tí'ixaxa'a a'ij ti a'ín na'a tirájteu rusej, ayée pu 'een jín ayén rici ti ij rí'i tiu'utaúra'an rusej.

'Mí neajta inee, ayée nu ne'íjna jín tí'imuari'e nej ni niyen rí'i tiraatá'an ne'íjna ti yen neja'uta'íteca'a. Tí pua'a hui ja'atí ayén á'ujca'ane ti ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, a'í pu xaa ayén ramua'aréeren ti pua'a Dios ayén tinaatá'a nej niyen tí'imua'ata ca'ín nesej nena'a a'ij tirájteu.

19 '¿Ni caí a'ín Moisés teecan ayén amuaatátui a'íjna í niucari í mej jín tí'aijta? Aa ni'ijta ne'u. Mí seajta mú'een, capu ja'atí ti mú'ejmi jetze ajtémecan ayén araúrasten a'ij ti a'ín niucari tí'ixa. ¿A'iné 'een jime'e siyen tí'ijxe'eve'e sej naajé'ica?

20 Majta a'íme í mej me'uun ajteáxiireca'a, ayée mú titeetaniú tíjín:

—Tiyaaru'u pu mú'eetzi tzajta'a seijre'e. ¿A'ataani hui ayén tí'ijxe'eve'e tí'ij muáaje'ica?

21 Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Seij nu'u jín niyen huaríj ti ayén huápi'i ruxe'eve'eca'a. Ajta a'ín amuaatéjtu naíjmi'ica. Jé'ecan xu avé'ejí'istaxi.

22 Mí seajta mú'een, ayée xu tí'ijri'ire se'íjna jime'e ti Moisés teecan ayén amuaata'ajj sej nu'u ra'antisíjchixi'ín í naviira'an. Jee xaa, capu Moisés teecan jetze huanéj, sino Dios pu ayén raateájtuaa a'ímej jemi í á'amuaya'upuaci'istemua'a. A'íj xu jín siyen ra'antisí'iche í naviira'an í unee'ca'i ti teáata'a se'ájna xicájra'an sej jetzen ruse'upi.

23 Ayee xu 'een jín tí'ijri'ire sej si caí auté'itzen se'íjna jemi í niucari ti Moisés teecan raateájtuaa. Tí pua'a ayén 'een, ¿a'iné 'een jín si níniu'ucacu in-eetzi jemi se'íjna jime'e nej niyen nain jín raarújte se'íj í ja'atí ne'ájna xicájra'a sej jetzen ruse'upi?

24 'Xaatapuá'ajta sej siyen tihua'axijte'e a'ij ti tejamuá'amitiejte'e. Mí seajta mú'een, ayée xu huárini sej si siyen tihua'uxijte'en a'ij ti tiraavijte'e tzáahuati'ira'a jime'e.

Jesús pu jíme'en tí'ixa a'utí é'eme'ecan

25 Jíme'en pu'u ayén tiraataxájtaca'a, aj mú mi seica miyen autéjhuii mej ti'ihuaúrihua'u. Miyen tijín:

—¿Ni caí a'íin pú'een í mej miyen jíme'en tí'itese'e mej raajé'íca?

26 Yee pu hui jéjre'e huatéjvee tihuá'ixaate'e. Mí majta, camu a'íj tí'ijee. ¿Ni qui meri miyen raamuá'a tijín: “A'íi pu a'íin pú'een í Ciríistu'u”?

27 Mí teajta iteen, teen tu hui ramua'aree a'u ti é'eme'ecan te'íjna í ja'atí. Mí ajta a'íin í Ciríistu'u, tí'ij a'íin yé uvé'enen, capu ja'atí ramua'aréeren a'u ti é'eme'ecan a'íjna. —Ayee mú tí'ixajtaca'a.

28 Ajta a'íin Jesús, aúche'e pu tihuá'amua'atejca'a u teyujta'a. Aj pu'i ayén ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Jee xaa ne'u, ayée pu hui ti'ayajna sej nemua'ate, seajta siyen ramua'aree a'u nej é'eme'ecan. Canu nese'íj nena'a yé ve'ecáne sino ti yé neja'uta'íteca'a, a'íi pu nain jín ayén tí'ijrí'ire. Capu tí'ihua'ítzi í jemin. Mí seajta mú'een, caxu ramua'ate a'iné caxu rá'astijre'e.

29 Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate a'iné a'úu nu é'eme'ecan í jemin. A'íi pu hui ajta yen neja'uta'íteca'a.

30 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi miyen tiu'utatése mej raatéevi'i. Mí ajta, capu ja'atí ayén raatéevi'i a'iné capúu xi a'ájna teja'uré'ene, a'ájna ti jetzen huaxí'epi'intari'ihuaca'a ti ayén huámi'íni.

31 Majta a'íime í mej jemin e'etiújsej, mu'iití mú miyen rá'antzaahua. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tí'ij yé uvé'enen a'íjna í Ciríistu'u Dios tí ra'antíhua'u, ¿ni qui jaítze'e ayén a'íjna jín rini tí huápi'i ruxe'eve'e caí amíjna mí ja'atí?

A'íime fariseos mú nu'u xantaaru'u huata'áiteca'a mej raatéevi'i me'íjna í Jesús

³² Majta a'íime í fariseos, ayée mú tiú'unamuajri'i a'ímej í teite mej miyen xahuaani'i mú jín tiú'j'ixaate'e. Matí'ij mí a'íime í mej tí'aijta u teyujta'a, majta a'íime í fariseos, a'íi mú seica huata'áiteca'a a'ímej í mej me'uun tí'icha'íi mej mí raatéevi'i.

³³ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu ché'e á'ateeri mú'ejmi jemi a'iné pu'uri vejli'i nej ní ne'uun a'ujnéen ne'íjna jemi tí yen neja'uta'íteca'a.

³⁴ Mú'een xu nehuauni, aru caxu mé'e nejé'eteuni. Ajta, capu rí'íríista a'ame sej se'uun a'ujnéen a'u nej a'ij éene'e na'ame.

³⁵ Majta a'íime í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, ayée mú tiú'j'ihua'uraca'a tíjín:

—¿A'uquí hui a'umé a'u tí caí rí'írí tej tiyen yé'uteuní? ¿Ní qui a'uun se'j chuéjra'a japua a'umé huá'a jemi í teite í mej a'ucíjxi huá'a tzajta'a a'íime í mej Grecia é'eme'ecan? ¿Ní qui hui ajta ayén tihuá'amua'aten a'ímej í mej Grecia é'eme'ecan?

³⁶ ¿A'iquí huataújmu'a'a a'íjna í niuucari tí jín tej nu'u rahuauni, teajta nu'u caí rateuni, tí ajta nu'u caí rí'írí tej a'uun á'uju'un a'u tí a'ij éene'e a'ame? —Ayee mú tiú'j'ihua'uraca'a.

Jesús pu hua'utá'ineesin mej mí jemin ve'eré'enen

³⁷ Tí'ij ari te'entipúa'arijme'eca í mej tí'iyeste, a'ájna xicájra'an ti jaítze'e ruxe'eve'eca'a í mej me'ájna jetze tí'iyestehua'a, aj pu'i Jesús ayén hu-atéechaxi huá'a tzajta'a. Aj pu'i ayén ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tí pua'a hui ja'atí ayén ruxiéemiste'e a'ájna jime'e ti caí urarí'ene'e jín huateájturaa í Dios jemi, ché'e a'ín ayén ve'eré'enen ineetzi jemi nej ni niyen ca'aníjra'a tiraatá'an.

³⁸ Ayee pu che'atá na'a raruuren a'ájna í ja'ati ti ayén na'ará'astijre'esin ineetzi a'ij ti té'eyu'usil'i í yu'uxari jetze tijín: “A'íj pu jetzen airáninei í tza-jta'an temua'a naa a'ájna í jaj ti jetzen araújca'anen a'ájna í ti jín ruuri a'ame. Ayej seíre'e a'ame tíj jetzen airáami'íye í jaj.” —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³⁹ A'ájna í niuucari tijín “jaj”, ayée pu hu-ataújmu'a'a tijín: í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, í ti Dios raateájtuaaniiche'e huá'a tzajta'a a'ímej í mej rá'antzaahua. Ayee pu a'ájna jín tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús a'iné capu xi é'e já'ahua'aca'a a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ájna jime'e ti a'ín Jesús caí xi a'ujnéj u júte'e ti ij Dios ayén án ye'ecájrati í ipuari japua.

Capu xi huá'amitiejte'eca'a í teite ja'atí ti pírici a'ájna í Jesús

⁴⁰ Jíme'en mu'u miyen ráanamujrili ti ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a seica í teite tijín:

—Ayej hui xaa ne'u ti'ayajna ti a'ín pú'een ti ayén tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, í tej tiyen rachú'eve'e.

⁴¹ Majta seica mú miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'ii pu hui a'íin i'i píríci ti i'i Ciríistu'u.

Majta seica miyen tiúj'ihua'uraca'a tijín:

—¿A'íné hui tí'irí'irí ti a'íin Ciríistu'u ayén a'uun é'eme'ecanta u Galilea?

⁴² ¿Ni caí ayén té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze ti nu'u a'íin Ciríistu'u ayén airaújnejte'esin a'íjna jetze í teitestemua'ame'en í David teecan? Ajta nu'u ti a'uun é'eme'ecanta a'ame a'ujna u Belén, a'u ti a'íin David teecan e'echéjme'e. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴³ A'íj mú jín já'ita'a a'utacíj í teite me'íjna jime'e í Jesús. Seica mú seicié tí'ixajtaca'a. Majta seica seicié.

⁴⁴ Seica mú miyen raxí'eve'eca'a mej miyen raatéevi'i. Mí ajta, capu ja'atí ahuaújca'ane ti rajví'i.

Camu nu'u rá'atzaahuate'eca'a í Jesús a'íime í mej títetaté'eca'a

⁴⁵ Matí'ij mi a'íime í mej tí'icha'íi u teyujta'a, a'úu mú a'uré'ene huá'a jemi í mej me'uun tí'ajta u teyujta'a, majta í fariseos jemi. Matí'ij miyen tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'íné 'een jín secaí ye'eráavi'iti?

⁴⁶ Majta a'íime í mej tí'icha'íive, ayée mú tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu hui ja'atí ayén tí'ixaxa'a tíj amín tí'ixaxa'a.

⁴⁷ Ayee mú tiu'utaniú a'íime í fariseos tijín:

—¿Ni ajta ari ayén amuáacuanamua mú'ejmi?

⁴⁸ ¿Ni caí seíj ti tí'ita'ajte'e ari rá'antzaahua a'íjna, na'ari seíj ti téjmi jetze ajtémecan i tej fariseos pú'een?

49 Majta í teite í mej me'uun e'etiújseire'eca'a, camu a'atzu yaú'itie a'ij ti té'eyu'usil'i a'ijna jetze í niuucari Moisés teecan ti raateájtuaa. Dios pu ari hua'uxíjte amíime. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íime í fariseos.

50 Ajta a'íin Nicodemo, a'ijna ti ari í Jesús jemi a'atánejca'a, tíj ajta seíj pú'eene'e ti huá'a jetze ajtéme'ecan, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

51 —Capu ayén tiraavíjte'e tej tiyen ra'uxíjte'en tí'ij puaíjtzí ráaci'íti. Ayee pu té'axa í yu'uxari jetze í tej jín tí'aijta ti ayén nu'u ruxe'leve'e tej nu'u tiraa'íhua'u amuacaícan jín te'íjna í ja'ati tej ti ráamua'aree a'ij ti ti'itíj jín rici. ¿Ni caí ayén ti'ayajna?

52 Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—¿Ni hui mú'ee pe pajta pe'uun é'eme'ecan u Galilea? Aúuhuauchi í yu'uxari jetze pej pi piyen ráamua'aree ti caí ja'atí a'uun é'eme'ecan u Galilea ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

53 Ayee mú tiu'utaxájtaca'a. Mat'í'ij mi a'ucíjxi a'u ti seíj é'eche.

8

A'ijna í 'íita'a ti huaújxana'acire

1 Ajta Jesús pu a'uun á'ume jirí ti a'utacá'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Aceituunajemi.

2 Tapuá'arijme'eca pu a'uun a'ujnéj teyujta'a. Majta mú jeíhua teite ajteáxiireca'a í jemin. Aj pu'li a'ujyeíjxi ti i tihua'umua'aten.

3 Majta a'íime í mej jetzen tiú'ujmua'ate í niuucari í mej jín tí'aijta, majta a'íime í fariseos, a'íi mú seíj e'eráavil'iti í 'íita'a. Ayee mú tiraatéevil'i

tí'ij auj ayén rijcaa í 'íita'a ti ruxána'acira'ate'eca'a. Matí'ij mi raata'aíj ti a'uun já'ita'a a'utéchaxin mej mi raaseíj í teite.

⁴ Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa me'íjna í Jesús tijín:

—Maeestru, ayée mú yeehui tiraatéevi'i amíjna mi 'íita'a tí'ij auj xana'acira'ate'eca'a.

⁵ Ajta a'íin Moisés, ayée pu yeehui titaata'aíj a'íjna jetze í niucari ti raateájtuaa ti ayén ruxe'eve'e tej nu'u tetej jín raajé'ica. Ari mú'ee, ¿a'iné yeehui pajta ti'ixa?

⁶ Ayee mú me'íjna jín tiraata'íhua'uri'i mej mi me'íjna jín ra'antimuá'itín a'ij ti a'íin ti'itíj jín ti-hua'utá'ixaaate'esin. Ayee mú rahuauca'a me'íjna í mej jín tiraaxájtzi'i.

Ajta a'íin Jesús, a'íi pu aicaújtutzi. Aj pu'i a'utéjche ti ruxité jín ra'uyú'uxa á chuaata'a.

⁷ Maúche'e mú tí'ira'íhua'uraca'a. Aj pu'i Jesús ayén huatéechaxi. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a hui seíj mú'een ja'anáj caí a'íjna jín ayén auté'itze í á'amuamua'atziira'a jime'e, ché'e a'íin ja'atí amuacáí raatatú'a í tetej jime'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁸ Ajtahua'a pu aicaújtutzi. Ajta ra'uyú'uxaca'a á chuaata'a.

⁹ Majta a'íime, jíme'en mu'u miyen ráanamujri'i a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús, matí'ij mi me'uun tíhuui, seíj majta seíj, amuacaícan a'íjna ti jaítze'e vásta'a. Tí'ij jí a'íi na'a í Jesús a'uun a'uteájturaa jamuan a'íjna í 'íita'a ti a'uun já'ita'a a'utéveeca'a.

¹⁰ Aj pu'i Jesús huatéechaxi. Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—'Hita'a, ¿a'uné hui a'ij mé'een a'ñme? ¿Ni caí mé'e ja'atí ti ayén tí'itíj jín mú'eetzi jetze tí'ijpua'ajte'e?

¹¹ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, capu yeehui ja'atí ayén neetzi jetze tí'itíj jín tí'ijpua'ajte'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Canu neajta inee tí'itíj jín mú'eetzi jetze te'ujpua'ajte'esin. Patá'aj á'ura'ani. Capej hui ché'e piyen pe'íjna jín te'uté'itzaara'an. —Ayeé pu tiraata'ixaa.

Jesús pu hua'atátzavi'i a'ñme í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua

¹² Tí'ij ajtahua'a ayén tihua'utá'ixaa í teite í Jesús, ayej tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Nee nu yeehui ne'ín pú'een í tatzari ti jín huáneeri'i huá'a japua naíjmi'ica í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua. A'atí ti na'a hui ti nee jamuan á'uche'ecane'en, capu ja'anáj ayén tíca'amiste'e á'uche'ecane'e a'ame, sino ayée nu yeehui raateájtuaani í jemin ne'íjna í tatzari í ti jín ruuri á'ara'ani.

¹³ Matí'ij mi a'ñme fariseos miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej piyen asej tité'axajta. A'íj pu yeehui jín caí tí'itíj vaire'e a'ij pej tité'axajta asej.

¹⁴ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tíjín:

—Tí pua'a niyen nesej tí'inxajta, aúche'e pu yeehui tí'ivaire'e nej niyen tí'inxajta nesej a'íjna jime'e nej niyen ramua'aree a'u nej a'arájraa, neajta niyen che'atá nena'a ramua'aree a'uj nej

a'umé. Mí seajta mú'een, capu yeehui a'ij tejamuá'amitiejte'e, a'u nej a'arájraa, na'ari a'u nej a'umé.

¹⁵ Ayee xu siyen sena'a huá'axijte'e a'ij sej rujímua'a tirájteuve. Mí neajta inee, canu ja'atí íjii á'axijte'en.

¹⁶ Aru, ti pua'a hui niyen ja'atí á'axijte'e, aúche'e pu ayén tiraavíjte'e nej niyen ríci a'iné canu neseíj niyen a'ij tirájteu, sino a'íi pu ayén naatá'a a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

¹⁷ 'Ayee pu yeehui té'eyu'usi'i a'íjna jetze í niuu-cari í sej jín tí'aijta ti ayén nu'u tí'ivaire'e ti pua'a mehuá'apua miyen ti'itíj jín ti'íteújxajtajme'en.

¹⁸ Nee nu yeehui ne'ín pú'een seíj í nej niyen tí'inxajta neseíj. Ajta yeehui í seíj ti ayén tineteáxajta, a'íi pu a'ín pú'een í niyá'upua ti íiyen neja'uta'íteca'a.

¹⁹ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné yeehui a'ij 'een ti ayá'upua pú'een?

Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Caxu yeehui nemua'ate ja'atí nej pú'een. Caxu seajta ramua'ate í niyá'upua. Tí pua'a siyen nemua'ajcaa, ayée xu yeehui seajta tí'ijmua'ate í niyá'upua.

²⁰ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús tí'ij auj tihuá'amua'atejca'a a'ujna teyujta'a, a'ájna ve-jli'i a'u mej yé'ese'íri í tumin. Mí majta í teite, capu ja'atí ayén tiraatévi'i a'iné capúu xi a'ájna teja'uré'ene a'íjna xicájra'a jetze ti jetzen Jesús huámi'ini.

“A'u nej a'umé, capu rí'írí sej se'uun á'uju'un”

²¹ Ajtahua'a pu Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu yeehui ne'uun a'ujnéjsin, seajta mú'een xu nehuauni ineetzi. Ajta, caí Dios tejámuaatá'uuni'ira. Mú'een xu cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi. Capu ri'irí sej se'uun a'ujnéen a'u nej a'ujnéjsin inee.

²² Mat'íj mi miyen ti'tiúrihua'uri'i a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a tíjn:

—¿A'iné yeehui huataújmua'a a'íjna í niucari ti nu'u caí ri'irí tej te'uun a'ujnéen a'u ti nu'u a'ujnéjsin? ¿Ni qui ayén huataújmua'a ti a'ín huaúje'ica?

²³ Aúche'e pu ayén tihuá'a'ixaate'eca'a tíjn:

—Mú'een xu hui yúuci pújme'en é'eme'ecan. Neajta inee, júte'e nu é'eme'ecan. Mú'een xu yeehui huá'a jetze ajtémecan a'ímej í mej yen seijre'e íiyen chaanaca japua. Neajta inee, canu niyen huá'a jetze ajtémecan.

²⁴ Ayee nu hui niyen amuaatá'ixaa ti pua'a caí ayén Dios tejámuaatá'uuni'ira, mú'een xu cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi. Tí pua'a yeehui secaí siyen té'antzaahuat'e'en nej ne'ín pírici a'ij nej ti'ixa, mú'een xu xaa cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi.

²⁵ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjn:

—¿A'ataani yeehui pej pú'een?

Ajta Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—Nee nu ne'ín pú'een í nej niyen jíme'en tejá'amua'ixaate'ecaa tíj na'a jéjcuá imuá ti yú e'iré'ene.

²⁶ Jéihua nu neri tí'ixajtami'i mú'ejmi jime'e, neajta niyen ne'íjna jín amua'uxíjte'en. Mí ajta a'ín ti yen neja'uta'íteca'a, a'í pu tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a. Neajta nu hui niyen tihuá'ixaate'e

a'ímej í mej yen japuan seijre'e íiyen í chaanaca japua a'ij nej niyen tiráanamujri'i ne'íjna jemi ti yen neja'uta'íteca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

²⁷ Majta a'íime, camu yaú'ítiee muá'araa a'ij ti tihuá'a'ixaaate'eca'a, ti ayén jíme'en raxa ti ya'upuáara'an pú'een.

²⁸ A'íj pu jín, Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setí'ij yeehui aj neja'utavén ineetzi i nej teáata'a jetze airáme'ecan, aj xu si ramua'aréeren ja'atí nej pú'een, seajta xu ramua'aréeren nej caí neseíj nena'a a'ij tirájteu a'ij nej tejámuaatá'ixaa sino ayée nu che'atá nena'a tí'ixaxa'a a'ij ti niyá'upua ayén tinaamuá'ate.

²⁹ A'íjna ti hui yen neja'uta'íteca'a, a'í pu neetzi jemi seijre'e. Capu ayén ruséntacan naatéjtuaa a'iné ayée nu yeehui tí'ij pína'a niyen tí'ijri'ire a'ij ti tira'aráanajche.

³⁰ Majta a'íime í teite, tí'ij Jesús auj ayén tihuá'a'ixaaate'eca'a, mu'iití mú miyen rá'antzaahua.

Jíme'en í mej yaújmu'ame'en pú'een í Dios, majta a'íime í mej ravaire'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een

³¹ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israel jétze ajtème'ecan í mej majta rá'antzaahua tijín:

—Tí pua'a hui siyen te'utáviicua'i sej si siyen tira'ará'astijre'en a'ij nej tejá'amua'ixaaate'e, aj xu xaa siyen tité'ujujhua'ane'e xá'aju'un ineetzi jamuan.

³² Mú'een xu seajta yeehui ramua'aréeren se'íjna ti nain jín ayén ti'ayajna. A'íj xu jín ruxiéehua á'ujujhua'ane'en xá'aju'un.

33 Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Teen tu yeehui Abraham teecan jetze airáane. Catu yeehui ja'anáj seica jemi ca'anéeri jín tiu'utévai. A'íj pu yeehui jín, ¿a'iné auj tí'iri'iri pej piyen tí'ita'ixaate'e tej nu'u taxíéhua á'ujuhua'ane'e tá'ara'ani?

34 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ja'atí ti na'a ti ayén te'uteáturaave'en í Dios jemi, a'í pu ca'anéeri jín tí'imuari'e a'íjna jemi ti a'ij pua'a 'een.

35 Ajta a'ín ti ca'anéeri jín tejé'emuari'e a'u mej é'eche í teitestemua'ame'en a'íjna ti tí'ira'aijte'e, a'í pu caí a'uun rusén jín huateáturaasin a'ujna. Majta a'ín ti yaujra'an pú'een, a'úu pu yeehui huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e.

36 'A'íj pu jín, ti pua'a niyen huárini inee, i nej neajta yaujra'an pú'een, nej ni amua'irájtuaani sej si ruxíéhua á'ujuhua'ane'en, ayée xu xaa ne'u ruxíéhua á'ujuhua'ane'e xá'aju'un, tzíte'e.

37 Nee nu hui niyen ramua'aree sej se'íjna jetze airáane se'íjna í Abraham teecan. Mí seajta mú'een, xu'uri siyen á'ujca'ane sej siyen naajé'ica se'íjna jime'e sej caí ché'e ranamuajracu a'ij nej tejá'amua'ixaate'e.

38 Ayee nu ne'íjna jín tejá'amua'ixaate'e a'ij nej yeehui neri ne'uun tejá'useij í niyá'upua jemi. Seajta mú'een, ayée xu che'atá sena'a tí'ijri'ire a'ij sej seajta tiráanamujri'i í ruyá'upua.

39 Matí'ij mi miyen tiu'utaniú tijín:

—Teen tu yeehui rájya'upuaca'a te'íjna í Abraham teecan.

Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui siyen yaújmua'ame'en pú'eene'en a'íjna í Abraham teecan, ayée xu che'atá sena'a r'íi titetiújcha'íi a'ij ti a'ín ajta r'íi tí'itíujcha'íica'a.

⁴⁰ Ayee pu i éene'e, xu'uri siyen tiraaxí'epi'intare sej naajé'íca. Neajta inee, nee nu ne'ín pú'een seíj ti ayén tejámuaatá'ixaa a'íjna ti ayén ti'ayajna, í nej neajta niyen ráanamuaajri'i ne'íjna jemi í Dios. Capu yeehui ayén tí'ijri'irejca'a a'íjna í Abraham teecan.

⁴¹ Ayee xu siyen a'ij pua'a titetiújcha'íi a'ij ti ajta ríci í á'amuaya'upua.

Mat'íj mi miyen tiu'utaniú tíjín:

—Catu yeehui huanú'ihuaca'a huá'a jetze í mej ruseíjtajmee patíj mú'ee. Seíj pu'u yeehui a'ín pú'een í tej rájya'upua. A'íi pu yeehui a'ín pú'een í Dios.

⁴² Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a yeehui a'ín Dios á'amuaya'upua pú'eene'en, mú'een xu nexí'eve'e xá'aju'un a'iné a'úu nu a'uvé'emej í jemin. Canu yeehui neseíj nena'a niyen a'uvé'emej sino a'íi pu yen neja'uta'íteca'a.

⁴³ '¿A'iné 'een jín secaí nejaú'itie a'ij nej tejá'amua'ixaate'e? Caxu xaa ne'u yaú'itie a'iné secaí ahuaújca'ane sej ra'ancuré'an a'ij nej tí'ixa.

⁴⁴ Mú'een xu yeehui se'íjna jetze ajtéme'ecan í tiyaaru'u. A'íi pu a'ín pú'een í á'amuaya'upua. Seajta mú'een, ayée xu'u sena'a se'íjna jín siyen rá'astijre'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e í á'amuaya'upua. Tíj na'a ti huataseíjre í teáata'a ti yú e'iré'ene, a'íi pu yeehui tí'itecui'íca. Capu ja'anáj tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a. A'íi pu yeehui nain jín tí'ihua'itaca. Tíj na'a ti ayén tí'ihua'i, a'íi pu jetzen

airáninei í tzajta'an a'íjna ti hua'itzi pú'een. Ayej xaa ne'u, a'ii pu a'íjn pú'een ti tí'hua'itaca. Ajta tíj na'a ti hua'itzi pú'een, a'íj pu jetzen airáninei.

⁴⁵ 'Mí neajta inee, ayée nu tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a. A'íj xu jín, caxu yeehui ná'atzaahuate'e.

⁴⁶ ¿Ni se'íj mú'ejmi jetze ti ajtém'e'ecan ayén ti'tíj jín ná'axijte'e a'íjna jime'e nej ti'tíj jín auteájturaa í Dios jemi? A'iné capu ri'irí sej siyen huárini, ayée pu huataújmua'a nej niyen tzáahuati'ira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a ayén, ¿a'iné yeehui 'een jime'e secaí ná'atzaahuate'e?

⁴⁷ Aye nu tejá'amua'ixaate'e. A'íjna ti Dios jetze ajtém'e'ecan ayén rá'astijre'e a'ij ti tí'ixa í Dios. Sea-jta mú'een, ayée xu 'een jín caí siyen rá'astijre'e se'íjna jime'e sej caí Dios jetze ajtém'e'ecan.

Ciríistu'u pu amuacá huatase'íjre caí a'íjna í Abrah-am teecan

⁴⁸ Majta a'íime í mej tí'aijta teyujta'a, ayée mú tiraata'ixaa tíjín:

—¿Ni yeehui caí ayén ti'ayajna a'ij tej tí'ixa pej piyen Samaria é'eme'ecan, ajta tiyaaru'u pu mú'eetzi tzajta'a seijre'e?

⁴⁹ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Capu tiyaaru'u neetzi tzajta'a seijre'e sino nee nu r'í'i tiratá'aca í niyá'upua. Sea-jta mú'een, ayée xu méjca'i tinúutache ineetzi.

⁵⁰ Mí neajta inee, canu yeehui nese'íj nena'a niyen rahuauhuau ti ja'atí r'í'i tinaatá'an, sino se'íj pu'u xaa ayén rahuauhuau. A'ii pu yeehui a'íjn pú'een ti tzáahuati'ira'a jín ayén tiraaxí'epi'íntare'en.

⁵¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jíme'e. Tí pua'a ja'atí ayén tirá'astijre'e a'ij nej tí'ixaxa'a, capu yeehui ja'anáj raci'iti ti huámi'ini.

⁵² Jíme'en mu'u miyen ráanamujri'i, aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tu'uri yeehui ramua'aree ti ayén ti'ayajna ti tiyaaru'u pu mú'eetzi tzajta'a seijre'e. A'í pu yeehui Abraham huamí'i, majta a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Mí pajta mú'ee, ayée pepu'u yeehui tí'ixa ti ayén nu'u, ti pua'a ja'atí ayén tirá'astijre'e a'ij pej tí'ixa, ti nu'u caí ja'anáj mí'ini.

⁵³ ¿Ni tzaa yeehui piyen jaítze'e ve'ecán jín ti'itéjvee caí í ti'itíj ti jín ti'itéveeca'a í tayá'upua í Abraham? A'í pu yeehui xaa huamí'i. Majta a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, a'í mú majta huácuii. Ari mú'ee, ¿a'iné petí'ixa a'atani pej pírici?

⁵⁴ Ajta a'ín Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu yeehui ti'itíj vaire'e ti pua'a niyen nesej té'antzaahuate'e. A'í pu a'ín pú'een ti ayén rí'i tinaatá'aca í niyá'upua, a'íjna í sej jíme'en siyen tí'ixa yee a'í pu a'amua Dios pú'een.

⁵⁵ Seajta mú'een, caxu yeehui ramua'ate. Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate. Tí pua'a niyen tejá'amua'ixaate'e yee canu ramua'ate, ayée nu tí'ihua'itaca setíj mú'een. Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate, neajta niyen rá'astijre'e a'ij ti tí'ixaxa'a.

⁵⁶ Ajta yeehui a'íjna í Abraham ti á'amuaya'upua pú'een, a'í pu huataújtemua'ave a'íjna jíme'e ti ayén tirá'amitíejte'eca'a ti ayén raasej ja'anáj xicájra'an nej jetzen nain jín

antínmua'areere. A'í pu xaa raaseíj, ajta a'íjna jín huataújtemua'ave.

⁵⁷ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, ayée mú tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni tzaa yeehui piyen raaseíj pe'íjna í Abraham teecan? Capu a'ij tí'iri'iri, a'iné capej xi piyen hua'apuate japuan tamuáamuata'a nine'ira'a rájcha'íi.

⁵⁸ Ajta ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Ayee nu tzáahuati'ira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Tí'ij caí xi Abraham huaseíjre, nee nu neri sei-jre'eca'a.

⁵⁹ Jíme'en mu'u miyen tiráanamujri'i, aj mú mi tetej titú'utu í mej jín raateátu'asixi'in. Ajta a'ín Jesús huateú'avaataca'a. Aj pu'i a'uun huirájraa a'ujna teyujta'a.

9

Jesús pu raarújte ja'atí ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a

¹ Tí'ij a'uun a'atamé'ecaa, Jesús pu ja'atí huaseíj ti aracúuni'i pu huanú'ihuaca'a.

² Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjhuca'ane'e, ayée mú tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Maeestru, ¿a'atani yeehui ayén auteájturaa í Dios jemi ti ij a'ín ayén te'aracúuni'i huanú'ihua? ¿Ni qui a'ín auteájturaa ca'ín í vaújsimua'ame'en?

³ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu yeehui ja'atí auteájturaa í Dios jemi. Capu amíjna ja'atí ayén auteájturaa, camu majta í vaújsimua'ame'en. Ayee pu yeehui tiráaru ti ij

ayén huataseíjre'en í jemin a'ij ti Dios tiraayí'iti a'íjna jime'e í rumuári'eri'ire'ara'an.

⁴ Ayee pu ruxe'eve'e tí'ij auj tújca'ari tzajta'a pítí'irici tej tiyen te'íjna jetze tiu'umuári'en Dios ti jín ayén yen neja'uta'íteca'a. Pu'uri yeehui a'ájna teja'uré'enejsin ti huatética'ari. Capu ché'e ri'iríista a'ame a'ájna ti ja'atí ayén tiu'umuári'en.

⁵ Ijii, netí'ij nauj niyen huaca íiyen chaanaca japua, ayée nu tí'ivaire'e huá'a tzajta'a í teite tíj tatzari ti jín huá'a japua huáneeri'i mej mi miyen tilítíj huaseíj matíj mena'a pua'amé í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁶ Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i, a'ín á chuaata'a e'erájtiztee. Ajta, ru'íjci'e jín rajrú'une í xarij. Aj pu í ra'arápítijri'i á j'i'iseáara'an jetze a'íjna ti arácun.

⁷ Ajta ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Aricu yeehui, u pá'ume'en pe'újna a'u ti jé'ejmuaa ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Siloé.

(Ayee pu huataújmu'a a'íjna í niuucari tíjín: ti huata'ítí'ihuaca'a.)

Aj pu'i u á'ume a'íjna í ja'ati, ajta acáujista'ante. Tí'ij jí mú a'uvé'emej. Pu'uri ayén atáneerica'a.

⁸ Majta a'íime í mej á vejli'i a'uchéejme'ecaa a'u ti é'echejca'a a'íjna í ja'ati, majta a'íime, í mej mejmí'i miyen raseíjraca'a tí'ij a'ín auj limojna huauca'a, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—¿Ni caí yeehui a'ín pú'een ti ayén a'uun a'utacái á'aye'i ti ij limojna hua'utáhuavii í teite?

⁹ Seica mú miyen tiu'utaxájtaca'a ti nu'u a'ín pú'een. Majta seica miyen tíjín:

—Capu yee a'ín pú'een, sino ayée pu'u na'a seijre'e tíj a'íjna.

Ajta a'ín, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjn:

—Nee nu yeehui ne'ín pú'een.

¹⁰ Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjn:

—¿A'iné ye'í pete'atáneereca'a?

¹¹ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—A'íjna yeehui í mej miyen ratamuá'amua tíjn: Jesús, a'í pu xarij huateáru'une, tí'iquí yeehui na'arápitijri'i yé nejí'i jetze. Aj pu'i ayén tinaata'aíj nej nu'u ne'uun u á'ume'en ne'újna Siloé, a'u tí jé'ejmuaa nej nu'u ni aránja'usixi'ín. Netí'ij yeehui ni u á'ume, neajta aránja'usixi. Aj nu ni niyen mé úneereca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹² Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjn:

—¿A'uné a'ij 'é'en a'íjna í ja'atí?

Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjn:

—Canu yeehui mé'e yé'emua'aree.

A'íme í mej tí'ajta teyujta'a, a'í mú chueere'e, majta camu a'ij tirájteuve a'ij mej ríci

¹³ Matí'ij mi ya'uví'ití me'íjna tí aracúuni'i a'ímej jemi í fariseos.

¹⁴ Ajta, ayée pu a'ájna pítí'irijcaa a'ájna xicájra'an jetze mej jetzen ruse'upi tí'ij Jesús ayén raateáru'une í xarij, ajta tiráhuuaa.

¹⁵ A'íj mú jín, a'íme í fariseos majta miyen tiraata'íhua'uri'i a'ij tí a'ín te'atáneereca'a. Ajta a'ín ja'atí ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—A'í pu yeehui na'arápitijri'i yé nejí'i jetze. Neajta niyen aránja'usixi. Ajta íjii, nee nu yeehui neri mé únee.

16 Majta í mej huá'a jetze ajtémecan í fariseos, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Capu yeehui a'uun é'eme'ecan í Dios jemi a'íjna a'iné capu ayén rá'astijre'e a'íjna jime'e í xicaj tej jetzen tase'upi.

Majta seica miyen tijín:

—¿A'iné yeehui tí'iri'iri ti ja'atí ayén huárini ti huápi'i ruxe'eve'e ti pua'a ayén nu'u te'uteáturaavecaren í Dios jemi?

A'íj pu jín, seica mú seicié tí'ixajtaca'a. Majta í seica, seicié mú majta tí'ixajtaca'a. Camu naími'i ruxí'ej mena'a miyen tí'ixajtaca'a.

17 Matí'ij miyen majtáhua'a tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Pajta mú'ee, ¿a'iné yeehui petí'imua'atze ja'atí ti píríci?, a'iné a'íj pu timuáahuaa pej pi atáneereca'a.

Ajta a'ín ja'atí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íj pu yeehui Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

18 Majta a'íime í mej a'uun tí'aijta teyujta'a, camu rá'antzaahua ti ayén aracúuni'i huanú'ihuaca'a, ti ari huarúj ti i ari atanee íjii, icu. Matí'ij mi miyen hua'uta'aíjtaca'a mej mi u a'uvé'uju'un í vaújsimua'ame'en.

19 Ayee mú tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿Ni tzaa yeehui a'ín pú'een á'amuyauj? ¿Ni a'ín pú'een sej siyen tí'ixa yee aracúuni'i pu huanú'ihuaca'a? ¿A'iné yeehui auj tí'iri'iri ti ari mé'únee?

20 Majta a'íime í vaújsimua'ame'en, ayée mú tiu'utaniú tijín:

—Ayee tu xaa ramua'aree ti a'ín tayauj píríci, teajta yeehui ramua'aree ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a.

21 Mí teajta iteen, catu xaa ne'u ramua'aree a'ij ti 'een jime'e ti ayén ari mé úunee nusu ja'atí ti ayén raarújte. Setá'aj yeehui siyen tiraata'íhua'u a'iné, pu'uri vásta'a. A'í pu ajta rusej tiu'utaxájta.

22 Ayeé mú 'een jín tiu'utaxájtaca'a í vaújsimua'ame'en a'iné mehuá'atzíine'eca'a a'imej í mej a'uun teyujta'a tí'ajta, í mej majta meri miyen tiraaxí'epi'intare mej mi ru'irá'ite me'újna teyujta'a ja'atí ti na'a ti ayén tiu'utaxáj yee Jesús pu nu'u a'ín pú'een í Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u.

23 A'íj mú jín miyen tiu'utaxájtaca'a í vaújsimua'ame'en yee matá'aj raata'íhua'u me'íjna a'iné a'íjna í hua'ayauj pu'uri vástaca'a.

24 Majtahua'a mú miyen raatajé me'íjna ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a. Ayeé mú tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj piyen pena'a rí'í tiraatá'an í Dios. Pajta caí yeehui piyen rí'í tiraatá'acare'en pe'íjna í ja'ati a'iné a'í pu ateáturaave í Dios jemi.

25 Ajta a'ín, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a yeehui ayén ateáturaave í Dios jemi nusu caí, canu xáahuí a'atzu ramua'aree, sino ayée nu xaa ramua'aree nej amuacá aracúuni'i. Mí neajta íjii, nee nu hui mé úunee.

26 Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—¿A'iné ye'í muáaruu? ¿A'iné ye'í timuáahuuaa pej pi yeehui atáneere?

27 Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nu'uri amuaatá'ixaa. Seajta mú'een, caxu náanamujri'i. ¿A'iné 'een jime'e siyen raxí'eve'e nej neajtahua'a amuaatá'ixaate'en? Tij seajta

mú'een siyen raxí'leve'e sej seajta jamuan á'ujuhua'ane'en.

²⁸ Majta miyen jeíhua mú a'ij pua'a tiraata'ixaa tíjín:

—Aa neti'ijta' ne'u. Mú'ee pej yeehui pe'íjna jamuan á'uche'ecan, tzíte'e. Teajta iteen, teen tu tiyen rá'astijre'e te'íjna í Moisés teecan.

²⁹ Teen tu yeehui tiyen ramua'aree tí Dios ayén jamuan tiu'uxájtaca'a í Moisés. Ajta, jíme'en a'íjna í ja'ati, catu yeehui a'atzu ramua'aree a'u tí é'eme'ecan.

³⁰ Aj pu'i ayén tiu'utaniú a'íjna í ja'ati tíjín:

—¿Ni caí ne'u icu? Mú'een xu caí ramua'aree a'u tí é'eme'ecan. Mí ajta, a'ín ayén naarújte nej ni niyen atáneere.

³¹ Ayee tu yeehui ramua'aree tí Dios caí ayén ranamua ja'atí tí ayén ateáturaave í jemin. Dios pu xaa ayén ranamua a'íjna í ja'ati tí ayén rana'amiche, ajta tí ayén rá'astijre'e a'ij tí Dios tí'ijxe'eve'e.

³² Capu yeehui ja'anáj ja'atí ayén tiráanamujri'i tí se'íj ayén raarújte a'íjna tí aracúuni'i huanú'ihuaca'a tí ij ayén atáneerica'a á'ara'ani.

³³ Tí pua'a hui caí Dios jemi é'eme'ecantacache'e, capu a'ij riníche'en tí naarújte'enche'e ineetzi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³⁴ Majta a'íime miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Nain pej jín auteájturaa í Dios jemi mú'ee, tíj na'a pej yeehui piyen huanú'ihuaca'a tí yú e'iré'ene. ¿Ni tzaa mú'ee piyen auté'aca'ane pej piyen titáamua'aten? —Ayee mú tiraata'ixaa.

Majta ru'irá'iteca'a.

Jesús pu nu'u hua'ajté'axi a'ímej í mej teyujta'a t'íajta

³⁵ Ajta a'íin Jesús, ayej ráamua'areeri'i mej miyen ru'irá'iteca'a. Tí'ij ayén yá'uteu a'íjna í ja'atí, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni piyen rá'atzaahuat'e pe'íjna ti teáata'a jetze airaújnejjte?

³⁶ Aj pu'i a'íin ja'atí ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Nevástar'a yeehui, ¿a'atani a'íin p'íríci nej ni niyen rá'antzaahuat'en?

³⁷ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Pepu'uri yeehui raaseíj. Jee xaa ne'u ayén ti'ayajna, a'íi pu á jamuan ayén ti'ixa.

³⁸ Ajta a'íin tevi ayej tiraata'ixaa tijín:

—Nevástar'a, nee nu yeehui muá'atzaahuat'e.

Aj pu'i raateánajcheca'a.

³⁹ Ajta a'íin Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Aye nu yeehui ne'íjna jín a'uvé'emej íyen chaanaca japua nej ni hua'uxíjte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, mej mi miyen atanéjne'ere a'íime í mej aracúcu'unijmee, mej mi majta yeehui miyen aracúcu'unijmé'e muá'ara'ani a'íime í mej nu'u miyen atanéjne'e.

⁴⁰ Majta seica í fariseos, a'úu mú vejli'i a'uté'uuca'a. Matí'ij miyen ráanamujri'i a'ij ti tiu'utaxájtaca'a, matí'ij mí miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'íi nu'u ye'í? ¿Ni tzaa yeehui teajta iteen aracúcu'unijmee?

⁴¹ Aye pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui siyen aracúcu'unijme'eni ti ij caí t'ítíj a'ij tejamuá'amitíejte'e, capu rí'íríista

á'ame'enche'e ti ja'atí ti'itíj jín mú'ejmi jetze te'ujpuá'ajte'en. Mí seajta mú'een, ayée xu yeehui ti'ixa sej nu'u siyen atanéjne'e ti ij nain jín tejamuá'amitiejte'e. A'íj xu jín, seúche'e xu á'aturaave í Dios jemi.

10

A'íjna ti huá'ajye'emua, ajta a'u ti e'iténine'i

¹ 'Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Tí pua'a ja'atí a'uun a'uteárute cáne'axi tihua'acúraa, ti pua'a caí a'uun a'uteárute a'utí e'iténine'i sino ti pua'a ancuré'ara'ani í tejcuá jetze, a'íi pu nahua'ari pú'een, ajta ti tí'itecui'ica.

² 'Mí ajta, a'íin ti yeehui a'uun a'uteárute a'u ti é'epueerta, a'ii pu a'íin pú'een ti huá'ajye'emua í cáne'axi.

³ Ajta a'íin ti tí'icha'íi a'u ti é'epueerta, a'íi pu tira'antácuune'esin tí'ij a'uun a'uteárute a'íjna ti huá'ajye'emua. Majta a'íime í cáne'axi, a'íi mú yeehui ranamua i niúucare'ara'an. Ajta a'íin ja'atí ayén huá'ajee a'ij mej ántea'arua seij ajta seij. A'íi pu ajta hua'irájajpua.

⁴ 'Tí'ij ari naíjmi'ica huirajáapuan í ruye'emua, a'íi pu huá'a cujta'a aumé'e a'ame. Majta a'íime amuacaí mú huajú'un muá'aju'un í jemin a'iné a'íi mú rá'aste a'ij ti a'íin tihuá'ixaate'e.

⁵ Camu ja'anáj miyen huajú'u muá'aju'u jemin seij í mej caí ramua'ate. Camu xaa ne'u, sino mutaúuruuna í jemin a'iné camu yeehui ramua'ate í niúucare'ara'an a'íjna í ja'atí í mej caí ramua'ate.

6 Ayee pu tihua'utá'ixaa í Jesús a'íjna jime'e í niuucari. Majta a'íime, camu yaú'itíee muá'araa a'ij ti a'ín tihua'utá'ixaa.

Jesús pu a'ín pírici í ta'anténine'i a'u mej a'uteároute cúrajta'a

7 A'íj pu jín, Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Nee nu yeehui ne'ín pú'een í ta'anténine'i í mej jetzen uteároute í cáne'axi u cúrajta'a.

8 Matíj mena'a mej miyen amuacá huataseíjre necaí inee, a'íí mú nahua'ari pú'eene'e, majta mej tí'itecui'ica. Mí ajta, a'íime í cáne'axi, camu yeehui huá'unamuajri'i a'ij mej tiu'utaxájtaca'a.

9 'Nee nu yeehui ne'ín pú'een í ta'anténine'i. A'atí ti na'a ti ayén a'uun a'uteároute a'íjna jime'e ti ná'antzaahuate'en ineetzi, a'íí pu ruuri huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. A'íí pu yeehui ruxiéehua huiráaye'icaa a'ame, ajta uteáru'ipiche'e a'ame. Ruxiéehua pu rateuni í ti jín huateújvaire'en.

10 'Ajta a'ín nahua'ari, ayée pu'u yeehui 'een jín u a'uvé'emej ti ij tiu'unáhua'an, ti ij ajta titéecui'ini, ti ij ajta naíjmi'ica antipué'ajte'en. Mí neajta inee, ayée nu yeehui 'een jín mú a'uvé'emej mej mi ruuri muá'ara'ani, ti ij ayén tihua'aci'iti nain a'ij ti tí'iseijre'e í mej jín huataújtemua'vee tíj na'a rusén jime'e.

Jesús pu ayén tihua'amua'ate a'íjna jime'e í ti huá'ajye'emua

11 'Nee nu yeehui ne'ín pú'een i nej x'íepi'ín jín seijre'e, i nej neajta niyen huá'ajye'emua í

cáne'axi. Neajta nu niyen huámi'ini huá'a jetze me'ecan.

¹² Ajta a'ín í mej raatá'a ti tiu'umuári'en, capu yehui a'ín pú'een í ti huá'ajye'emua í cáne'axi. A'íj pu jín, ti pua'a raaseíj ti 'íra'ave e'evé'eme, a'í pu án huajaúhua'axi'sin, ajta huataúruuna. Aj pu'í, a'ín 'íra'ave huá'a tzajta'a a'uun a'uteáruuti, ajta huaja'ucujxi'isin í cáne'axi.

¹³ Ajta a'ín í ja'atí ayén huataúruuna a'iné ayée mu'u raatá'a ti tiu'umuári'en na'a, ajta capu yehui a'atzu jetzen ruxe'eve'e a'íj ti tihua'aruuren í cáne'axi, icu.

¹⁴ 'Mí neajta inee, nee nu yehui ne'ín pú'een i nej rí'í tí'ítevij, i nej neajta huá'ajye'emua í cáne'axi. Nee nu huá'amua'ate ne'ímej í cáne'axi. Majta a'íme í cáne'axi, a'í mú yehui nemua'ate ineetzi.

¹⁵ Ayee pu che'atá na'a nemua'ate í niyá'upua. Neajta inee, ayée nu che'atá nena'a ramua'ate í niyá'upua. Neajta nu huámi'ini huá'a jetze me'ecan í cáne'axi.

¹⁶ 'Nee nu yehui neajta huá'a cujta'a huaméj seica í cáne'axi í mej caí huá'a jetze ajtéme'ecan a'ímej í mej íiyu seijre'e cúrajta'a. Ayee pu yehui ruxe'eve'e nej ni niyen huaja'uvé'ejajpuan. A'í mú majta ra'ancuré'asin í nenuuca. Na'íjmi'i mú í cáne'axi, matíj mena'a pua'amé, a'úu mú seíre'e muá'aju'u seíj tzajta'a í cúraa. Ajta, seíj pu'u yehui huá'a cujta'a a'umé'e a'ame.

¹⁷ 'Ayee pu yehui 'een jín niyá'upua neetzi xe'eve'e a'iné nee nu huámi'ini nej ni neajtahua'a huatarún.

18 Capu ja'atí ná'ari'iraj ineetzi sino nexí'evi'ira'a nu jín mi'ini. Nee nu yeehui ne'íjna jín antínmua'aree nej ni niyen ahuánca'ane nej huámi'ini. Neajta ne'íjna jín antínmua'aree nej ni neajtahua'a huatarún. Aye pu a'íjna jín tinaa'íjca í niyá'upua. —Aye pu tihua'utá'ixaa.

19 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a í Jesús, aj mú mi já'ita'a a'utacíj a'íime í mej a'uun tí'ajta huá'a teyujta'a í mej Israel jetze ajtème'ecan.

20 Mu'iití mú miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tiyaaru'u pu yeehui tzajta'an seijre'e, ajta rutímua'i. Caxu siyen rá'atzaahuate'e.

21 Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Capu yeehui ri'irí ti ja'atí ayén tí'ixajta ti pua'a ayén tiyaaru'u tzajta'an seijre'e. ¿Ni tzaa tiyaaru'u ayén raayí'iti ti ayén yeehui raarújte'en ja'atí ti ayén arácun? Capu xaa ne'u. —Aye mú tiu'utaxájtaca'a.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e ja'atí ti pírici

22 Pu'uri a'atzu á'ateevi'ica tí'ij ari vejli'i pítí'irijcaa matí'ij miyen me'íjna jín tí'iyeste ja'anáj mej miyen tiu'utátui í teyuu. Pu'uri ajta a'ájna pítí'irijcaa ti huáseevi'i á'aye'i.

23 Ajta a'ín Jesús, a'úu pu á'uche'ecane'e a'ujna teyujta'a, a'u ti te'ejtetaavij ti Salomón rá'ajtaahuaca'a.

24 Majta miyen ajteáxiireca'a í jemin a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a. Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Capej yeehui piyen tá'aviitze'e. Patá'aj piyen tzáahuati'ira'a jín taatá'ixaate'en ti pua'a pe'ín pú'een í Ciríistu'u nusu pecaí.

25 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu hui xaa neri amuaatá'ixaa. Seajta mú'een, caxu ná'antzaahua. A'íjna í nej jín niyen rici ti huápi'i ruxe'eve'e, ayée nu yeehui ne'íjna jín niyen rici niuucajtze'en í niyá'upua. Ajta, a'í pu a'íjna jín ayén tí'inexa.

²⁶ Mí seajta mú'een, caxu yeehui ná'atzaahuat'e a'iné caxu huá'a jetze ajtém'e'ecan í cáne'axi í nej huá'ajye'emua.

²⁷ 'Ajta a'íime í cáne'axi, ayée mú nenamua a'ij nej tihuá'ixaate'e. Nee nu yeehui huá'amuaite, majta miyen ná'astijre'e ineetzi.

²⁸ Ayee nu yeehui hua'atá'aca mej miyen ru-urican huateáturan tíj na'a rusén jime'e. Camu ja'anáj antipúa'ari; capu yeehui ri'irí ti ja'atí ayén ná'ajajpuani'i.

²⁹ Ajta niyá'upua, í ti ayén naatátui a'ímej í cáne'axi, a'í pu nain jín antiújmua'aree. Capu yeehui ajta ri'irí ti ja'atí ayén rá'ajajpuani'i.

Jesús pu tihuá'ixaate'e a'ímej í mej níniu'ucacu

³⁰ 'Teen tu naíjmi'i, seíj tu tena'a pírici í niyá'upua, neajta inee. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

³¹ Majta a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majtáhua'a mú tetej titú'utu mej mí me'íjna jín raateátu'asixi'in.

³² Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu neri jeíhua tejamuaataseíjrate a'ij nej rici ti i'i x'epi'in. ¿Tí'itájni si jín pí tínaateátu'asixi'isin? ¿Ni qui a'íjna jime'e nej raarújte, na'ari tí'itáj jín, ne'u?

³³ Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Catu yeehui te'íjna jín muaateátu'asixi'isin pej piyen ti'itíj jín ríci ti i'i xí'epi'in, sino ayée tu 'een jín muaateátu'asixi'isin pej piyen a'ij pua'a ti'ixa í Dios jemi, a'iné mú'ee pepu'u, tevi pena'a pírici. Pajta piyen tí'aseijrata pej nu'u Dios pú'een. —Ayee mú tiraata'ixaa.

³⁴ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿Ni caí ayén té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze ti nu'u Dios ayén tihua'utá'ixaa a'imej í mej a'imej jemi raateájtuaa í runiuuca? Ayen tijín: “Ayee pu nu'u yeehui ayén tihua'utá'ixaa ti nu'u ayén hua'utamuá'a tijín: Diosi mej nu'u pú'een.”

³⁵ Dios pu ayén hua'utamuá'a a'íjna jime'e mej nu'u diosi pú'een. Ajta capu yeehui rí'irí tej tiyen ra'uré'uuna te'íjna ti ari té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze.

³⁶ 'Tí pua'a Dios ayén hua'utamuá'a, ¿a'iné tej tiyen raatámua'ati te'íjna ti niyá'upua hu-ateúra'ate, ajta yen ya'uta'íteca'a íiyen chaanaca japua? ¿Ni qui tiyen che'atá tena'a raatámua'ati a'ij ti Dios ari hua'utamuá'a í seica? A ni'ijta ne'u. A'íj pu yeehui jín, ¿a'iné siyen se'íjna jín tí'inexajtzi'i se'íjna jime'e nej niyen tejámuaatá'ixaa yee nee nu ne'ín pú'een í yaujra'an í Dios?

³⁷ 'Setá'aj ná'atzaahuat'e ti pua'a yeehui niyen che'atá nena'a rijca a'ij ti ajta ríci í niyá'upua, na'ari ti pua'a necaí nena'a, setá'aj caí ná'atzaahuat'e.

³⁸ Jee xaa, ti pua'a niyen nena'a rijca a'ij ti ajta a'ín ríci, seajta secaí siyen ahuaújca'anen sej yeehui ná'antzaahuat'en, ayée nu tejámuaatá'ixaate'en setá'aj siyen sena'a té'atzaahuat'e se'íjna jime'e a'ij nej ríci sej si siyen

yeehui ráamua'aree, seajta yaú'ítiee xá'ara'ani tej tiyen naími'i seíj tena'a pí'rici, í niyá'upua, neajta inee. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³⁹ Majtahua'a mú miyen tí'itese'eca'a mej mi raatéevi'i. Mí ajta a'ín, huá'a jetze ajtá'raa.

Jesús pu antá'raa u jetze pújme'en játe'ana jetze í Jordán

⁴⁰ Aj pu'i a'uun antá'raa í Jesús u jetze pújme'en í játe'anara'an jetze a'ujna u Jordán. A'uu pu a'ará'a a'utí amuacáí a'ín huámuai'ivijhuaca'a a'íjna í Juan. A'uu pu a'uteájturaa.

⁴¹ Majta mu'iití mú u e'iré'ene í jemin. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Capu yeehui ja'anáj ayén huaríj a'íjna í Juan ti'itíj mej jín a'ij tira'utaseíj a'íjna jime'e mej rí'i tiraateájtuaani í Dios. Mí ajta, tíj na'a mej miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjna jime'e í Jesús, ayée pu yeehui ayén ti'ayajna. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴² Majta mu'iití mú me'uun huataújtuaa í Jesús jemi.

11

Jesús pu tiú'unamuajri'i a'íjna jime'e í Lázaro

¹ Ajta seíj pu tí'icui'ica'a ti ayén ántehuaaca'a tíjín Lázaro. A'uu pu e'echéjme'e chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Betania. A'uu mú majta e'echéjme'e í juutzeájra'an, a'íjna í María, ajta í Marta í ti i'i cu'utzeá'ara'an.

² Ajta a'íjna í María, a'ii pu a'ín pú'een ti ra'avé'exiri'iriri'í í tavástara'a a'íjna jime'e ti naa teáarí'e. A'í pu ajta ra'anáhuatzi'iriri'í í rucipuá

jime'e í ñcájra'an jetze. Ajta a'ñn ihuáare'ara'an tí'licu'licaa, a'íjna í Lázaro.

³ Matí'ij mi me'ñn júutzimua'ame'en miyen tiraatániuucajte í Jesús tijín:

—Tavastara'a, a'ñ pu yeehui tí'licu'i a'íjna í pej raxí'leve'e.

⁴ Ajta a'ñn Jesús, tí'ij ayén ráamua'areeri'i, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Capu yeehui a'íjna jín tijcuí'ineca'a ti i huámí'ini sino mej mi rí'i tiraatá'an í Dios. Ayee pu ajta a'íjna jín Dios ayén rí'i tinaatá'asin ineetzi, í nej yaujra'an pú'een.

Jesús pu jime'en ti'ixa a'íjna jime'e ti Lázaro huamí'i

⁵ Jesús pu huá'axe'leve'eca'a a'íjna í Marta, ajta í juutzeájra'an, ajta a'íjna í Lázaro.

⁶ Mí ajta a'ñn, tí'ij ayén ráamua'areeri'i ti nu'u tí'licu'i a'íjna í Lázaro, aúche'e pu a'uun a'uteájturaa hua'apua xicaj a'u ti a'ij éene'e á'aye'i.

⁷ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e ayén tijín:

—Tiché'e yeehui teajtáhua'a te'uun a'atanén u Judea.

⁸ Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Maeestru, capu xi yeehui a'achú á'atee mej miyen tiu'utése mej muaateátu'asixí'ñn tetej jime'e. ¿Ni tzaa pajtáhua'a pe'uun a'atanéjsin?

⁹ Ayee pu tiu'utaniú a'íjna í Jesús tijín:

—¿Ni yeehui caí ayén á'atijti'i ti ayén huáneeri'i í xicaj jime'e a'achú cumu tamuáamuata'a hora japuan hua'apua? Capu ja'atí ayén te'ijcá'acatá a'ame ti pua'a auj néeriste'e á'uche'ecane'en a'iné

a'íi pu jín mé úunee a'íjna jime'e ti huáneeri'i íiyen chaanaca japua.

¹⁰ Tí pua'a yeehui a'íin ja'atí ayén tíca'ari tza-jta'a á'uche'ecane'en, a'íi pu xaa a'ijcá'acata'ame a'iné capu huáneeri'i. A'íj pu jín huatáci'ipe tej te'uun a'atanén.

¹¹ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íi pu yeehui huatácu í ta'amiigu a'íjna í Lázaro. A'uu nu a'atanéjsin nej ni ráajisten.

¹² Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e tijín:

—Tavastara'a, ti pua'a yeehui ayén cutzú, a'íi pu rí'í rujni.

¹³ Ayee pu tihuá'amitiejte'eca'a a'ímej ti Jesús a'íjna jín ayén tí'ixajtaca'a ti ayén Lázaro cujcaa ti ij huaújse'upe'en na'a. Mí ajta, a'íjna í ti Jesús ayén tí'ixajtaca'a, ayée pu huataújmua'a ti ayén huamí'i.

¹⁴ Aj pu'i ayén e'ehauritiéecan jín tihua'utá'ixaa tijín:

—Pu'uri yeehui huamí'i a'íjna í Lázaro.

¹⁵ Neajta nu niyen huatántemua'ave nej caí ne'uun a'utéveeca'a a'iné a'íi pu tejámuaatéva'iri sej si siyen rá'antzaahuate'en setí'ij raaseiiran a'ij nej huárini. Tiché'e yeehui te'uun á'uju'un a'u ti a'ij'é'en. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁶ Ajta a'íin Tomás í mej majta miyen rata-muá'amua tijín í mej hua'apua pú'een, a'íi pu ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í seica tijín:

—Tiché'e yeehui teajta te'uun á'uju'un tej ti tiyen jamuan huácu'ini.

Jesús pu ayén tihuaú'ixaa mej nu'u majtáhua'a huatarújsin í mej meri huácuui

17 Tí'ij Jesús a'uun a'ará'a u Betania, ayée pu ráamua'areeri'i tijín pu'uri ayén á'atee a'achú cumu muáacua xicaj mej ra'avá'ana a'íjna í Lázaro.

18 A'uu pu vejli'i p'já'arici a'ujna u Jerusalén a'achú cumu huaíca kilómetros.

19 Mu'iití mú a'uun e'iré'ene a'íime í mej Israel jetze ajtéme'ecan a'u mej é'eche a'íjna í Marta, ajta a'íjna í María mej mi miyen hua'utéjpua'ajte'en í mej jín ruxieemíjte'e ti a'ín huá'ihuaara'a huamí'i.

20 Tí'ij a'ín Marta ayén ráamua'areeri'i ti nu'u Jesús e'evé'eme'ecaa, aj pu'i u á'ume ti ij ra'antinájche. Ajta a'ín María, a'úu pu a'uteájturaa u chi'ita.

21 Aj pu'i Marta ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, ti pua'a yeehui piyen yé huácatijche'e, capu mi'íníche'e í nejá'a.

22 Mí neajta inee, ayée nu yeehui ramua'aree ti Dios aúche'e ayén muaatá'asin tíj na'a a'ij pej tiraatáhuaviira.

23 Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—A'í pu yeehui ajtahua'a huatarújsin a'íjna í a'ihuáara'a.

24 Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Marta tijín:

—Nee nu yeehui niyen ramua'aree ti ajtahua'a huatarújsin a'ájna xicájra'an ti jetzen nain te'entipua'ajte, ti ajta Dios jetzen hua'ajjájpuua naíjmi'íca í mej meri huácuui.

25 Ajta a'ín Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu yeehui ne'ín p'rici i nej hua'ajjá'apuana ná'aye'i í mej meri huácuui, neajta nu niyen hua'atá'aca mej mi ruuri muá'ara'ani. A'atí ti na'a ti ayén ná'atzaahuate'e ineetzi, ti pua'a a'ín ayén huámí'ini, aúche'e pu ayén ruuri a'ame.

26 Ajta ja'atí ti na'a ti ayén rí'í ti'itíujcha'íí, ti ajta ná'atzaahuat'e ineetzi, a'íí pu caí ja'anáj mi'íni. ¿Ni qui piyen té'atzaahuat'e pe'íjna jime'e?

27 Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Marta tijín:

—Jee xaa ne'u, nevástara'a. Ayee nu yeehui té'atzaahuat'e pej pe'ín pú'een í Ciríistu'u, pajta pej yaujra'an pú'een í Díos, pej yen chaanaca japua e'icánejsin.

Jesús pu nu'u huaújyeineca'a a'u mej ye'avá'ana me'íjna í Lázaro

28 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i u á'ume u chi'ita. Tí'ij i avítzi jín ya'utajé í rujuu. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Pu'uri mé e'evé'eme í maestro. A'íí pu yeehui muajé'echu'eve'e a'ujna.

29 Jíme'en pu'u ayén tiú'unamuajri'i a'íjna í María, aj pu'i ca'anacan ájchee, ajta u á'ume í jemin.

30 Ajta a'íin Jesús, capúu xi a'uun a'uteáruteca'a u chajta'a sino a'úu pu'u aúche'e a'utéveeca'a a'utí Marta ye'entinájcheca'a.

31 Majta í mej Ísraél jetze ajtème'ecantaca'a, a'úu mú e'eré'ete'ecaa u chi'ita jamuan í María mej mi miyen ra'anpuá'ajte'en í mej jín ruxieemijte'eca'a. Matí'ij miyen raasej ti a'íin María ca'anacan ájchee, tí'iquí huirájraa u chi'ita, matí'ij mi me'ín raatavén. Ayee mú tiu'umuá'aj ti nu'u a'uun á'ume a'u mej ye'avá'ana í ihuáare'ara'an ti ij a'uun e'ehuaújyeinixi'ín.

32 Tí'ij María a'uun a'ará'a a'utí a'utéveeca'a a'íjna í Jesús, aj pu'i raasej, ajta aitáve a'u ti e'era'íicajme. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástarala, ti pua'a yeehui piyen yé hu-
atéveecache'en, capu ayén mi'iníche'e í nejá'a.

³³ Tí'ij i Jesús ayén raasej ti ruyeineca'a. A'íi
mú majta ruyeineca'a a'íime í mej Israél jetze
ajtéme'ecantaca'a, í mej majta jamuan huajú'ucaa.
A'íj pu jín jeíhua pu utéene í tzajta'an. Ajta jeíhua pu
a'íj pua'a raatá'a.

³⁴ Aj pu'i ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné jetze seye'avá'ana?

Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Mú a'utá'iyi'i, tavástarala; patá'aj yeehui
ya'utéesej.

³⁵ Aj pu'i huaújyeineca'a í Jesús.

³⁶ Matí'ij mi miyen tiu'utaxájtaca'a a'íime í mej
Israél jetze ajtéme'ecantaca'a tijín:

—Casi'i yeehui, jeíhua pu raxí'eve'eca'a.

³⁷ Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'íi pu yeehui sej huarújte ti aracúuni'i. ¿Ni
caí ayén tiraayí'itihua'a ti ij ayén raatá'an a'íjna í
Lázaro ti caí huámi'ini?

*Lázaro pu ajtahua'a huatarúj huá'a tzajta'a í
mi'ichite*

³⁸ Ajtahua'a pu utéene í tzajta'an í Jesús. Aj pu'i
a'uun a'ará'a a'u mej ye'avá'ana, a'u ti é'eteasta'a.
Tetej pu a'itémuaaca'a a'ujna a'u ti a'utécun.

³⁹ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj yeehui ra'antá'in mi tetej.

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Marta, ti ju-
utzeájra'an pú'een a'íjna ti huamí'i, tijín:

—Aru tavástarala, a'íj pu pua'a yeehui teáarí'e,
a'iné pu'uri ayén á'atee muáacua xicaj ti a'uun
avé'enami'ihuaca'a.

40 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni caí yeehui niyen timuaatá'ixaa pej piyen raseijran í pej jín rí'i tiraatá'an í Dios ti pua'a piyen ná'antzaahuatelen? A'iné ni'ijta ne'u.

41 Matí'ij mi miyen ra'antá'ij í tetej. Aj pu'i Jesús júte'e á'ujneereca'a, ajta ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Dios pej neya'upua. Ayee nu yeehui ne'ijna jín rí'i timuaatá'asin ne'ijna jime'e pej peri náanamujri'i.

42 Nee nu yeehui ramua'aree pej piyen ja'anáj ti na'a nenamua. Mí neajta niyen tiu'utaxájtaca'a ne'ijna jime'e mej jeíhua yeré'eevee í teite mej mi miyen rá'antzaahuatelen pej yeehui yen neja'uta'íteca'a.

43 Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a a'ijna í Jesús, aj pu'i ca'anín jín raatajé. Ayen tijín:

—Lázaro yeehui, patá'aj huiirájra'ani íye pua'acé.

44 Aj pu'i huirájraa a'ijna í ti huamí'icaa. Aúche'e pu cá'ijcatzi'ihuaca'a í íicájra'an jetze, ajta í muájca'are'ara'an jetze, a'ijna jime'e í c'ixuri í mej jín hua'acaícata muá'aye'i í mi'ichite. Ajta paa'iu jín aránami'ihuaca'a í néerime'ara'an. Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj yeehui tiracá'ari'i, seajta ra'utáxijta.

A'íime í mej teyujta'a tí'ivaire'e, maújchueere, ma-jta mú rajé'icacacu me'ijna í Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Matí'ij miyen raaseíj a'ij ti huaráj í Jesús, mu'iití mú miyen huataújtuaa í jemin a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecantaca'a, a'íime í mej majta e'iré'ene mej ramuaare me'ijna í María.

46 Mí majta seica, a'ímej jemi mú á'uju'un í fariseos. Majta mú hua'utá'ixa a'ij ti huaríj a'íjna í Jesús.

47 Matí'ij mi a'íime í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, majta a'íime í fariseos, ayée mú hua'utajé í jueesi mej mi naími'i tiújseire'en. Ayee mú tiújihua'u tijín:

—¿A'iné yeehui terini? A'iné a'í pu tí'ij pí na'a ayén tí'itíj jín rici ti ayén huápi'i ruxe'eve'e, í mej jín a'ij teja'useíra'a muá'ara'ani í teite.

48 Tí pua'a yeehui tiyen raatá'acare'en ti ayén rijca, naími'i mú miyen huataújtuaasin í jemin. Majta a'íime í mej Roma ajtémecan, matí'ij miyen ráamua'aree, aj mú mi yeehui yé uvé'enejsin, mej mi titá'ari'i nain í tej jín títetateí, íiyu teyujta'a, ajta íiyen chuéjra'a japua, íye Israél.

49 Aj pu'i seíj ayén tiu'utaxájtaca'a, ti a'ájná'imua a'íjna jín tí'itéveeca'a tí'itíj jime'e ti jaítze'e ve'ée í mej jín tí'ivaire'e u teyujta'a. Ayee pu ántehuaaca'a tijín Caifás. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een xu yeehui caí tí'itíj mua'aree.

50 Capu yeehui ayén tejamuá'amitiejte'e ti ayén jaítze'e titaatéva'iri ti seíj na'a ayén huámi'ini huá'a jetze me'ecan í teite caí tej naími'i antipua'are. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

51 Capu ruseíj na'a a'ij tirájteu a'ij ti tiu'utaxájtaca'a sino a'í pu Dios jetze me'ecan raataxájtaca'a ti Jesús ayén nu'u huá'a jetze me'ecan mi'ini matíj mena'a Israél jetze mej ajtémecan.

52 Ajta nu'u, capu a'íime na'a sino a'í pu nu'u ajta huá'a jetze me'ecan huámi'ini í yaújmua'ame'en í Dios í mej nu'u a'imua'

a'ucaíjmee, ti ij a'íin nu'u ajta hua'uré'eseire'en mej mi seíj mena'a teitejra'a pu'éene'e muá'ara'ani.

⁵³ Tíj na'a a'ájna'imua ti ayén tiu'utaxájtaca'a, a'íi mú miyen tiraaxí'epi'intare a'ij mej ye'í huárini mej mi raajé'ica.

⁵⁴ A'íj pu jín, Jesús caí ché'e ruseijrata á'uche'ecane'e huá'a tzajta'a a'ímej í mej Israel jetze ajtème'ecantaca'a. Tí'ij jí huirájraa a'ujna Judea. Aj pu'i a'uun a'ará'a a'ájna já'ahua'a ti á vejli'i a'utacá'a a'u ti caí é'e tí'itijca'a. Aj pu'i chajta'a a'uteájrupi ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Efraín. A'uu pu a'uteájturaa, majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

A'íi mú rahuauhuaa a'íime í mej tí'ivaire'e teyujta'a me'íjna jime'e méjchueere

⁵⁵ Tí'ijta ari vejli'i pí'tí'irijcaa mat'íj a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecantaca'a miyen me'íjna jín tí'iyestehua'a í xicájra'an ti Dios jetzen ti-hua'utá'uuni'iri'i, mu'ití mú me'uun curé'ecijxi mej mi me'uun a'ujnén ánti Jerusalén mej mi amuacaí atí'ihuaxí'in a'ij ti ayén tiú'ujxe'eve'e mej mi miyen tiú'uyesten.

⁵⁶ A'íi mú maúche'e rahuauca'a. Mat'íj me'uun a'uté'uuca'a me'újna teyujta'a, ayée mú tiú'íhua'uraca'a tíjín:

—¿A'iné yeehui timuá'amitiejte'e mú'etzi? ¿Ni caí yé uvé'enejsin ti yé tí'irámua'ariive'esin í mej tí'iyesten?

⁵⁷ Majta a'íime í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, majta í fariseos, ayée mú tiu'uta'aíjtaca'a ti nu'u ayén huárini ti pua'a ja'atí mé'e yé'emua'areere

a'úu ti a'ij 'é'en í Jesús, ti a'ín nu'u ayén ti-hua'utá'ixaate'en mej nu'u mi raatéevi'i.

12

María pu nu'u ra'anáxiri'iri'i #cájra'an jetze í Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Tí'ij auj te'á'aturaaca a'achú cumu arájsevi xicaj mej mi miyen me'íjna jín tiú'uyesten í xicájra'an ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i, a'úu pu á'ume u Betania a'íjna í Jesús. A'u pu e'echéjme'e a'íjna í Lázaro ti Jesús ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuii.

² Matí'ij mi té'ucua'iraataca'a me'íjna jime'e a'ij ti Jesús huaríj. Matí'ij mi tiraamí. Ajta a'ín Marta, ayée pu tí'ivaire'eca'a ti tihua'ateá'axi'in. Ajta a'ín Lázaro, a'í pu huatécatii í meesa jetze jamuan a'íjna í Jesús.

³ Aj pu'i María ayén á yejjáj a'achú cumu já'ita'a liitro a'íjna í a'aseiite ti naa teáarí'e, ti ajta huápi'i jeíhua tí'ijnajche. Naardu pu raja'ara'a ti rumua'atí. María pu ra'anáxiri'iri'i í #cájra'an jetze í Jesús. Aj pu'i rucipué jín ra'anáhuatzi'iri'i. Ajta temua'a pu naa te'uteáari'eca'a nainjapua u chi'ita a'íjna jime'e í a'aseiite ti naa teáarí'e.

⁴ Mí ajta seíj ti jamuan á'uche'ecane'e, ayée pu tí'ihuaújniuuste tí'ij raaseíj. A'ii pu a'ín pú'een a'íjna í Judás, ti ayén te'entímu'utaca tíjín Iscariotes. A'í pu ajta á'iyen avítzi jín tiu'utátuiire'esin í Jesús.

⁵ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—¿A'iné yeehui 'een jín mecaí ráatuua me'íjna í aceite a'iné ayée pu tí'ijnajche a'achú cumu

hua'íca ciento í tumin? Aj pu'i yeehui rí'íríista á'ame'enche'e mej miyen hua'utá'an í tumin a'ímej í mej caí a'íj tí'íjviicua'i. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Judás.

⁶ Capu ayén raataxájtaca'a a'íjna jime'e ti jetzen ruxe'eve'eca'a a'íj ti tihuá'aruure a'ímej í mej caí a'íj tí'íjviicua'i, sino ayée pu a'íjna jín ayén tiu'utaxájtaca'a a'iné a'íj pu nahua'ari pú'eene'e. A'iné a'íj pu racha'íca'a í mej tzajta'an ru'ucá'ave í tumin, a'íj pu ajta ruvaire'eca'a a'íjna jime'e í tumin.

⁷ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capej yeehui rá'ítziite'e. Ché'e ayén huárini, a'iné a'íj pu ayén raateájtuaa a'íjna í aceite ti ij ayén ra'utámua'aree í xicájra'an jetze mej jetzen na'avá'anajsin.

⁸ A'íj mú yeehui mú'ejmi jemi seíire'e muá'aju'u tíj na'a rusén jime'e a'íjme í mej caí a'íj tí'íjviicua'i. Mí neajta inee, canu niyen rusén jín mú'ejmi jemi seíire'e na'ame. A'íj pu jín, xí'epi'in huaríj amíjna mí'íta'a. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

A'íjme í mej Israel jetze ajtémecan, ayée mú nu'u méje'icatacu me'íjna í Lázaro

⁹ Majta a'íjme í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, mu'iití mú miyen ráamua'areeri'i ti Jesús a'uun a'utéveeca'a. Mat'íj mi me'uun e'iré'ene mej mi raaseíj, majta mej raaseíj me'íjna í Lázaro ti Jesús ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuii.

¹⁰⁻¹¹ A'íj mú jín miyen tiraaxí'epi'íntare a'íjme í mej me'uun tí'ajta teyujta'a mej mi majta raajé'ica me'íjna í Lázaro, a'iné mu'íi mú miyen

rá'ajaahuatela'eca'a í Jesús me'íjna jime'e ti ayén Lázaro huarújte. Majta a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecantaca'a, a'íí mú miyen huataújtuaaca'a í Jesús jemi.

*Iij pu icu, Jesús pu a'uun a'ujnéj u Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)*

¹² Yee ruijmua'a yee, a'íime í mej me'íjna jín ajteáxi'reca'a mej mi me'uun tiú'uyesten, ayée mú ráamua'areeri'i ti nu'u a'íin Jesús e'evé'eme'ecaa a'ujna Jerusalén.

¹³ Mat'íj mi tacíj xámua'ij antíveichixi, majta ya'upí. Mat'íj mi á'uju'un mej mi ye'entinájche. Ayee mú tí'ijjhuaca'a tíjín:

—Temua'a pu tí'ixi'epi'ín. Tiché'e yehui r'í'i tiraatá'an te'íjna ti ye'evé'eme niuucajtze'en í tavástara'a. Tiché'e yehui r'í'i tiraatá'an te'íjna í Rey ti titaata'aíjte'esin itejmi tej Israél jetze ajtéme'ecan. —Ayee mú e'eve'ejíjhuajme'e.

¹⁴ Aj pu'i Jesús puuru'u huáteu ti caí xi ja'atí japuan avé'eyeijxi. Aj pu'i japuan avé'eyeijxi ti ij ayén huárini a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tíjín:

¹⁵ Caxu yehui tí'itziíne'e mi sej se'uun huachéjme u Sión.

Casi'i yehui mú'een, a'íí pu mé'e ve'emej í ti tejámuaata'aíjte'esin.

A'íí pu ajta yehui avé'eca japuan í puuru'u ti rayauj.

¹⁶ Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, amuacaícan, camu yaú'itíee muá'araa a'ij ti huataújmua'a tíj na'a ti ayén té'eyu'usi'ihuaca'a. Mí ajta, tí'ij ari Dios ayén ra'ajjáj í Jesús, ajta ayén nain jín tira'íjca, aj

mú mi xaa ra'utámua'areeri'i ti ayén jíme'en té'eyu'usi'ihuaca'a a'íjna jíme'e í Jesús. Majta miyen ra'utámua'areeri'i mej miyen ráaruu.

17 Majta a'íime í mej mu'íi í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, a'íi mú majta Jesús jamuan seijre'eca'a tí'ij Jesús ayén tiraatajé a'íjna í Lázaro ti nu'u ayén huiirájra'ani a'utí e'evé'enami'ihuaca'a. Tí'ij Jesús ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'íi mú á'iyen miyen tiu'utaxájtaca'a a'ij ti huaríj.

18 Majta a'íime í seica í teite, mat'íj ráamua'areeri'i ti Jesús ayén ti'itíj jín huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, mat'íj mi miyen u á'uju'un mej mi ye'entinájche.

19 Majta a'íime í fariseos, ayée mú tiúj'ixaate'eca'a tijín:

—Ayej xaa ne'u té'eme; capu ti'itíj a'ij tejamu-atévaire'esin sej siyen raatá'ijmi. Casi'i, matíj mena'a yeehui pua'amé mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, naími'i mú rá'ajaahuat'e.

A'íi mú miyen tí'ijxe'eve'e a'íime í mej Grecia é'eme'ecan mej raaseíj me'íjna í Jesús

20 Majta seica me'uun a'uté'uuca'a huá'a tzajta'a a'ímej í mej a'uun a'ujnéj mej mi raateánajche í Dios a'ájna mat'íj tí'iyeste. A'uu mú é'eme'ecan a'íime u Grecia.

21 A'íi mú e'iré'ene í Felipe jemi, a'íjna ti a'uun é'eme'ecan u Betania, chajta'a ti a'uun a'utacá'a u Galilea. Ayeé mú tirájhuaviiri'i tijín:

—Mú'ee vásta'a, ayée tu yeehui tí'ijxe'eve'e tej tiu'uxáj jamuan í Jesús.

22 Ajta a'íin Felipe, á pu a'uré'ene ti ij ayén tiraata'ixaate'en a'íjna í Andrés. Mat'íij mi miyen tiraata'ixaa me'íjna í Jesús.

Jíme'en í niuucari ti tí'ita'aijte'e a'ij tejye'í huárini

23 Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Pu'uri yeehui a'ájna teja'uré'ene ti Dios ayén rí'í tinaatá'an ineetzi, i nej neajta teáata'a jetze airánnejte.

24 Ayeé nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jíme'e ti pua'a caí é'ejveti á chuaata'a ti ij a'uun huámi'ini a'íjna í játze'ara'an í triigu, ayée pu ruse'ij na'a huateáturaasin a'íjna í játze'ara'an. Na'ari ti pua'a ayén huámi'ini, jeíhua pu yeehui jetzen a'iránejsin seica í jatzi.

25 'Ayej che'atá na'a 'een huá'a jíme'e í teite. Tí pua'a ayén jaítze'e jetzen ruxe'eve'e ja'atí ti na'a a'íjna ti íiyen tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua caí ayén jetzen ruxe'eve'e ti ra'ará'astijre'en í Dios, a'í pu yeehui yá'ujisin í ruxíejniu'uca ti auj rurica'a. Na'ari caí, ti pua'a caí ayén a'atzu jetzen tiú'ujxe'eve'e tíj na'a ti íiyen tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua sino ayée pu huataúra'an ti nain á'urieni ti íiyen rájcha'íi, ti ij ayén ra'ará'astijre'en í Dios, ayée pu yeehui ruurican jín huataúra'asin tíj na'a rusén jíme'e.

26 'Tí pua'a ja'atí ayén nevaire'e pu a'ame ineetzi, ayée pu ruxe'eve'e ti a'íin ayén che'atá na'a rijca a'ij nej ríci inee. Ajta, a'u ti na'a nej niyen a'utevéé na'ame, a'í pu ajta ineetzi jamuan a'utevéé a'ame a'íjna ti nevaire'e. Tí pua'a yeehui ja'atí ayén nevaire'e, a'í pu í niyá'upua ayén rí'í tiraatá'asin.

27 'Pu'uri a'ij pua'a ne'ase yú ne tzajta'a. ¿A'iné nena'a nij niyen tiu'utaxájta? ¿Ni qui niyen tiu'utaxájta ne'íjna ti jíme'en yee: “Niyá'upua, patá'aj yeehui piyen nu'irájtuaani ti ij caí ayén tináaci'iti a'ij ti ari teja'uré'enejsin”? Mí neajta caí, canu. Canu niyen tiu'utaxájta a'iné ayée nu yeehui 'een jín yú a'uvé'emej nej niyen yé huácatii íjii.

A'íí mú teite miyen ráanamujri'i t'íj Dios tiu'utaxájtaca'a

28 'Mí pej ní'iya'upua, patá'aj tihua'utaseíjrate'en í nej jín rí'í tímuaatá'asin. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

Aj pu'i júte'e e'icánamujre ti ja'atí ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Nu'uri yeehui niyen tihua'utaseíjrate. Neaj-tahua'a nu niyen tihua'utaseíjrate'esin.

29 Majta a'íime í teite í mej a'uun ajteáxiireca'a, a'íí mú majta ráanamujri'i. Seica mú miyen raataxájtaca'a mej nu'u huatéeniu. Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a ti seíj nu'u ayén jamuan tiu'utaxájtaca'a ti júte'e tí'ivaire'e í Dios ti é'eseijre'e.

30 Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu ayén yeehui tiu'utaxájtaca'a a'íjna jíme'e ti ca'aníjra'a naatá'an ineetzi sino ti ayén ca'aníjra'a amuaatá'an mú'ejmi.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e a'ij ti t'íimi'ini

31 'Pu'uri yeehui ayén teja'uré'ene a'ájna xicájra'an jetze ti Dios jetzen hua'uxíjte'en matíj mena'a pua'amé yen huachéjme. Pu'uri ajta a'ájna teja'uré'ene í xicájra'an jetze í nej jetzen

raatamuárite'esin ne'íjna ti yen tí'ajta íyen chaanaca japua.

³² Neajta inee, mat'íj meri aj neja'utavén, aj nu ni niyen najmi'ica huatájeevi í teite mej mi curé'ecijxi'ín ineetzi jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³³ Ayee pu 'een jín ayén tiu'utaxájtaca'a mej mi miyen ráamua'aree a'ij ti ye'í tí'imí'ini.

³⁴ Mat'íj miyen tiraata'ixaa a'íime í mej me'uun ajteáxiireca'a tijín:

—Ayee tu yehui tiyen ráanamujri'i te'íjna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta ti a'ín Círístu'u nu'u ayén rusén jín ruuri huateáturaasin. A'íj pu yehui jín, ¿a'iné tí'iri'iri pej piyen ti'ixa yee ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej nu'u á ya'utavén me'íjna ti teáata'a jetze airaújnejte? ¿A'ataani yehui pírici a'íjna ti nu'u teáata'a jetze airaújnejte?

³⁵ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Aúche'e pu a'atzu á'ateere mú'ejmi jemi í tatzari ti jín huanéeri'icí a'ame. Setá'aj yehui siyen á'ujujhua'ane'en a'ij ti tiraavíjte'e ajta auj mú'ejmi tzajta'a ayén seijre'e í tatzari ti jín huáneeri'i, ti ij yehui caí a'amua japua rájveti í ti huatíca'a. A'íjna ti yehui ayén tíca'amiste'e á'uche'ecan, capu ramua'aree a'u ti á'ume.

³⁶ Setá'aj siyen huataújtuaani a'íjna jemi ti jetzen airáninei í tatzari ti jín huáneeri'i sej si siyen se'íjna jetze ajtéme'ecanta a'íjna ti huáneeri'i.

Tí'íj raatapuá'ajtacaa'a ti ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'i á'uraa a'íjna í Jesús, ajta huateúraataca'a huá'a jemi.

Camu té'atzaahuate'e í teite

37 A'ñ pu ari jeíhua tiu'umuáriej huá'a jemi ti'itíj ti ayén huápi'i ruxe'eve'e. Mí majta a'ñme, camúu xi jirá'ujca'anejca'a mej miyen huataújtuaani í jemin.

38 Ayej tiu'uríj tí'ij ayén araúrasten a'ij ti tiraataxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan ti ajmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, ti ayén tíjín: Nevástara'a, capu ja'atí yeehui ayén rá'antzaahua a'ij tej tihua'utá'ixaa.

Capu yeehui ja'atí ayén yaú'itiée já'araa a'ij ti huataújmua'a a'íjna ti Dios rumuári'eri'ire'ara'an jín ayén huaríj.

39-40 A'íj mú jín caí rá'antzaahua a'íjna jime'e, a'ij ti pua'amecié ayén raataxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan tíjín:

A'ñ pu nu'u yeehui ayén huá'uruu mej miyen aracúcu'unijme'eni mej mi caí atanéjne'ere.

A'ñ pu yeehui ayén huá'uruu mej mi antaújnaamuan í ru tzajta'a mej mi caí yaú'itiée muá'ara'ani.

Na'ari ti pua'a pí mena'a, a'ñ mú seicié tiú'umua'atíjche'en, nej nu'u niyen hua'urújte'enche'e.

41 Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan a'íjna ti ayén raaseíj í ti Dios jín rí'i tiraatá'aniche'en. A'ñ pu ajta ayén tiraataxájtaca'a a'íjna jime'e í Jesús.

42 Jee xaa ne'u, mu'ití í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, a'ñme mú miyen rá'antzaahua. Mí majta a'ñme, camu raxájtacuca'a huá'a tzajta'a í teite

me'íjna jime'e mej huá'atziine'eca'a í fariseos, majta mej mi caí seica miyen huiirá'ite me'újna u teyujta'a.

⁴³ Jaítze'e pu hua'aránajcheca'a mej mi teite miyen rí'i tihua'utá'an caí í Dios.

A'í mú runaíjmi'i í ya'upuáara'an, ajta í yaujra'an

⁴⁴ Aj pu'i Jesús ayén ruseírata tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tí pua'a yeehui ja'atí ayén ná'antzaahuate'en ineetzi, capu neetzi na'a á'atzaahuate'e sino ajta pu rá'atzaahuate'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

⁴⁵ Tí'íj a'íjn ayén neseij ineetzi, a'í pu ajta raseíj a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

⁴⁶ 'Aye nu yeehui 'een jín mú a'uvé'emej íyen chaanaca japua nej ni niyen huá'uruuren í teite tíj tatzari í ti jín huá'a tzajta'a huáneeri'i mej mi caí ché'e miyen tíca'amiste'en á'ujujhua'ane'en a'íime í mej miyen ná'astijre'e ineetzi.

⁴⁷ Tí pua'a ja'atí nenamua a'ij nej ti'ixa, ajta caí ná'astijre'e, canu yeehui rá'axijte'en inee, a'iné canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni niyen hua'uxijte'en a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua sino nej ni hua'irájtuaani.

⁴⁸ 'Jee xaa ne'u, ti'itíj pu yeehui pú'een ti ayén rá'axijte'en a'íjna í ja'ati ti ayén naaré'iti, ti ajta caí rá'astijre'e a'ij nej ti'ixa. A'íjna ne'u yeehui, í nej jín tiu'utaxájtaca'a, ayée pu rá'axijte'en a'ájna xicájra'an jetze ti jetzen nain te'entipua'ajte.

⁴⁹ 'Aye pu'u na'a, a'iné canu yeehui neseíj a'ij tirájteu a'ij nej tiu'uxájtaca'a sino a'íjn ti niyá'upua pú'een, a'í pu ayén tinaata'aíj a'ij nej ye'í tiu'utaxáj, ajta í nej jíme'en niyen tiu'utaxájta.

50 Nee nu yeehui niyen ramua'aree ti ayén tinaata'aíj ti ij ayén tejá'amuaci'iti sej siyen ruurican huateáturan tíj na'a rusén jime'e. A'íj nu jín ayée nu che'atá nena'a ti'ixa a'ij ti a'ín niyá'upua ayén a'íjna jín tinaa'íjca nej ni tiu'utaxáj.

13

Jesús pu hua'anája'usixi í huá'íca jetze a'ímej í mej jamuan á'ujjhua'ane'e

¹ Pu'uri tímua'a a'ájna teja'uré'enejsime'e í mej jín ra'utámua'aree ja'anáj ti Dios ayén tihua'utá'uuni'iri'i. Pu'uri ramua'areereca'a í Jesús ti ari a'ájna teja'uré'ene í xicájra'an jetze ti jetzen á'ura'ani íiyen chaanaca japua ti ij a'uun a'ujnén u júte'e, ya'upuáara'an ti é'eseijre'e. Tíj na'a ti yen huataseíjre íiyen chaanaca japua, a'í pu ayén huá'axe'eve'eca'a a'ímej í mej jamuan á'ujjhua'ane'e. Ajta íjii, pu'uri ayén hua'utaseíjrataca'a ti nain jín huá'axe'eve'eca'a.

² Mat'íj tí'icua'acaa í chumua'an, a'í pu ajta a'uun a'utéveeca'a a'íjna í Judás, ti yaujra'an pú'een í Simón, ti ajta ayén te'entímu'utaca tíjín Iscariotes. Pu'uri a'ín Satanás ca'aníjra'a raatá'aca ti tiu'utátuiire'en í Jesús.

³ Jesús pu ajta ramua'areereca'a ti a'ín ya'upuáara'an ayén nain jín tira'íjca, ti ajta ruyá'upua jemi a'uvé'emej, ajta a'úu pu ajta a'ujnéjsin í jemin.

⁴ Aj pu'i ájchee a'u mej tejé'ecua'aca, ajta hui-iré'uchuiiri'i í rutasi ti ru'iré'evii'ijca'a. Aj pu'i avá'ujj'icie cáxuri jime'e í mej jín huá'acá'iimua.

⁵ Tí'ij jí a'uun atéejei í caasu jetze. Aj pu'i a'utéjche ti hua'anája'usixi'in í huá'achepuaatze'en seij ajta seij í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ajta hua'anáhuatzi'iraxi a'íjna jime'e í cíxuri ti jín avá'ujji'ici'eca'a.

Capu raxí'eve'e a'íjna í Pedro ti Jesús ayén ra'anája'usixi'in

⁶ Aj pu'i a'uun e'iré'ene a'íjna jemi í Simón ti ajta í'i Pedro. Aj pu i a'ín Pedro ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Nevástara'a, ¿ni yeehui pajta piyen na'anája'usixi'isin nechepuá jetze?

⁷ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í Jesús tíjín:
—Capúu xi a'ij timuá'amitiejte'e a'ij nej 'éen jín niyen ríci, sino mejca'ihuáyee pej xaa yeehui yaú'itiée pua'amé.

⁸ Aj pu'i Pedro ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Capej xaa ne'u, ja'anáj piyen na'anája'usixi'isin í nechepuaatze'e.

Ajta a'ín Jesús, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:
—Tí pua'a yeehui necaí niyen mua'anája'usixi'in á'achepuaatze'e, capej ché'e huá'a jetze ajtémecanta pua'amé í mej neetzi jemi seíre'e muá'aju'u.

⁹ Aj pu'i ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro tíjín:
—Nevástara'a, ti pua'a yeehui ayén ruxe'eve'e, capej ayée pena'a na'anája'usixi'in í nechepuaatze'e, sino pajta pej piyen na'anája'usixi'in í nemuajca'a jetze, pajta na'avé'ēja'usixi'in í nemu'uutze'e.

¹⁰ Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:
—Tí pua'a yeehui ja'atí ari ayén hua'í'ihuaca'a, ayée pu'u ruxe'eve'e ti ayée na'a ra'anája'usixi'in

í chepuaatze'en, a'iné capu ché'e chueemuara'a nain japua ti ratéhua'ira'a. Seajta mú'een, caxu ché'e chueemua, sino seíj pu yeehui xaa ayén chueemuara'a.

¹¹ Ayee pu 'een jín ayén tiu'utaxájtaca'a ti nu'u seíj na'a chueemuara'a, a'iné a'íi pu ari ramua'areereca'a ja'atí ti a'ín pú'eene'e ti ayén tiu'utátuiire'esin í jíme'en í Jesús.

Jesús pu tihuá'ixaate'e a'ij ti 'een jíme'e hua'anája'usixi

¹² Tí'ij raatapuá'ajtaca'a ti ayén hua'anája'usixi, ajta pu huiré'ujviijri'i í rutasi. Aj pu'i a'ujyeíjxi á vejli'i a'utí í meesa a'utéjvee. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿Ni yeehui séjmua'aree a'ij nej 'een jín niyen amuáaruu? Nee nu tejámuaatá'ixaate'esin.

¹³ Ayee xu yeehui mú'een neetamuá'amua yee Maestru, seajta siyen tijín Tavástar'a. Ayee pu yeehui tiraavíjte'e a'iné nee nu ne'ín pú'een.

¹⁴ 'Ajta íjii, nej á'amuavastara'a pú'een, neajta a'amua maestro, ayée nu amua'anája'usixi í á'amuachepuaatze'e. Setá'aj yeehui siyen che'atá sena'a anaája'usixi'ín rucheputáatze'e rujímua'a.

¹⁵ Ayee nu ámuuatá'itiiiri'i sej si siyen huárini a'ij nej neri amuáaruu mú'ejmi.

¹⁶ 'Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jíme'e ti jaítze'e ruxe'eve'e a'íjna ti tí'ajta caí a'íjna ti ravaire'e. Ajta yeehui, jaítze'e pu ruxe'eve'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a caí i nej a'uta'ítiihuaca'a.

17 Ajta íjii, setíj seri tí'ijmua'aree se'íjna, Dios pu yeehui rí'í tejámuaatá'asin ti pua'a siyen che'atá sena'a huárini.

18 'Canu naíjmi'ica mú'ejmi jime'e niyen tí'ixa. Nee nu ramua'aree a'ij mej e'en í nej hua'avé'ehuau. Neajta nu niyen ra'avé'ehuau ti ij araúrasten a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze ti ayén tíjín: “A'í pu nu'u yeehui í nej raatá'inee ti tiú'ucua'ani ineetzi jamuan, a'í pu nu'u yeehui a'utéjche ti nájcha'íire'e á'ara'ani.”

19 'Ayee nu amuacaí niyen tejá'amua'ixaate'e íjii tí'ij caí xí ayén tiú'urini sej si siyen té'antzaahuate'en nej ne'ín pú'een a'ij nej neri tejámuaatá'ixaa, sej si seuj té'atzaahuate'e a'ájna ti ayén tí'ineruuren.

20 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ti pua'a yeehui ja'atí ayén ra'ancuré'evi'ítin a'íjna nej raata'íteca'a, a'í pu ajta na'ancuré'evi'íti ineetzi. Ajta ja'atí ti na'a ti ayén na'ancuré'evi'íti ineetzi, ayée pu che'atá na'a ra'ancuré'evi'íti a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

I ti jín ra'antipua'ajte í Jesús ti huá'a jamuan tiú'ucuaa

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, jeíhua pu a'ij pua'a raatá'a í tzajta'an í Jesús. Aj pu'í ayén e'ehuauritiécan jín tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ayee nu yeehui tzáahuati'ira'a jín niyen tejá'amua'ixaate'e, seíj ti mú'ejmi jetze ajtéme'ecan ayén tiu'utátuiire'esin ineetzi.

22 Majta a'íime í mej jamuan á'uujhua'ane'e, mua'araújsejraxi seij ajta seij. Camu a'ij

tirájteuve'e a'ij ti huataújmu'a a'íjna ti Jesús ayén tiraataxájtaca'a.

²³ Ajta se'íj ti a'ímej jetze ajtémecan, a'í pu aicaújtutzi í Jesús jemi. A'í pu a'ín pú'een Jesús ti raxí'leve'eca'a.

²⁴ Ajta a'ín Simón, ti ajta i'í Pedro, a'í pu rumuájca'a jín raatajé a'íjna ti Jesús raxí'leve'eca'a. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj yeehui raata'íhua'u ja'atí ti pú'een ti jíme'en raataxájtaca'a.

²⁵ Ajtahua'a pu ayén aicaújtutzi í Jesús jemi. Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—Nevástar'a, ¿a'atani a'ín pú'een?

²⁶ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í Jesús tijín:

—Tí pua'a yeehui neri ra'ateáaru'unen i tuxa'a jetze í pan, aj nu ni raata'í'ite'esin ne'íjna í ja'ati ti a'ín pú'een.

Aj pu'i Jesús ayén ra'ateáaru'unej í pan í tuxa'a jetze. Aj pu'i a'íjna huata'í'ite í Judás, ti yaujra'an pú'een í Simón, ti ayén te'entímu'utaca tijín Iscariotes.

²⁷ Jíme'en pu'u ayén ra'ancuré'í í pan a'íjna í Judás, aj pu'i Satanás ayén huataseíjre í tzajta'an. Ajta a'ín Jesús, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj yeehui ca'anacan piyen huárini a'ij pej peri tiu'umuá'aj.

²⁸ Majta í seica, camu a'atzu yaú'itiée muá'araa a'ij ti 'een jín ayén tiraata'ixaa.

²⁹ Seica mú miyen tiraamuá'a ti Jesús ayén tiraata'ixaa ti ti'itáj huánanan í mej jín tiú'uyesten na'ari ti'itáj ti hua'utapuaíjve'en í mej caí a'ij tí'ijviicua'í.

³⁰ Jíme'en pu'u ayén ra'ancuré'i í pan, aj pu'i huirájraa a'íjna í Judás. Ajta pu'uri huat'íca'acaa.

I niuucari ti jaítze'e ruxe'eve'e tej nu'u huátaxe'eve'en sej teajta sej

³¹ Tí'ij huirájraa a'íjna í Judás, aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Pu'uri yeehui Dios ayén rí'i tinaatá'a i nej neajta teáata'a jetze airánnejte. Neajta inee, ayée nu neri ne'íjna jín rí'i tiraatá'a í Dios ne'íjna jime'e a'ij nej huaríj.

³² Tí pua'a yeehui niyen rí'i tiraatá'an í Dios ne'íjna jime'e nej niyen huámi'ini, Dios pu ajta, rusej ayén rí'i tinaatá'asin a'íjna jime'e ti ayén na'ajjásin. Ajta a'íj pu ca'anacan rí'i tinaatá'asin.

³³ 'Niyaujmua'a, a'atzu nu'u niyen yé á'ateeri mú'ejmi jemi. Mú'een xu nehuauni. Mí neajta inee, ayée nu che'atá nena'a tejá'amua'ixaate'e a'ij nej neri tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israel jetze ajtéme'ecan. Capu xaa ne'u rí'irí sej yeehui a'uun a'ujnéen a'u nej a'ujnéjsin.

³⁴ 'Neajta nu niyen jéjcuacan jín tejá'amua'ijcate'en sej siyen huaújxe'eve'en. Ayee pu ruxe'eve'e sej siyen che'atá sena'a huaújxe'eve'en a'ij nej neri tejámuaaxí'eve mú'ejmi.

³⁵ Tí pua'a yeehui siyen huaújxe'eve'en, aj mú mi naími'i miyen ramua'aréeren sej siyen ná'astijre'e.

Jesús pu tihuá'ixaate'e ti nu'u Pedro tiu'utéhua'ita í jemin

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'i a'íjna í Simón ti ajta i'i Pedro tíjín:

—Tavastara'a, ¿a'uné yeehui pá'ume'e pua'amé?

Ajta Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capúu xi yeehui ri'irí pej pe'uun á'ume'en neetzi cujta'a a'u nej á'ume sino méjca'i huáyee xaa pej piyen pe'uun nej cujta'a pá'ume'e pua'amé.

³⁷ Aj pu'i Pedro ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿A'iné 'een jín caí ri'irí íjii nej yeehui ne'uun á'ume'en á'a cujta'a mú'etzi? Nee nu yeehui á'anca'ane nej huámi'ini á jetze me'ecan.

³⁸ Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—¿Ni tzaa yeehui piyen ahuá'aca'ane pej nu'u piyen huámi'ini neetzi jetze me'ecan? Ayee nu yeehui tzáahuati'ira'a jín tí'imua'ixaate'e a'ij pej pi rini. Tí'ij caí xi huajíjhuan í gallo, huaíca pej piyen tína'avé'avaata pej nu'u caí nemua'ate.

14

Jesús pu rí'i huá'aruure a'íme í mej jamuan á'ujjhua'ane'e

¹ 'Caxu a'ij tité'ujmuajca. Seuche'e xu yeehui rá'atzaahuate'e í Dios, seúche'e xu seajta ná'atzaahuate'e ineetzi.

² Jéihua pu chi'i a'uun tejé'eseijre'e a'u ti niyá'upua huatéechi'i í júte'e. Tí pua'a caí ayén ti'ayájnache'e, nee nu yeehui seicié tejámuaata'ixáate'enche'e. A'uu nu a'umé'e na'ame nej ni ne'uun rí'i tejá'uruuren a'u sej se'uun a'uté'e xá'aju'un.

³ Ajta, ti pua'a niyen ne'uun á'ura'ani nej ni niyen rí'i tejá'uruuren a'u sej a'uté'e xá'aju'un, aj nu ni yen ve'ecánejsin neajtahua'a nej ni

niyen amuá'anvi'itín sej si seajta se'uun a'uté'e xá'ara'ani a'u nej neajta a'ucaí na'ame.

⁴ Seajta mú'een, xu'uri yeehui huamuájte í juye jetze ti a'uun a'uré'enine'i a'u nej a'umé'e na'ame. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

⁵ Aj pu'i Tomás ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, catu yeehui ramua'aree a'u pej a'umé'e pua'amé. A'íj tu jín catu a'atzu huamuájte í juye jetze ti a'uun a'uré'enine'i.

⁶ Tí'íj jí Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een í ti amuá'avi'itín a'íjna jetze í juye, nee nu neajta ne'ín pú'een í ti tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a, neajta nu yeehui ne'ín pú'een í ti jetzen airáninei í sej jín ruuri xá'ara'ani. A'atí ti na'a ti ayén huataújtuaani í Dios jemi, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti a'ín amuacaícan huataújtuaani ineetzi jemi.

⁷ Tí pua'a rí'i setináamua'ati, ayée xu seajta tí'iramua'ati se'íjna í niyá'upua. Tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, mú'een xu xaa ramua'ate, seajta seri raaseíj.

A'í mu'u naími'i í ya'upuá'ara'an, ajta í yaujra'an

⁸ Aj pu'i a'ín Felipe ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, patá'aj yeehui taataseíjrate'en pe'íjna í ayá'upua. A'íj tu'u xe'eve'e iteen.

⁹ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nu'uri xaa yeehui á'atee nej mú'ejmi jemi huaca. ¿Ni tzaa pecaí xi nemua'ate, mú'ee Felipe? Ayee nu tí'imua'ixaate'e. Ja'atí ti na'a ti ayén naaseíj ineetzi, a'í pu ajta ari raaseíj í niyá'upua. ¿A'iné 'een jín piyen tinaatá'ixaa yee nej nu'u amuaataséijrate'en í niyá'upua?

10 '¿Ni tzaa pecaí piyen té'atzaahuat'e ti a'ín niyá'upua ne jemi seijre'e, neajta nu yeehui che'atá nena'a niyá'upua jemi seijre'e? Canu neseíj a'ij tirájteu a'ij nej tí'imua'ixaate'e, sino a'ín niyá'upua ti ayén nej jemi seijre'e, a'í pu rumuári'eri'ire'ara'an jín ayén rici.

11 Patá'aj piyen ná'antzaahuat'en ti pua'a yeehui niyen tímuaatá'ixaate'en yee niyá'upua pu nu'u ne jemi seijre'e, neajta nu jemin seijre'e í niyá'upua jemi. Na'ari caí, patá'aj pe'íjna jín pena'a té'antzaahuat'en a'ij nej yeehui huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e.

12 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. A'atí ti na'a ti ayén ná'astijre'e ineetzi, ayée pu che'atá na'a huárini a'ij nej rijcaa inee. Jee xaa ne'u, a'í pu yeehui ayén huárini ti jaítze'e ruxe'eve'e caí í nej jín niyen rijcaa. Ayee pu 'een jín rini a'íjna jime'e nej ne'uun a'umé'e na'ame í niyá'upua jemi.

13 Neajta niyen huárini a'ij sej siyen tiraatáhuaviira neetzi jetze me'ecan, nej ni rí'i tiraatá'an í niyá'upua.

14 'Tí'itíj ti na'a sej yeehui siyen tiraatáhuaviira neetzi jetze me'ecan, ayée nu xaa rini.

Jesús pu ayén te'ataújratziire ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén nu'u huateáturaasin huá'a jemi

15 'Tí pua'a yeehui siyen nexí'eve'e ineetzi, ayée xu se'íjna ará'astijre'en í nej jín tejámuaata'aíjte'esin.

16 Neajta nu niyen tiraatáhuaviira í niyá'upua jemi ti i a'ín yen amuaja'uta'ítí'i seíj ti a'amua

japua huániuuni, ti i a'ín mú'ejmi jemi huateáturan tíj na'a rusén jime'e.

17 'A'ii pu a'ín pú'een í xiéjniu'ucari ti jetzen airáninei tíj na'a ti ayén ti'ayajna. Capu ri'irí mej miyen ra'ancuré'an a'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua, a'iné capu a'ij huá'amitiejte'e a'ij ti ríci a'íjna í xiéjniu'ucari. Camu yeehui majta ramua'ate. Mí seajta mú'een, ayée xu 'een jín ramua'ate a'iné a'í pu a'amua jemi seijre'e, ajta pu mú'ejmi jemi huateáturaasin.

Jesús pu ajtahua'a tihuá'ixaate'e ti nu'u m'i'ini

18 'Canu yeehui ruséntacan amuaateátuaasin, ti caí ja'atí ayén á'amuavaire'e sino nee nu neajtahua'a mú'ejmi jemi uvé'enejsin.

19 Capu ché'e á'ateere mej yeehui caí ché'e yé neseijran a'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua. Mí seajta mú'een, mú'een xu xaa neseijran. Nee nu huatarújsin nej ni neajtahua'a ruuri ná'ara'ani, a'ij xu jín seajtáhua'a ruuri xá'aju'un.

20 A'ájna xicájra'an jetze nej jetzen huatarújsin, aj xu si siyen ramua'aréeren nej niyen jemin seijre'e í niyá'upua jemi, ajta yeehui a'ín, a'í pu ajta neetzi jemi seijre'e.

21 'Ja'atí ti na'a ti ayén ra'ancuré'a a'ij nej tiu'uta'aíjtaca'a, ti ajta ayén nain ra'ará'astijre'en, a'í pu a'ín pú'een ti xaa nexí'eve'e. Niyá'upua pu yeehui ajta raxí'eve'e a'ame a'íjna ti ayén nexí'eve'e. Neajta inee, nee nu raxí'eve'e na'ame, neajta jemin huataseíjre'esin. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

²² Aj pu'i se'ij tiu'utaxájtaca'a ti ayén ántehuaaca'a tijín Judás. Capu a'íjna í Judás ti ayén te'entímu'utaca tijín Iscariotes, sino se'ij. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Tavastara'a, ¿a'iné auj tí'iri'iri pej pi piyen pena'a téjmi jemi huatase'ijre'esin, pajta caí a'ímej jemi í mej yen huachéjme í chaanaca japua?

²³ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a ja'atí ayén tí'inexe'eve'e, a'íi pu ayén ra'ará'astejsin a'ij nej tí'imua'ata. Niyá'upua pu ajta raxí'eve'e a'ame. Teen tu hui teajta huatase'ijre'esin í jemin. Teajta tiyen huateáturaasin í jemin.

²⁴ Ajta a'íin ti caí ayén tí'inexe'eve'e, a'íi pu ajta caí ra'ará'astejsin a'ij nej tí'imua'ata. Canu hui nese'ij a'ij tirájteu a'ij nej tejá'amua'ixaate'e sino a'íjna í niuucari, a'íj pu jetze airáninei a'íjna í niyá'upua ti yen neja'uta'íteca'a.

²⁵ 'Ayee nu tejámuaatá'ixaa íjii nej nauj a'amua jemi yen huaca.

²⁶ Ajta a'íin ti yeehui a'amua japua huániuuni, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, í ti ayén tiraavíjte'e sej si raná'amiche'en, a'íi pu í niyá'upua ayén ya'uta'íti neetzi jetze me'ecan, ti í a'íin nain jín tejamuáamua'aten. A'íi pu yeehui ajta ayén amuaatá'asin sej si siyen ra'utámua'aree nain jín a'ij nej tejámuaatá'ixaa.

Jesús pu ti'it'ij jín hua'anpuá'ajte'e a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e

²⁷ 'Ayee nu niyen amuaatá'asin ti ij nain jín amua'anpuá'ajte'en. A'íjna í nej jín amua'anpuá'ajte'esin, neetzi pu jetze airáninei.

Capu yeehui ayén 'een a'ij ti a'ín 'een í ti huá'a jetze na'a airáninei a'imej í mej yen japon huachéjme íyen chaanaca japua í mej me'íjna jín hua'anpuá'ajte'en í ruxí'ej teite. Caxu a'ij pua'a tité'ujmuajca. Caxu seahta tí'itziine'e.

²⁸ 'Xu'uri yee siyen ráanamujri'i nej niyen tejámuaatá'ixaa nej nu'u a'umé'e na'ame, neajta nu'u mú'ejmi jemi uvé'enejsin. Tí pua'a yeehui siyen tí'inexe'eve'ecache'e, ayée xu 'een jín rutémua'ave'ecache'e se'íjna jime'e nej ne'uun a'umé í niyá'upua jemi a'iné niyá'upua pu jaítze'e ruxe'eve'e necaí inee.

²⁹ Ayee nu amuacaí tejá'amua'ixaate'e ti caí xi tí'itíj a'ij huaríj sej si siyen té'antzaahuat'e'en nej ne'ín pú'een a'ájna xicá'jra'an jetze ti jetzen ayén teja'uré'enejsin nej ne'uun a'umé.

³⁰ 'Canu yeehui ché'e jeíhua tejámuaatá'ixaate'esin a'iné pu'uri tén yé uvé'enejsin a'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta yen japon tí'ajta í chaanaca. Mí ajta a'ín, capu a'atzu rí'irí ti ayén tí'itíj jín na'antimuá'itín.

³¹ Che'eré yeehui, tiché'e huirá'ine teyujna mej mi me'ín í mej yen chaanaca japua huachéjme, miyen ráamua'aree nej niyen raxí'eve'e í niyá'upua, neajta niyen che'atá nena'a rici a'ij ti a'ín ayén tinaata'áj.

15

I ciyej ti huasti'i, ajta í pi'istáare'ara'an

¹ 'Nee nu ne'ín pú'een í ciyej ti xaa rí'en. Ajta niyá'upua pu a'ín pú'een í ti rí'i raruure í pi'ista.

² A'í pu ra'antivé'iche tǎj na'a í pi'ista ti neetzi jetze airánineí ti ajta caí taaca. Ajta tǎj na'a í pi'ista ti xaa taaca, a'í pu cǎj caj tira'antivé'iche ti ij jaítze'e huatáca'an.

³ Xu'uri yeehui urarí'en mú'een, a'íjna jime'e í niuucari í nej jǎn neri tejámuaatá'ixaa.

⁴ Setá'aj seuj siyen neetzi jemi seijre'e. Aj nu ni niyen che'atá nena'a mú'ejmi jemi seíre'e na'ame.

'Capu a'atzu a'ij tǎ'iri'iri ti seíj pi'ista ayén ruseíj huatáca'an sino ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti auj ajtáveeca í cǎyej jetze. Ayee pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi. Capu yeehui a'atzu a'ij tǎ'iri'iri seíj ti'itǎj huamuá'itǎn í seíj jǎn tiu'utátuiire'en í Dios jemi ti pua'a secaí neetzi jemi seijre'e.

⁵ 'Nee nu ne'ín pú'een í cǎyej. Mǎ seajta mú'een, mú'een xu pi'ista pú'een ti neetzi jetze ajta'ú'upu'u. Tǎ pua'a ja'atǎ ayén neetzi jemi seijre'e, ti pua'a neajta inee jemin seijre'e, a'í pu yeehui ayén jeíhua tǎ'imua'itǎn í ti jǎn tiu'utátuiire'esin í Dios jemi.

'Seajta mú'een, ti pua'a secaí neetzi jemi seijre'e, caxu ti'itǎj a'ij ruuren.

⁶ Ayee pu 'een tǎj na'a ti caí ché'e ayén neetzi jemi seijre'e. Ayee pu 'een tǎj a'íjna í pi'ista, í ti antíveichi'ihuaca'a, ti ajta ja'atǎ á ya'uhuá'axi ti ij huatéehuan. Ayee mú raruuren naíjmi'ica í pi'ista mej miyen raaré'eseire'en, majta án yá'uhua'axin í taj japua ti ij huatáca'ani.

⁷ Tǎ pua'a siyen neetzi jemi seijre'e, ti pua'a sea-jta siyen ra'ará'asten í niuucari í nej ámuamuá'ate, ayée pu yeehui Dios ayén amuaatá'asin ti'itǎj seíj a'ij tiraatáhuaviira.

⁸ Tí pua'a siyen jeíhua raamuá'itín í sej jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi, a'íj pu a'íjna jín ámitieere'e a'ame sej siyen tina'ará'astijre'e ineetzi. Ayee xu se'íjna jín rí'i tiraatá'asin í niyá'upua.

⁹ Ayee nu che'atá nena'a neri tejamuaataxí'leve a'ij ti ajta ari tinaataxí'leve í niyá'upua. Setá'aj seuj neetzi jemi seijre'e nej ni amuaaxí'leve'en.

¹⁰ Tí pua'a yeehui siyen ra'ará'asten a'ij nej neri tejamuaata'aíj, aj xu si siyen neetzi jemi seíre'e xá'aju'un nej ni amuaaxí'leve'en. Neajta inee, ayée nu che'atá nena'a tirá'aste a'ij ti tinaata'aíj í niyá'upua. A'íj nu yeehui jín niyen jemin seíre'e na'ame ti ij ajta niyá'upua ayén naataxí'leve'en.

¹¹ Ayee nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e ti ij mú'ejmi jemi seíre'e á'ara'ani í nej jín netémua'ave'e, sej si seajta nain jín huataújtemua'ave'en.

Mej nu'u huaújxe'leve'en seij ajta seij í mej té'atzaahuate'e

¹² 'Ayee nu yeehui ne'íjna jín tejá'amua'íjcate'e sej si siyen che'atá sena'a huaújxe'leve'en a'ij nej neri tejamuaataxí'leve mú'ejmi.

¹³ A'ii pu a'ín pú'een í ti jaítze'e muári'eri í ti jín ja'atí ayén raataxí'leve'en í ruxí'ej tevi ti i ayén jetzen me'ecan huámi'ini.

¹⁴ 'Mú'een xu yeehui se'ín pú'een í neteítstemua'a ti pua'a siyen huárini a'ij nej tejá'amua'aíjte'e.

¹⁵ Canu ché'e niyen amuaatámua'atzi yee mi sej yeehui tí'ivaire'e ineetzi jemi, a'iné seij ti ayén tí'ivaire'e, capu ramua'aree a'ij ti ríci

a'íjna ti tí'ira'aijte'e. Mí neajta inee, ayée nu amuaatámua'atzi yee mi sej neteítestemua'a, a'iné nu'uri niyen tejámuaatá'ixaa nain a'achú nej nena'a niyen ráanamujri'i í niyá'upua jemi.

¹⁶ 'Caxu mú'een siyen na'avé'ehuau ineetzi, sino nee nu yeehui niyen amua'antíhua'u, neajta nu niyen ne'íjna jín tejámua'íjca sej si u á'uju'un sej si siyen ti'itíj huamuá'itin í sej tiu'utátuiire'en í Dios jemi. Neajta niyen raxí'eve'e ti i ayén rusén jín huateáturan í sej raamuá'iti. Aj pu xaa, a'ín niyá'upua ayén amuaatá'asin ti'itíj sej raatáhuaviira ineetzi jetze me'ecan.

¹⁷ Ayee nu tejá'amua'aijte'e, sej hui huaújxe'eve'en seij seajta seij.

A'íime í mej té'atzaahuate'e miyen mú seíre'e muá'aju'un a'ímej jemi í mej íiyen chaanaca japua huachéjme

¹⁸ 'Caxu se'íjna á'uhua'anan. Tí pua'a yeehui me'ín amuájcha'íire'e í mej yen japon huachéjme í chaanaca, a'íí mú amuacáí neetzi tícha'íire'eca'a.

¹⁹ A'íime í mej yen japon huachéjme í chaanaca a'íime mú miyen che'atá mena'a te'á'amuaxe'eve'ecache'e tíj í ruteítestemua'a ti pua'a siyen huá'a jetze ajtémecantache'e. Mí seajta mú'een, caxu huá'a jetze ajtémecan, sino nee nu yeehui amua'antíhua'u a'ímej tzajta'a. A'íj mú jín miyen amuájcha'íire'e a'íime í mej yen huachéjme í chaanaca japua.

²⁰ 'Caxu yá'uhua'anan a'ij nej tejámuaatá'ixaa yee jaítze'e pu ruxe'eve'e a'íjna ti tí'aijta caí a'íjna ti ravaire'e. Tí pua'a a'ij pua'a mena'a náaruu ineetzi, a'íí mú che'atá mena'a a'ij pua'a

á'amuaruuren mú'ejmi. Na'ari ti pua'a miyen ra'ará'asten a'ij nej tihua'umuá'ate, a'íí mú majta ra'ará'astijre'esin a'ij sej tihuá'amua'aten.

²¹ Ayee mú yeehui á'amuaruuren me'íjna jime'e sej siyen naará'aste ineetzi, a'iné camu ramua'ate a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

²² 'Tí pua'a necaí yéve'ecánejniche'e, neajta caí a'ij tihua'uta'ixáate'enche'e, capu huá'aci'itíche'e ti Dios puaíjtzi hua'utá'an a'íjna jime'e mej natéxieehuaa. Ajta, íjii, capu yeehui ché'e mé'e ti'itíj í mej jín jetzen tí'ijpua'ajte'e me'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

²³ Ja'atí ti néjcha'íire'e ineetzi, a'íí pu ajta tícha'íire'e í niyá'upua.

²⁴ 'Tí pua'a necaí niyen huáriniiche'e ti'itíj ti caí máàj ja'atí ayén raayí'itihua'a, capu ayén tiraavíjte'ecache'en ti Dios ayén puaíjtzi hua'utá'an a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í jemin. Mí majta a'íime, mu'uri naaseíj, majta néjcha'íire'eca'a ineetzi, majta miyen che'atá mena'a ráaruu í niyá'upua.

²⁵ Ayee mú yeehui miyen huaríj ti ij araúrasten a'ij ti té'eyu'usi'i a'íjna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta tijín: "A'íí pu caí raavíite'e já'araa mej mena'a miyen tinéjcha'íire'e muá'araa."

²⁶ 'Tí'ij a'íin yeehui yen uvé'enen a'íjna ti a'amua japua huániuuni, í nej yen ya'uta'íti mú'ejmi jemi, ti ajta Dios jemi é'eme'ecan, a'íí pu ayén tineteaxáatajme'e a'ame ineetzi. A'íí pu a'íin pú'een í xiéjniu'ucari ti tzáahuati'ira'a jín tí'imua'ata, ti ajta a'uun a'uvé'emej í Dios jemi.

27 Seajta mú'een, ayée pu ajta ruxe'eve'e sej siyen tinaatéaxajta ineetzi a'iné netíj nena'a yen huataseíjre ti yú e'iré'ene, mú'een xu á'ujuhua'ane'e ineetzi jamuan.

16

Jesús pu tihuá'ixaate'e ti caí hua'utamuarí'eriste'en a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'an

1 'Aye nu ne'íjna jín tejá'amua'ixaate'e sej si caí ti'itíj jín huamuá'itichen.

2 A'íime mú amu'irá'iti í teyujta'a. Jee xaa ne'u, ayée pu a'ájna teja'uré'enejsín í xicájra'an jetze ti jetzen ayén té'eme. Aye pu tiraatámitiejte'esin í ja'ati ti ayén tiu'utévai í Dios jemi a'íjna jime'e ti amuáacuii mú'ejmi.

3 Aye mú me'íjna jín tí'iruuren a'iné camu nemua'ate ineetzi, camu majta ramua'ate í niyá'upua.

4 'Aye nu yeehui tejá'amua'ixaate'e sej si siyen ra'utamua'aree nej niyen tejámuaatá'ixaa ti pua'a ari ayén teja'uré'enen. Canu niyen tejámuaatá'ixaa 'ajmí'imua a'iné naúche'e nu yeehui seijre'eca'a mú'ejmi jemi.

5 Neajta inee, íjii nu ne'uun á'ume'e na'ame ne'íjna jemi ti yen neja'uta'íteca'a. Mí seajta mú'een, caxu a'atzu ne'íhua'u a'u nej a'umé.

I ti tí'imuari'ihua í ti huaíca í ti jín tí'imuari'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios

6 'Jé'ecan xu huataújxieemiste se'íjna jime'e nej niyen neri tejámuaatá'ixaa.

7 Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ayén tejámuaatéva'iri nej niyen á'ura'ani. A'iné ti pua'a necaí á'ura'ani, capu yé ve'ecánejsin, mú'ejmi jemi a'íjna ti yeehui a'amua japua huániuuni.

'Mí neajta inee, ti pua'a niyen á'ura'ani, aj nu ya'uta'íti ne'íjna ti a'ín yé ve'ecáanen íiyen mú'ejmi jemi.

8 Tí'ij a'ín yé ve'ecáanen, aj pu'i ayén a'íjna jín huá'axijte'en a'ímej í mej yen japua huachéjme í chaanaca japua, a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi, ajta a'íjna jime'e nej niyen ri'éene'ecán jín seijre'e. A'í pu ajta a'íjna jín huá'axijte'en a'íjna jime'e ti Dios puaíjtzi hua'utá'asin.

9 'Ayee pu 'een jín a'íjna jín huá'axijte'en a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi a'iné camu ná'atzaahuate'e ineetzi.

10 Ayee pu ajta 'een jín huá'axijte'en a'íjna jime'e nej niyen urarí'ene'acan jín seijre'e a'iné a'úu nu á'ume'e na'ame a'u ti é'eseijre'e í niyá'upua, a'u ti yeehui caí ché'e é'eri'iri sej naaseíj.

11 Jíme'en pu'u a'íjna í niuucari ti Dios puaíjtzi ayén tiu'utá'asin, ayée pu huá'axijte'en a'iné pu'uri raaxí'epi'intare í Dios ti ayén puaíjtzi raatá'asin a'íjna ti tí'ajta íiyen chaanaca japua.

A'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu rí'í tiraateátuaasin í yaujra'an

12 'Ayee pu na'aránanajche nej jeíhua huápi'i niyen tejámuaatá'ixaate'en. Mí seajta mú'een, caxuu xi nain au'ítiee xá'aju'un íjii.

13 Mí ajta a'ín yeehui í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a, tí'ij uvé'enen, a'í pu

nain jín tejá'amuamua'aten ti ayén ti'ayajna. Capu ayén a'íjna jín tejámuaatá'ixaate'esin a'ij ti rusej na'a a'ij tirájteu sino ayée pu'u na'a ayén tejámuaatá'ixaate'esin a'ij ti na'a tí'inamua. A'í pu ajta tejámuaatá'ixaate'esin a'ij ti auj teja'uré'enejsin.

14 'A'í pu yeehui ayén ra'ancuré'asin neetzi ti ne'á'a, ajta ayée pu che'atá na'a e'ehauritiéecan jín tejámuaatá'ixaate'esin. Ayee pu a'íjna jín huarín, a'í pu ayén rí'i tinaateátuaasin.

15 Tíj na'a ti ayén niyá'upua jemi tí'iseijre'e, a'í pu ajta neetzi tí'ine'a'a. A'íj nu jín niyen raataxájtaca'a yee a'ín xiéjniu'ucari pu nu'u ayén ra'ancuré'an neetzi ti ne'á'a ti ij ajta nu'u tejámuaatá'ixaate'en e'ehauritiéecan jime'e mú'ejmi jemi.

Jesús pu ayén tihuá'ixaate'e ti nu'u ca'anacan mi'ini

16 'Capu a'achú á'ateeri sej caí ché'e siyen mé'e neje'eseijran. Tí'ij ajta capu ajta ché'e á'ateeri, sej rujéjcuatze'en seajtáhua'a neseijran. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

17 Majta seica í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, ayée mú' tí'iru'ihua'uraca'a tíjín:

—¿A'iné yeehui huataújmua'a a'íjna í niuucari ti nu'u caí a'achú á'ateeri tej caí ché'e mé'e yé'eseijran, ajta nu'u caí ché'e á'ateeri tej tea-jtáhua'a tajéjcuatze'en raseijran? ¿A'iné yeehui ajta huataújmua'a í seij ti ayén nu'u a'í pu ajta a'umé'e a'ame í ruyá'upua jemi?

18 Maúche'e mu'u miyen tí'iru'ihua'uraca'a tíjín:

—¿A'iné yeehui huataújmu'a a'íjna í niuucari ti jíme'en yee ti nu'u caí a'achú á'ateeri? Catu a'atzu yaú'itie a'ij ti 'een jín ayén tiu'utaxájtaca'a.

19 Tí'ij jí Jesús ayén ráamua'areeri'i mej miyen raxí'leve'eca'a mej me'íjna jín miyen tiraata'íhua'u. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—¿Ni siyen se'íjna jín tí'iru'íhua'u a'ij ti huataújmu'a a'íjna í nej niyen tiu'utaxájtaca'a yee ti nu'u caí a'achú á'ateeri sej caí ché'e mé'e nejé'esejran, ajta ti caí nu'u ajta a'achú á'ateeri sej rujéjcuatze'en seajtáhua'a nesejran?

20 'Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'íra'a jíme'e. Mú'een xu ruyeinixi'in, seajta huataújxieemiste'esin, majta a'íime miyen huataújtemua'ave'esin a'íime í mej yen chaanaca japua huachéjme. Mú'een xu xaa huataújxieemiste'esin. Mí ajta, a'íin í sej jín huataújxieemiste'esin, a'íj pu ajta jetzen ayén a'iránejsin í sej seajta jín huataújtemua'ave'esin.

21 'Ayee pu tejá'amuaruuren tíj ajta tí'ijruuren í 'íita'a ti ayén tí'ijcu'íine ti tiyaúj a'ame. Tí'ij a'ájna teja'uré'enen ti jetzen tiyaúj á'ara'ani, ayée pu jeíhua tirajpuaítzi a'ame. Mí ajta a'íin, ti pua'a ari huanú'íhua í pa'ari'i, aj pu'i yá'uhua'axijsin í ti jín rajpuaíjtica'a a'íjna jíme'e ti jeíhua huápi'i rutémua'ave'e a'iné í pa'ari'i pu'uri huanú'íhuaca'a íiyen chaanaca japua.

22 'Ayee pu che'atá na'a tejá'amuaruuren mú'ejmí. Pu'uri ayén a'ájna teja'uré'ene í xicájra'an jetze sej jetzen huataújxieemiste'esin. Mí neajta inee, neajtahua'a nu á'amuasejran. Seajta mú'een, a'ájna xu huataújtemua'ave'esin.

Ajta capu ché'le ri'iríista a'ame ti ja'atí amuá'a'ari í sej jín rutémua'ave'e.

Mata'aj mauj raatáhuavii mej mi majta ra'ancuré'an

²³ 'Ayee pu yeehui té'eme a'ájna xicájra'an jetze, sej caí ché'le ti'itíj néhuaviira ineetzi. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, a'ájna xicájra'an jetze ti a'ín niyá'upua ayén amuaatá'asin tíj na'a í sej tiraatáhuaviira ineetzi jetze me'ecan.

²⁴ Tíj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, caxu yeehui xi ti'itíj raatáhuaviiri'i ineetzi jetze me'ecan. Setá'aj siyen raatáhuavii a'iné ayée xu se'íjna jín huarín, aj xu si siyen ra'ancuré'asin, aj xu si seajta siyen nain jín huataújtemua'ave'esin.

A'í pu Jesús nu'u hua'utéemua'iti a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua

²⁵ 'Tíj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, ayée nu ne'íjna jín tejámuaatá'ixaa niuucari jime'e ti seicié namuajre'e. Mí ajta, a'ájna teja'uré'enejsin í xicájra'an jetze nej caí ché'le niyen seicié tejá'amua'ixaate'e na'ame, sino nee nu amitiéere'ecan jín tejámuaatá'ixaate'esin ne'íjna jime'e a'ij ti 'een niyá'upua ti é'eseijre'e.

²⁶ 'Ayee xu yeehui huárini se'ájna xicájra'an jetze sej siyen tiraatáhuavii ineetzi jetze me'ecan. Canu niyen tejá'amua'ixaate'e ti ayén ruxe'eve'e a'ame nej niyen raatáhuavii í niyá'upua nej ni mú'ejmi jetze me'ecan huatániuni.

²⁷ Capu xaa ne'u. Niyá'upua pu rusej já'amuaxe'eve'e a'íjna jime'e sej yeehui

naataxi'ëve ineetzi, seajta siyen rá'antzaahua nej ne'uun u airáane í niyá'upua jemi.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e ti nu'u a'uun a'ujnén í ruyá'upua jemi

²⁸ 'A'uu nu airáane í niyá'upua jemi, neajta nu niyen mú a'uvé'emej íiyen chaanaca japua. Neajta íjii, ayée nu yeehui tíchesin íiyen chaanaca japua nej ni ne'uun a'ujnén í niyá'upua jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

²⁹ Majta a'íime, í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, ayée mú tiraata'ixaa tíjn:

—Pepu'uri íjii xaa ne'u piyen e'ehauritiéecan jín ti'ixa. Capej ché'e seicié ti'ixa, pe'íjna jime'e ti caí é'ehuáuritie.

³⁰ Tu'uri xaa tiyen ramua'aree pej nain té'umua'aree, ajta yeehui ti caí ayén ruxe'eve'e ti ja'atí ayén ti'títj jín tí'imua'ihua'ura. A'íj tu jín tiyen rá'atzaahuat'e pej pe'uun airáane í Dios jemi.

³¹ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—¿Ni tzaa siyen seri sicu tiná'atzaahuat'e?

³² Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'ájna teja'uré'enejsin í xicájra'an jetze mej jetzen amuaatamuárite'esin. A'uu xu a'ucíjxi'isin a'u ti sej é'eche, sej seajta sej. Mú'een xu yeehui mé núujisin nej ni nesej nena'a huatéeaturan. Mí neajta, canu nesej yú huatéeaturaasin a'iné niyá'upua pu neetzi jemi seijre'e.

³³ Ayee nu yeehui 'een jín tejá'amua'ixaate'e sej si siyen rí'i tí'iteseijre'e í ru tzajta'a se'íjna jime'e sej neetzi jetze ajtémecan. Jéhua mú puaíjtzi amuaatá'asin a'íime í mej yen huachéjme

íiyen chaanaca japua. Capu amín a'ij. Setá'aj siyen huataújtemua'ave'en se'íjna jime'e nej neri hua'antimuá'iti.

17

Jesús pu rujapua niuuni rusej

¹⁻² Tí'ij Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i júte'e á'ujneereca'a ayén ti'ixáata, tíjín:

—Mí pej ní'iya'upua, pu'uri hui a'ájna teja'uré'ene pej peri raaxí'epi'intare. Patá'aj tihua'utaseíjrate'en í teite pej peri rí'i tinaatá'a i nej ayauj pú'een, nej ni neajta rí'i timuaatá'an mú'eetzi, a'iné mú'ee pej pe'íjna jín piyen tinaa'íjca nej ni nain jín antínmua'areere huá'a jemi í teite, nej ni niyen hua'utá'an mej ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e, matíj mena'a pua'amé í pej naatátui ineetzi.

³ 'Ayeé mú'een jín ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e me'íjna jime'e mej miyen muáamua'ati mi pej mú'ee pena'a aseíj pe'ín pú'een tzáahuati'ira'a jime'e í Dios, majta me'íjna jime'e mej miyen náamua'ati, nej Jesús pú'een, i nej neajta a'íin pú'een í Ciríistu'u í pej neja'uta'íteca'a.

⁴ 'Ayeé nu'een jín rí'i timuaatá'a huá'a jemi í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, a'iné nu'uri ra'antipua'ajte í pej jín piyen tinaa'íjca.

⁵ 'Ari íjii, mi pej ní'iya'upua, patá'aj hui piyen che'atá pena'a rí'i tinaateájtuaani mú'eetzi jemi a'ij pej rí'i tineetá'acare'e netí'ij ne'uun á'ucatii mú'eetzi jemi tí'ij caí xi seijre'eca'a í chaanaca.

Jesús pu huá'a japua huatániuusin a'ímej í mej jamuan á'ujjhua'an

6 'Nu'uri niyen hua'utasejrate a'ij pej 'een ne'íime jemi í pej piyen naatátuiiri'i a'ímej í mej huá'a jetze ajtémecantaca'a í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. A'íí mú ateítestemua'a mú pú'eene'e. Pajta mú'ee, mú'ee pej naatátuiiri'i. Majta a'íime, a'íí mú miyen ra'ará'astijre a'ij pej tiu'uta'aíjtaca'a.

7-8 'Mu'uri ramua'aree tí mú'eetzi jetze te'iráane nain patíj pena'a pe'íjna jín tinaa'íjca, a'iné ayée nu che'atá nena'a tihua'utá'ixaa a'ij pej peri tinaatá'ixaa ineetzi. Majta a'íime, ayée mú ra'ancuré'a í nej hua'utá'ixa. Ayee mú tzáahuati'ira'a jín ramua'areereca'a nej mú'eetzi jemi a'uvé'emej, majta miyen rá'antzaahua pej piyen yen nej'a'uta'íteca'a.

9 'Ayee nu huá'a jíme'en muahuavii. Canu niyen muahuavii huá'a jíme'en matíj mena'a pua'amé miyen yen seijre'e í chaanaca japua, sino huá'a jíme'en í pej pena'a peri naatávi'ítiste, a'iné ateítestemua'a mú pú'een.

10 Matíj mena'a pua'amé í mej neteítestemua'a pú'een, a'íí mú majta ateítestemua'a pú'een mú'eetzi. Majta a'íime í mej ateítestemua'a pú'een mú'eetzi, ayée mú che'atá mena'a neteítestemua'a pú'een ineetzi. Ayee mú r'íi tinaatá'aca ineetzi me'íjna jíme'e mej miyen r'íi tí'ítíújcha'íí netíj inee.

11 'Canu hui ché'e yen huateáturaasin íiyen chaanaca japua. Mí majta a'íime, a'íí mú xaa miyen huateáturaasin. Neajta inee, mú'eetzi jemi nu a'umé'e na'ame. Ayee nu tí'ímuahuavii patá'aj r'íi tihuá'ucha'in amuári'eri'ira'a jíme'e, a'ímej í pej naatávi'ítiste mej mi miyen che'atá mena'a

naíjmi'li seíire'e mej seíj mena'a pú'eene'en tetíj iteen.

12 Netí'ij huá'a jemi huácatii, nee nu rí'í ti-huá'acha'íica'a mú'eetzi jetze me'ecan. Capu ja'atí á'uvej ti huá'a jetze ajtém'e'ecan sino a'íjna ti ayén tiraavíjte'e ti ayén puaíjtzi ráaci'iti. Ayee pu 'een jín huaríj ti ij ayén araúrasten a'ij ti té'eyu'usil'í í yu'uxari jetze.

13 'Neajta íjii nu a'umé'e na'ame mú'eetzi jemi. Mí neajta inee, ayée nu niyen ti'ixa netí'ij nauj huá'a jemi yé huaca mej mi nain jín miyen che'atá mena'a huataújtemua'ave'en netíj inee tí'inetemua'ave'e.

14 Nee nu tihua'utá'ixaa í niuucari í pej jín piyen tinaa'íjca. Majta a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, a'íí mú huá'ajcha'ire'e í neteítestemua'a a'iné camu huá'a jetze ajtém'e'ecan í mej íiyen seijre'e. Neajta inee, canu neajta huá'a jetze ajtém'e'ecan.

15 'Canu ne'íjna jín niyen muahuavii pej pi hua'irájtuaani íiyen chaanaca japua sino patá'aj rí'í tihuá'ucha'in ti ij caí a'íin ti a'ij pua'a tí'itevij hua'antimuá'ítin í neteítestemua'a.

16 Camu huá'a jetze ajtém'e'ecan í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. Neajta inee, ayée nu che'atá nena'a caí huá'a jetze ajtém'e'ecan.

17 Patá'aj rí'í tihua'uteájtuaani mú'eetzi jemi pe'íjna jime'e í niuucari ti ayén ti'ayajna. Tíj na'a pej piyen tiu'utaxájtaca'a, a'íí pu ayén ti'ayajna.

18 'Ayee nu che'atá nena'a tihua'uta'aíteca'a mej a'ucíjxi'in nainjapua í chaanaca patíj mú'ee yen tineja'uta'íteca'a.

19 Neajta inee, ayée nu huatánne'a mú'etzi jemi huá'a jetze me'ecan mej mi majta tzáahuati'ira'a jín huataúra'an majta mú'etzi jemi.

Jesús pu ayén tí'ijhuauhuau huá'a japua, matíj mena'a í mej té'atzaahuat'e

20-21 'Canu ne'ímej nena'a jíme'en muahuavii, sino neajta niyen tí'imuhuavii ne'íme jime'e í mej miyen té'antzaahuat'esin me'íjna jime'e a'ij mej tihua'utá'ixaate'esin, mej mi naími'i miyen seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani, patíj piyen neetzi jemi seijre'e, mi pej ní'iya'upua, netíj neajta inee mú'etzi jemi seijre'e. Miché'e hui majta miyen téjmi jemi seíire'e muá'ara'ani mej mi a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, miyen té'antzaahuat'en pej yen neja'uta'íteca'a.

22-23 'A'íjna ti huápi'i naa seijre'e í pej jín rí'i tinaatá'a, ayée nu che'atá nena'a ne'íjna jín rí'i tihua'utá'a mej mi miyen seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani tetíj iteen, netíj neajta huá'a jemi seijre'e, patíj pajta mú'ee neetzi jemi seijre'e. Neajta nu ne'íjna jín rí'i tihua'utá'a mej mi nain jín seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani, mej mi a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, miyen ráamua'aree pej piyen yen neja'uta'íteca'a, pajta piyen che'atá pena'a hua'utaxí'eve patíj pajta tinaataxí'eve ineetzi.

24 'Ayee nu tí'ijxe'eve'e, mi pej ní'iya'upua a'ímej jíme'e í pej piyen naatávi'itíste, mej mi me'uun a'uteáuran a'u nej a'utevéé na'ame, mej mi majta miyen raaseíj me'íjna ti huápi'i naa seijre'e í pej jín rí'i tinaatá'a, a'íjna í pej jín rí'i tinaatá'a pe'íjna

jime'e pej piyen nexí'leve'eca'a 'ajmí'imua tí'ij caí xi seijre'eca'a í chaanaca.

²⁵ Niya'upua, mi pej nain jín urarí'en, camu hui miyen muamua'ate a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. Mí neajta inee, nee nu xaa muamua'ate. Majta í neteítstemua'a, a'íi mú miyen ramua'aree pej piyen yen neja'uta'íteca'a.

²⁶ Nu'uri niyen hua'utasejrate a'ij pej 'een. Neajta nu hui nauj niyen hua'utasejrate'esin mej mi miyen che'atá mena'a huaújxe'eve'en seij majta seij patij mú'ee tí'inexe'eve'e, nej ni neajta huá'a jemi seíre'e ná'ara'ani. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

18

A'íi mú raatévi'i me'íjna í Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Tí'ij Jesús ayén raatapuá'ajtaca'a ti tiu'uxájtaca'a, aj pu'i á'uraa, majta a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Matí'ij mi antacíj jachi japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Cedrón. A'uu pu u jetze pújme'en jeíhua tiu'uvéejme'ecaa í ciyej, aseituuna ciyej.

² Ajta a'íin í Judás ti ayén tiu'utátuiire'esin í Jesús jime'e, a'íi pu é'emua'atejca'a a'ujna a'iné mu'íi mú me'uun e'etiújseij, a'íjna í Jesús, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e.

³ Majta a'íime í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, majta a'íime í fariseos, ayée mú hua'avé'ehuaa a'íime í xantaaru'u í mej me'uun tí'icha'íi u teyujta'a. Ayee mú ará'aseca'a a'achú cumu huaícate. Naími'i mú tatzari tiú'isime'e, majta ti'itíj lámpara,

majta í mej jín huaténe'use'en. Ajta a'íin í Judás, a'íi pu huá'uvi'itijme'e. Mat'íij mi me'uun a'ará'a a'utí Jesús a'utéveeca'a.

⁴ Ajta a'íin Jesús, a'íi pu ari ramua'areereca'a a'ij ti ti'itíj raruuren. Aj pu'i hua'antinájcheca'a. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'ataani seúuhuaunen?

⁵ Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—Jesús, ti Nazarét é'eme'ecan.

Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu ne'ín pú'een.

Ajta a'íin Judás, ti ayén tiu'utátuiire'esin, a'úu pu huá'a jamuan a'utéveeca'a í xantaaru'u.

⁶ Tí'ij Jesús ayén tihua'utá'ixaa yee ti nu'u a'íin pú'een, a'íi mú ruhuárita'a cáacij. Majta e'eráavatzi á chuaata'a.

⁷ Ajtahua'a pu ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'ataani seúuhuaunen?

Majta miyen tiraata'ixaa tijín:

—Jesús ti Nazarét é'eme'ecan.

⁸ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nu'uri hui niyen tejámuaatá'ixaa yee nej ne'ín pú'een. Tí pua'a siyen neetzi huauca, setá'aj siyen hua'utá'an mej á'ucíine amíime í mej nee jamuan á'ujujhua'an. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁹ Ayee pu tiuju'uríj ti ij ayén araúrasten a'ij ti a'íin ari tiu'utaxájtaca'a tijín: “Capu nu'u ja'atí á'uvej ti huá'a jetze ajtéme'ecan a'ímej pej nu'u naatátuiiri'i.”

¹⁰ Ajta a'íin Simón, ti ajta i'i Pedro, a'íi pu chun huitéchueeca'a. A'íi pu rú'ijcupi. Aj pu'i a'íjna jín tiraapuaíj ti ravaire'eca'a a'íjna í ti nain jín

antiújmua'areereca'a u teyujta'a. Pedro pu ayén ra'ajtaveíjcheca'a í naxaira'an í ja'ati. Ayee pu ántehuaaca'a a'íjna ti tí'ivaire'e tijín Malco.

¹¹ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—Ucárujte'e mi a'achun. ¿Ni caí ayén ruxe'eve'e nej ne'íjna jín ra'ará'astijre'en í ti niyá'upua ayén jín tinaa'íjca?

*A'uu mú yé'evi'itin í Jesús me'íjna jemi í Anás
(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)*

¹² Matí'ij mi a'íime í xantaaru'u, ajta a'íin í ti huá'a capitán pú'een, majta a'íime í mej me'uun tí'icha'íi u teyujta'a, a'íi mú raatéevi'i me'íjna í Jesús. Matí'ij mi ra'amuáajilicie.

¹³ Amuacaí mú me'uun ya'uví'iti me'íjna jemi í Anás, a'íné a'íi pu a'íin pú'eene'e í mu'uneára'an a'íjna í Caifás ti a'ájná'imua nain jín antiújmua'areereca'a u teyujta'a.

¹⁴ Ajta a'íin Caifás, a'íi pu a'íin pú'eene'e ti ayén tihua'utá'ixaa í mej Israel jetze ajtéme'ecan ti ayén nu'u tíhua'atéva'irihua'an ti seíj na'a í tevi ayén huámi'ini huá'a jetze me'ecan í teite.

Pedro pu ayén ti'ixa ti nu'u caí ramua'ate a'íjna í Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Ajta a'íin Pedro, a'íi pu ímuá huamé'ecaa cujta'an í Jesús. Ajta jamuan huamé'ecaa seíj ti ajta Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Ajta a'íin í seíj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'íi pu ramua'atejca'a a'íjna ti nain jín antiújmua'areereca'a u teyujta'a. A'íj pu jín, jamuan í Jesús a'uun

a'uteájrupi a'u ti e'eráyaujta'a a'ájna ti é'leche a'íjna í ti tí'aijta.

¹⁶ Ajta a'íin Pedro, pua'acié pu a'uteájturaa tá'apueerta. Aj pu'i í seij ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'íi pu a'uré'ene tá'apueerta. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í 'íita'a ti a'uun tí'icha'íi tá'apueerta. Aj pu'i a'uun ya'uví'iti a'íjna í Pedro.

¹⁷ Aj pu'i a'íin 'íita'a ti a'uun tí'icha'íi tá'apueerta, ayéé pu a'íin í Pedro tiu'utá'ixaa tijín:

—¿Ni hui pecaí pajta mú'ee huá'a jetze ajtéme'ecan a'íime í mej me'íjna jamuan á'ujjhua'ane'e?

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Canu hui a'atzu.

¹⁸ J'é'ecan pu huáseevi'i a'ájná'imua. Majta a'íime í mej tí'ivaire'e u teyujta'a, majta a'íime í mej me'uun tí'icha'íi, a'íi mú aúunai. Majta a'úu mú atavéjme'ecaa a'u ti á'ataa mej mi ahuáujpiste'en. Ajta a'íin Pedro, a'íi pu huá'a jamuan a'utéveeca'a, ajta pu a'íin á'ujpiste'eca'a.

*A'uu mú rá'avi'itin í Jesús a'íjna jemi í Caifás
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)*

¹⁹ Ajta a'íin ti nain jín antiújmua'areereca'a, a'íi pu ayén tiraata'íhua'uri'i a'íjna í Jesús a'íjna jime'e í mej jamuan á'ujjhua'ane'e, ajta a'íjna jime'e a'ij ti a'íin tí'imua'ataca'a.

²⁰ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu hui jéjre'e tihua'utá'ixaa í teite í mej yen seijre'e íiyen chaanaca japua. Tí'ij pí na'a nu tihuá'amua'atejca'a huá'a teyujta'a, neajta ne'újna teyujta'a a'u mej e'etiújse'iri a'íime í mej

Israél jetze ajtéme'ecan. Canu hui ti'itíj avíitzi jín tiu'utaxájtaca'a.

21 ¿A'iné 'een jín piyen tí'ine'ihua'u? Patá'aj piyen tihua'uta'íhua'u pe'ímej í mej náanamujri'í. Casi'i, a'íí mú xaa ne'u miyen ramua'aree a'ij nej tiu'utaxájtaca'a. —Ayee pu Jesús tiraata'ixaa.

22 Ajta seíj ti huá'a jetze ajtéme'ecan í mej me'uun tí'icha'íí teyujta'a, áa pu vejli'i a'utéveeca'a. Jíme'en pu'u ayén ráanamujri'í a'ij ti Jesús tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i ra'arájvee. Ajta ayén tira'ajteá'ajxi tíjín:

—¿Ni tzaa ayén tiraavíjte'e pej piyen tí'ira'ixaate'e pe'íjna ti nain jín antiújmua'aree u teyujta'a?

23 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a necaí ti'itíj jín xí'epi'in huaríj net'íj niyen tiraata'ixaa, patá'aj hui piyen a'ij tiu'utaxáj. Na'ari caí, ti pua'a niyen xí'epi'in tiu'utaxájtaca'a, ¿a'iné 'een jín piyen na'arájvee?

24 Aj pu'i a'íín Anás ayén tíhua'uta'aíj mej rá'anv'ítin me'íjna jemi í Caifás. Ajta, a'íín Jesús, a'íí pu auj anáji'ici'ihuaca'a.

Pedro pu ajtahua'a ra'avé'avaataca'a ti nu'u caí ramua'ate í Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Aúche'e pu a'uun rupíste'eca'a a'íjna í Simón ti ajta i'i Pedro. Aj pu'i ja'atí ayén tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿Ni tzaa ayén ti'ayajna pej huá'a jetze ajtéme'ecan í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e?

Aj pu'i Pedro ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Canu.

26 Ajta se'ij ti ayén ravaire'eca'a í ti nain jín antiújmua'areereca'a, a'uun pu a'utéveeca'a. A'íi pu ajta ihuáare'ara'an pú'eene'e a'íjna í ja'ati ti Pedro ayén ra'ajtaveíjcheca'a í naxaira'an. Aj pu'i ayén a'íin í Pedro tiu'utá'ixaa tijín:

—Ayej ne'ase nee nu ne'uun muajé'eseij amíjna jamuan a'u ti a'uvéjme í aceituuna cıye'e.

27 Ajtahua'a pu seicié tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro ti nu'u caí ramua'ate a'íjna í Jesús. Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i ayén huajíjhuaca'a í gallo.

*A'uu mú ya'uví'ití í Jesús a'íjna jemi í Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)*

28 Mat'íij mi a'íime í mej tí'aijta u teyujta'a, a'úu mú ru'iráavi'iti me'újna a'u ti Caifás huiracaí á'aye'i. Mat'íij mi me'uun ya'uví'ití u chi'ita a'u ti á'ucatii í tajtuhuan ti tí'ivaire'e huá'a jetze me'ecan í Roma mej é'elche. Pu'uri tın tapuá'arijme'eca, ajta mu'uri tın autéhuijsime'e mej tiú'uyesten. A'íj mú jín caí a'uun a'uteájrupi a'u ti a'íin tajtuhuan á'ucatii mej mi caí ti'itíj jín auteáturan í ruye'irá jıme'e a'iné capu huá'a jetze ajtémecantaca'a a'íjna í tajtuhuan. Ayeé mú raxí'leve'eca'a mej miyen ráacua'ani í cua'ira í mej jín ra'utámua'aree me'ájna xicájra'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i.

29 A'íj pu jín a'íin Pilato ayén huirájraa á pua'acíe huá'a jemi. Aj pu'i ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿Ti'itájni yeehui jín siyen tí'ijxajtzi'i semíjna mi ja'atí?

30 Mat'íij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui caí ayén títitíj jín auteáturanche'e ti a'ij pua'a 'een, catu tiyen muaatátuiire'enze'e.

³¹ Aj pu'i Pilato ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj siyen rá'anvi'itín setá'aj rujímua'a siyen ra'uxíjte'en se'íjna jime'e a'ij ti tejamuaatá'aca í a'amua ye'irá.

Mat'íj mi miyen tiu'utaniú a'íime í mej tí'aijta u teyujta'a tíjín:

—Capu hui ayén titatá'aca tej ti tiyen ja'atí huajé'íca.

³² Ayee pu tiu'uríj ti ij ayén araúrasten a'íjna í niucari í ti jín Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a a'ij ti nu'u ayén tí'imí'ini.

³³ Aj pu'i Pilato ajtahua'a a'uun a'uteájrupi u chí'ita. Tí'ij jí u ya'utajé í Jesús. Ayee pu tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni hui pe'ín pú'een í ti tihuá'aijte'e a'ímej í mej Israél jetze ajtème'ecan?

³⁴ Jesús pu ayén tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni yeehui aseíj pena'a piyen a'ij tirájteu nusu seíj ayén tinaatéxajtac'a mú'etzi jemi?

³⁵ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pilato tíjín:

—¿Ni tzaa niyen Israél jetze ajtème'ecan? Canu xaa ne'u yeehui. A'íime í mej ate'ítestemua'a pú'een, majta a'íime í mej me'uun tí'aijta u teyujta'a, a'íi mú' a'ín pú'een í mej mú'etzi yé vé'etua ineetzi jemi. ¿Tí'itájni hui a'ij puáaru?

³⁶ Ajta a'ín Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—A'íjna í nej jín tí'aijta, capu hui yen me'ecan í chaanaca japua. Tí pua'a ayén éene'en á'ame'enze'e, ayée mú' me'íjna jín tiu'utatése'enze'e í mej nevaire'e mej mi caí

miyen ná'ateevi'in a'íime í mej me'uun tí'aijta u teyujta'a. Mí ajta, seicié pu éene'e seijre'e í nej jín tí'aijta.

³⁷ Aj pu'i Pilato ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aa ni'ijta ne'u, mú'ee pej xaa hui tí'itíj jín tihua'aijte'e a'íimej í teite.

Ajta a'ín Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Xí'epi'in pej piyen tiu'utaxájtaca'a nej nu'u tí'itíj jín tihua'aijte'e. Jee xaa ne'u ayén tí'ayajna nej ne'íjna jín huanú'ihuaca'a. Ayee nu 'een jín yen huataseíjre íyen chaanaca japua nej ni niyen ne'íjna jín tiu'utaxá ne'íjna jime'e tí ayén tí'ayajna. Matíj mena'a pua'amé í mej miyen ra'ancuré'a me'íjna tí ayén tí'ayajna, naími'i mú hui nenamua.

³⁸ Aj pu'i Pilato ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿Tí'itájni a'ín yeehui pú'een a'íjna tí ayén tí'ayajna?

*Sej pu'u huiráame, tí pua'a Jesús nusu Barrabás
(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)*

Tí'íj ayén tiu'utaxáataj, aj pu'i huirájraa, ajta a'uun a'uré'ene huá'a jemi í mej Israel jetze ajtémecan. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu hui tí'itíj a'ij ayén tiná'amitiejte'e í nej jín tí'itíj jín jetze te'ujpuá'ajte'en.

³⁹ Mí seajta mú'een, ayée xu tí'ijri'ire nej niyen amua'irátuiitze'en sej tí aiteánami'i setí'ij seri siyen ra'utámua'areeri'i í xicájra'an jetze tí Dios jetzen tihua'utá'uuni'iri'i í á'amuavaujsimua'aci'i. ¿Ni siyen hui raxí'eve'e nej niyen amua'irátuiitze'en nemíjna tí ayén nu'u tejá'amua'aijte'e mí sej Israel jetze ajtémecan? —Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'i.

⁴⁰ Matí'ij mi miyen ca'anín jín titeejíjhuaca'a tijín:

—Catu. Catu raxí'eve'e temíjna. Patá'aj yeehui tu'irátuiitze'en pe'íjna í Barrabás.

Ajta a'ín Barrabás, a'íi pu huá'a jetze ajtémecantaca'a a'ímej í mej hua'uténe'usí'i mej mi huá'ari'i í mej jín tí'aijta a'íime í mej Roma é'eme'ecan.

19

I curuun ti tzicare'e jín cistíjhuaca'a

¹ Aj pu'i Pilato ya'uví'iti a'íjna í Jesús mej mi ra'itévaxi'ín me'íjna jime'e í cuaarta.

² Mat'íj mi a'íime í xantaaru'u, tzicare'e mú hu-atécistaca'a mej mi curuun huatétaahua. Mat'íj mi ra'avé'emuaniri'i. Mat'íj mi cíxuri ru'ucávijri'i tí jáamua'ara tí neána.

³ Mu'iití mú ajteáxi'reca'a vejli'i í jemin. Ayee mú tí'ira'ixaate'eca'a tíjín:

—Aja'í, mi pej nu'u yeehui tihuá'aijte'e í mej Israél jetze ajtémecan.

Mat'íj mi ra'aráavaxi.

⁴ Aj pu'i ajtahu'a huirájraa a'íjna í Pilato. Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Casi'i mú'een, nu'uri hui niyen amuaata-tuiire'esin sej si siyen ráamua'aree tí caí tí'itíj a'íj tiná'amitíejte'e í nej jín tí'itíj jín jetze te'ujpuá'ajte'en.

⁵ Aj pu'i Jesús ajta huirájraa. Aúche'e pu ayén tíra'avé'emujcaa a'íjna í curuun tí tzicare'e jín cistíjhuaca'a, ajta ru'ucavíi a'íjna í cíxuri tí jáamua'ara tí neána. Tí'ij Jesús huirájraa, aj pu'i Pilato ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ye'ecui, pu'uri yé huatéjvee i teáata'a.

Pilato pu ayén tí'itese'e ti raatátuaani í Jesús

⁶ Majta a'íime í mej miyen tí'aijta u teyujta'a, majta a'íime í mej me'uun tí'icha'íi, jíme'en mu'u miyen raaseíj, aj mú mi ca'anín jín huatejlihuajraa tijín:

—Aúutatai í cúruu jetze. Aúutatai pepu'u.

Aj pu'i Pilato ayén tiu'utaniú tijín:

—Mú'een xu hui rá'anvi'itin sej si rujímua'a sena'a rá'utatan. Mí neajta nee, capu hui a'ij ayén tiná'amitiejte'e í nej jín ti'itíj jín jetzen te'ujpuá'ajte'en.

⁷ Majta a'íime í mej me'uun tí'aijta u teyujta'a, jeíhua mú miyen tí'ira'ixaate'eca'a tijín:

—Ayee tu yeehui tirájye'ira ti jíme'en ayén tiraavíjte'e ti a'ín a'íjna jín huámi'ini a'íjna jime'e ti ayén huataújsejrataca'a ti a'í pu nu'u a'ín pú'een í yaujra'an í Dios.

⁸ Tí'ij ayén ráanamujri'i a'íjna í Pilato, jaítze'e pu tiu'utátziin.

⁹ Ajtahua'a a'uun uteájrupi u chi'ita. Ajta ya'uví'iti í Jesús. Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné yeehui ímuá pé'eme'ecan mú'ee?

Ajta a'ín Jesús, capu a'atzu huataniú.

¹⁰ Aj pu'i Pilato ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni tzaa pecaí piyen ahuá'aca'ane pej yeehui tinaatá'ixaate'en? ¿Ni caí ayén timuá'amitiejte'e nej ne'íjna jín antínmua'aree nej ni mu'íirájtuaani, nusu nej ni neajta muá'utatan í cúruu jetze?

¹¹ Ajta Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a caí amuacá Dios ayén tímuaatá'acare'enche'e pej piyen te'entí'amua'areere, capej ti'itíj jín antí'amua'areereche'e ineetzi jemi. A'íj pu jín,

a'íime í mej neetzi jime'e tiu'utátui mú'eeetzi jemi, jaítze'e mú ti'itíj jín auteájturaa í Dios jemi.

12 Tíj na'a ti Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, a'íjna í Pilato a'í pu a'ij tí'ijhuauca'a a'ij ti huárini ti ij ru'irájtuaani a'íjna í Jesús. Mí majta a'íime, í mej me'uun tí'aijta teyujta'a, majtáhua'a mú miyen titeetejihuajraa tíjín:

—Tí pua'a hui piyen ru'irájtuaani pemíjna mi teáata'a, capej ché'e ti'itíj jín ti'itevéé pua'amé pe'íjna jemi í César ti tí'ita'aijte'e a'iné ja'atí ti na'a ti ayén huataújsejirata ti a'ín pú'een ti tí'ita'aijte'e, a'í pu hui ayén rájcha'íire'e a'íjna í César. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

13 Tí'ij Pilato ayén tíhuá'unamuajri'i, aj pu'i ru'iráavi'ití a'íjna í Jesús. Aj pu'i Pilato án a'ujyeíjxi japuan í ipuari a'u mej tejé'exi'epi'intare'e. Ayeé pu téja'arájtehuua a'ujna tíjín: A'uu ti tetej a'umuáanijmee ti pa'atza. Ajta, ayée pu téja'arájtehuua hua'aniuuca jime'e í hebreo tíjín Gabata.

14 Pu'uri a'ájna pítí'irijcaa í xicájra'an mej jetzen rí'i huaújruren mej mi miyen me'íjna jín ra'utámua'aree a'ájna xicájra'an jetze ti Dios jetzen tihua'utá'uuni'iri'i. Pu'uri ayén pítí'irijcaa a'atzaj cumu tacuarixpua. Aj pu'i Pilato ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ye'ecui ari'icu, mi ti hui tejá'amua'aijte'e.

15 Majta me'ín, ayée mú titeetejihuajraa tíjín:

—Huirávi'itichi.

Majta miyen tíjín:

—Huirávi'itichi, patá'aj rá'utatan í cúruu jetze.

Aj pu'i Pilato tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—¿Ni tzaa siyen tí'ijxe'leve'e nej ni hui niyen rá'utatan nemíjna ti tejá'amua'ajjte'e?

Majta a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, ayée mú tiraata'ixaa tíjín:

—Capu hui ja'atí tí'ita'ajjte'e sino a'íi pu'u ti César jín tí'itéjvee.

¹⁶ Tí'ijta'i Pilato ayén hua'utátui a'íjna í Jesús mej mi miyen rá'utatan í cúruu jetze.

*A'íi mú rá'utatai í Jesús í cúruu jetze
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)*

¹⁷ Matí'ij mi a'íime í xantaaru'u miyen ya'uví'iti. Ajta a'íin Jesús, a'íi pu yá'uchuii í rucúruu. Matí'ij mi me'újna a'ará'a a'u ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Mí'ichímu'uta. Ayee pu téja'arájtehuaa hua'aniuuca jime'e í Hebreo tíjín Gólgota.

¹⁸ A'uu mú rá'utatai jamuan hua'apuaca, seíjta'a mú rá'utatai í seíj, majta seíjta'a í seíj. Ajta a'íin Jesús, a'úu pu já'ita'a á'utataihuaca'a.

¹⁹ Pilato pu ayén tíraata'ajjtaca'a mej miyen tira'uyú'uxa jetzen í taabla ti ayén té'axajtaca'a tíjín: “Jesús Nazarét ti nu'u é'eme'ecan, ti ajta nu'u tihúa'ajjte'e a'ímej í mej Israel jetze ajtème'ecan.” Matí'ij mi rá'utatai í cúruu jetze a'u ti á'ujmu'u í Jesús.

²⁰ Majta a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan, mu'iití mú miyen ra'ujíjve a'iné a'úu pu vejli'i píj'éerijcaa u chajta'a jetze a'u mej yá'utatai. Ajta a'íin ti á'asiimua'ihuaca'a, huaíca niuucari pu jín é'eyu'usi'ihuaca'a, í huá'a niuuca í Hebreo, ajta hua'aniuuca í mej Roma é'eme'ecan, ajta hua'aniuuca í Griego.

21 Majta a'ñime í mej me'uun tí'ajjtaca'a u teyu-jta'a, ayée mú huaújniuuste me'ijna jemi í Pilato. Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—Capej piyen hui tirá'ayu'uxa yee a'ñi pu nu'u tí'ita'ajjte'e itejmi i tej Israél jetze ajtémel'ecan sino ayée pepu'u yee a'ñi pu ayén ruseijrata ti a'ñin pú'een í ti tí'ita'ajjte'e.

22 Aj pu'i Pilato ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e yeehui ayén éene'en a'iné nu'uri niyen tira'utéyu'uxaca'a a'ij nej tiraaxí'epi'intare.

A'ñi mú ti'ijpi í tí'icixure'ara'an í Jesús

23 Majta a'ñime í xantaaru'u, matí'ij meri rá'utatai í Jesús, matí'ij mi ti'ijpi í tí'icixure'ara'an. Matí'ij mi muáacuaci'e tí'ijseire'axi me'ijna í tí'icixure'ara'an. Tíj na'a ti seicié tí'ijcatii, seíj pu raací'i í xantaaru'u. Ajta a'ñi pu avé'eturaa í síicu'ure'ara'an ti ru'ucaviñ á'ayel'i. Seíj pu jín 'itzihuaca'a nainjapua.

24 A'ij mú jín miyen tiu'utaú'ixaa tijín:

—Tiché'e caí yeehui rasiújtza'ana sino tiché'e tiyen ti'ihuátamua'itín tetej jime'e tej ti tiyen ráamua'aree ja'atí ti ayén raci'iti.

Ayee pu ayén tiu'uríj ti ij ayén araúrasten a'ij ti té'eyu'usil'i í yu'uxari jetze ti ayén tijín: “A'ñi mú yeehui seexu'ijmé'en huaré'upijte í tí'inecixu. Majta mú me'ín ti'ihuaújmuaití tetej jime'e mej mi yeehui ráamua'aree ja'atí ti raci'iti í nesiicu'u.” Ayee mú xaa ne'u huaríj a'ñime í xantaaru'u.

I 'uuca, í mej me'uun a'uté'uuca'a vejli'i í cúruu jetze

25 Majta seica, á mú vejli'i a'uté'uuca'a a'u ti a'uvéjme'ecaa í cúruu. A'ii mú a'ñin pú'eene'e

í náànjra'an í Jesús, ajta í juutzeájra'an í náinjra'an, ajta a'íjna í María ti íra'ara'an pú'eene'e a'íjna í Cleofas, ajtahua'a se'íj, a'íjna í María, Magdala ti é'eme'ecan.

²⁶ Aj pu'i Jesús raase'íj í runáàna ti a'uun a'utéveeca'a. Ajta pu a'uun vejli'i a'utéveeca'a a'íjna Jesús ti raxí'eve'eca'a, ti ajta jamuan á'uche'ecane'e. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í runáina tíjín:

—Casi'i, mú'ee 'íita'a, mé pu huatéjvee amíjna ti ayauj pú'een.

²⁷ Ajta ayén tiraata'ixaa a'íjna ti jamuan á'uche'ecane'e tíjín:

—Ye'ecui yeehui, ari huatéjvee a'íjna ti anáànaj pú'een.

Tíj na'a ti ayén tiu'utaxájtaca'a, ti yú e'iré'ene, a'íjn ti jamuan á'uche'ecane'e ayén ya'uví'iti í náànjra'an í Jesús ti ij a'uun huateáturan u ruche.

T'íj Jesús huamí'i

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Tí'ij jí ayén huaríj a'íjna í Jesús. Pu'uri ramua'areereca'a ti ari nain te'entipué'ajte. Tí'ij ayén araúrastejsin a'ij ti té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze, ayée pu i tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ne'í'imi'i.

²⁹ Aa pu vejli'i xa'ari a'utácatii ti avé'ejistica'a a'íjna í viinu ti antzináj. Mat'íj mi ti'itíj hu-ateáru'une ti ta'achira'a í viinu jíme'e. Mat'íj mi jisopo cíye'ara'an jetze ru'ucáaxu'i, aj mú mi ra'ajteáxiireca'a vejli'i í téne'ara'an jetze.

³⁰ Tí'ij a'íjn ra'anti'í, aj pu'i ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Pu'uri icu. Nu'uri ra'antipua'ajte.

Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i a'icámu'uvajxi. Aj pu'i huamí'i a'íjna í Jesús, icu.

Xantaaru'u pu ra'ajtéjtze í itza'apuare'ara'an jetze a'íjna í Jesús

³¹ Pu'uri a'ájna pítí'irijcaa í xicájra'an jetze, í mej jetzen rí'i huaújruuren. Ajta a'ín xicájra'an jetze ti ra'ité'ase, a'ájna pítí'irijcaa matí'ij ra'utéhuisin mej miyen tiu'uyesten me'íjna jime'e í xicájra'an jetze ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i.

A'íj mú jín, camu raxí'eve'eca'a a'íime í mej me'uun tí'ajjtaca'a u teyujta'a mej mi a'íime mí'ichite miyen huateáturan me'ájna cúruu jetze tí'ij ari teja'uré'enen a'ájna saabado jetze. A'íj mú jín rájhuaviiri'i me'íjna í Pilato ti a'ín ayén tiu'uta'ajta mej mi a'íime xantaaru'u miyen hua'antína'axin í huá'ica jetze a'ímej í mej huá'utatai, mej mi ca'anacan huácui'ini. Tí pua'a miyen huárini, aj pu'i rí'iríista a'ame mej hua'acájtuaani í mí'ichite.

³² A'íj mú jín u a'uvé'uju'un a'íime í xantaaru'u. Matí'ij mi ra'antiná'axi í ru'icán jetze í seij í mej rá'utatai í Jesús jamuan. Majta miyen che'atá mena'a huarí í seij jemi.

³³ Mí ajta, matí'ij Jesús jemi á e'iré'ene, matí'ij mi raasej ti a'ín ari mí'ichica'a. A'íj mú jín caí ra'antiná'axi í ru'icán.

³⁴ Mí ajta seij í xantaaru'u, a'í pu ra'ajtéjtze í itza'apuare'ara'an jetze ciyej jime'e ti antípiti. Aj pu'i airáaxire jeíhua í jaj, ajta í xúure'e.

³⁵ Neajta inee, i nej niyen raasej, nee nu niyen ti'itexajta. Ajta ayée pu ayén ti'ayajna a'ij

nej ti'it'éxajta. Nee nu ramua'aree nej niyen tzáahuati'ira'a jín ti'ixa. Neajta niyen ne'íjna jín ti'it'éxajta sej si seajta rá'antzaahuate'en.

³⁶ Ayee pu 'een jín tiu'uríj ti ij ayén araúrasten a'ij ti té'eyu'usí'í yu'uxari jetze ti ayén té'axa tijín: “Camu nu'u seíj antína'aca í cariira'an.”

³⁷ Ajta seica jetze ti ayén té'axa tijín: “A'íí mú nu'u raseijran me'íjna í mej ra'ajtétzte.”

A'u mej ye'etéete me'íjna í Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Tí'ij jí a'íin José, ti Arimatea é'eme'ecan, a'íí pu tirájhuaviiri'i a'íjna í Pilato ti a'íin raatátuiire'en í tévira'an í Jesús. Ajta a'íin José, a'íí pu ajta rá'astijre'eca'a a'íjna í Jesús. Mí ajta, a'íin ayén avíitzi jín huaríj a'íiné a'íí pu huá'atziinne'eca'a í mej me'uun tí'ajtaca'a u teyujta'a. Aj pu'i Pilato ayén raatá'a. A'íj pu jín, u a'uvé'emej. Aj pu'i ra'acájtuaa í tévira'an í Jesús. Tí'ij jí yá'uchuii.

³⁹ Nicodemo pu ajta jamuan u a'uvé'emej. A'ii pu a'íin pú'eene'e ti tíca'amiste'e ráamuaareca'a í Jesús. Tí'ití pu a'arájti, a'íjna í mirra ti muátí'isi ranaxca ti áloes me'ecan, ti'itíj tu'upi. Ayee pu tíjetejca'a a'achú cumu seité kiilu japuan tamuáamuata'a.

⁴⁰ Matí'ij mí yá'uchuii í tévira'an í Jesús. Matí'ij mí racáhuaa me'íjna jime'e ti naa teáar'íe. Ma-jta racá'ijcataca'a cáxuri jime'e ti me'esti. Ayee mú me'íjna jín huaríj a'ij mej tirájye'irajca'a mej hua'avé'enan í mí'ichite a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

⁴¹ Huastari pu teje'eré'eevee a'ájna vejli'i a'u mej rá'utatai me'íjna í Jesús. Ajta a'ujna, a'úu

pu teásta'a seijre'eca'a ti ja'atí a'uun ya'ujcú ti ij a'uun ja'atí avá'anan. Ajta, capu xi ja'atí a'uun avá'anami'ihuaca'a.

⁴² A'uu mú ye'etéete me'íjna í Jesús a'iné a'úu pu vejli'i a'utacá'a, ajta pu'uri a'ájna pítí'irijcaa í xicájra'an jetze mej jetzen rí'i huaújuureen a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

20

Jesús pu a'itaméj a'u mej ye'avá'ana
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Tí'ij ari pítí'irijcaa í ti jín te'uté'itieesin i itieeri, íiya'ata pu'u a'uun pu á'ume a'íjna í María, Magdala ti é'eme'ecan a'ujna a'u mej ye'avá'ana. Aúche'e pu huachuíjxavi'ícaa. Tí'ij a'uun a'ará'a, aj pu'i raaseíj ti ja'atí ra'antá'íj í tetej ti a'itémuaca'a a'u ti a'utécun.

² Aj pu'i a'uun huaré'araa. Tí'ij i a'utiéchejraa a'u mej a'uté'uuca'a a'íjna í Simón ti ajta i'i Pedro, ajta í seíj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e. A'ii pu a'ín pú'een í ti Jesús raxí'eve'eca'a. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mu'uri hui yá'uchuii í tavástarala, me'újna a'u mej yauutéj. Teajta iteen, catu ramua'aree a'u mej yaúutuaa.

³ Ajta a'ín í Pedro, ajta í seíj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'úu mú á'uju'un a'u mej ye'avá'ana me'íjna í Jesús.

⁴ Naími'i mú me'uun a'uruáachejraa. Ajta í seíj, a'í pu jaítze'e ca'anín a'utiéchejraa. A'íj pu jín ayén ra'umuá'iti a'íjna í Pedro. A'íj pu jín, amuacá' pu a'uun a'ará'a.

⁵ Tí'ij a'uun a'ará'a, aj pu'i aicaújtutzi. Ajta a'uun uténeereca'a. Tí'ij i raaseíj ti án á'ujpiica'a a'íjna í cǎixuri ti me'esti í mej jín racá'ijcataca'a. Ajta a'ín, capu a'uun uteájrupi.

⁶ Ajta a'ín Pedro, ti cujta'an huatiéejme'e, ajta pu a'uun a'ará'a. A'uu pu uteájrupi. Aj pu'i raaseíj í cǎixuri ti me'esti ti a'uun á'ujpiica'a.

⁷ A'í pu ajta raaseíj í cǎixuri í mej jín ra'avá'ana í mu'úutze'en. Naa pu tí'ijiri'ihuaca'a. Ajta rujímua'a pu án á'ujpiica'a.

⁸ Tí'ij jí í seij ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, ti amuacaí a'uun a'ará'a, a'í pu ajta a'uun a'uteájrupi. Jíme'en pu'u raaseíj, aj pu'i té'antzaahua.

⁹ Majta a'íime, camúu xi yaú'itié muá'araa a'ij ti huataujmuajcaa me'íjna ti ayén té'eyu'usli í yu'uxari jetze ti nu'u ayén ruxe'eve'eca'a ti a'ín Jesús ayén a'itára'ani huá'a tzajta'a í mej meri huácuii ti ij ajtahua'a huatarún.

¹⁰ Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, matí'ij mi me'uun a'ucíjxi u ruche.

Jesús pu nu'u huataseíjre a'íjna jemi í María, Magdala ti é'eme'ecan

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Ajta a'ín María, a'uun pu a'uteájturaa á pua'acié, a'ájna vejli'i a'u mej ye'avá'ana. A'í pu ruyeineca'a. Tí'ij auj ruyeineca'a, a'í pu aicaújtutzi, a'uun pu a'uténeereca'a.

¹² Aj pu'i hua'apuaca huaseíj í mej júte'e tí'ivaire'e. Cuaiínavi'in mú ti'itéchejca'a. An mú e'ejté'eca'a a'u mej ya'ujté. Seíj pu án á'ujcatii a'u ti á'ujmu'ucaa. Ajta í seíj, a'u ti a'ucá'íicajme'ecaa.

13 Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Mú'ee, 'íita'a, ¿a'iné yeehui 'een jín piyen ayein?

Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íi mú yeehui yá'uchuii í nevástara'a. Neajta inee, canu ramua'aree a'u mej yaúutuaa.

14 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i pí a'uré'eve. Tí'ij i raasej ti a'íin Jesús a'uun a'utéveeca'a. Mí ajta a'íin María, capu raamuá'a ti a'íin pú'eene'e í Jesús.

15 Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee 'íita'a, ¿a'iné 'een jín piyen ayein? ¿A'atajni pehuauhuau?

A'íi pu ayén tí'imua'atzejca'a ti a'íin pú'eene'e ti rí'i a'uun te'uruurée á'aye'i a'ujna í huastari. A'íj pu jín ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, ti pua'a mú'ee piyen yá'uchuii, patá'aj piyen yeehui tinaatá'ixaate'en a'u pej yá'uruu nej ni ne'uun u á'ume'en nej ni rá'anchueeni.

16 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee, María.

Aj pu'i pí a'uré'eve í jemin. Ajta ayén tiraata'ixaa a'íjna jíme'e í huá'a niuuca a'íime í Hebreo tijín:

—Raboni.

(Raboni, ayée pu huataújmuua'a a'íjna í niuucari tijín Mí Pej Tí'imua'ata.)

17 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capej xíi nemuari'e a'iné naúche'e a'atzu a'amua jamuan seíire'e na'ame. Aj nu ni hui ne'uun a'ujnéjsin í niyá'upua jemi. Patá'aj pe'uun á'ura'ani huá'a jemi í ne'ihuaamua'a. Patá'aj piyen tihua'utá'ixaate'en yee nej nu'u neajtahua'a

ne'uun a'ujnéjsin jemin a'íjna ti niyá'upua pú'een, ti ajta á'amua'upua pú'een, jemin í ti ni'íDioj, ti ajta a'amua Dios pú'een. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹⁸ Ajta a'íin María ti Magdala é'eme'ecan, a'úu pu á'ume huá'a jemi í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu hui neri raasej í tavástará'a.

Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa a'ij ti a'íin Jesús ayén tiraata'ixaa.

A'í mú rasej me'íjna í Jesús, í mej tamuáamuata'a japuan seij ará'ase

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ A'ajná'imua, tí'ij ari a'ájna pítí'irijcaa í sej jetze i itieeri, tí'ij ari huachúmua'ancaa, a'úu mú e'eré'ete'ecaa a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e. Majta miyen aiteújna u chil'ita a'u mej anú'ujte'eca'a me'íjna jime'e mej huá'atziíne'eca'a a'ímej í mej me'uun tí'ajitaca'a u teyujta'a. Aj pu'i Jesús ayén e'iré'ene huá'a jemi. A'uu pu huá'a tzajta'a a'utéechaxi. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e hui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tza-jta'a.

²⁰ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'i ayén hua'utasejrate í rumuájca'a, ajta í ru'ítza'apua a'u mej tíya'upuaíj a'íime í mej rá'utatai í cúruu jetze. Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, huápi'í mú huataújtemua'ave matí'ij raasej í tavástará'a.

Jesús pu ayén tihua'a'íjcate'e a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e mej mi tihua'utá'ixaate'en a'ímej í teite

²¹ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e hui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tza-jta'a. A'iné niyá'upua pu yen neja'uta'íteca'a in-eetzi, ayée nu che'atá nena'a tejámuaata'ítii inee.

²² Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i ayén hua'utají'itze. Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj hui ra'ancuré'an se'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

²³ Tí pua'a hui a'íin xiéjniu'ucare'ara'an ayén ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen tiraatá'uuni'i ja'atí ti na'a í ti jín auteájturaa í Dios jemi, Dios pu xaa ayén tiraatá'uuni'ira, na'ari caí, ti pua'a a'íin xiéjniu'ucare'ara'an caí ca'aníjra'a amuaatá'an sej si caí siyen tiraatá'uuni'i, capu xaa Dios ayén tiraatá'uuni'ira. —Ayee pu Jesús tihua'utá'ixaa.

Capu té'atzaahuate'e a'íjna í Tomás ti Jesús a'itáara huá'a tzajta'a í mí'ichite

²⁴ Ajta a'íin Tomás í mej miyen ratamuá'amua tíjín í mej hua'apua, a'íi pu huá'a jetze ajtéme'ecantaca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'aseca'a. A'íi pu ajta caí a'uun huá'a jemi a'utéveeca'a tí'ij Jesús ayén huá'a jemi huataseíjre.

²⁵ Matí'ij miyen tiraata'ixaa me'íjna í Tomás mej nu'u miyen raaseíj í tavástara'a, aj pu'i ayén tiu'utaniú tíjín:

—Canu yeehui ja'anáj té'antzaahuate'esin ti pua'a necaí raaseíj í muájca'are'ara'an jetze a'u mej yé'enajtze, ti pua'a neajta caí anáxíteta a'u ti claavu a'aná'upu'ujme'ecaa, ti pua'a neajta caí ajtéjmeini í ítza'apuare'ara'an jetze.

Majtahua'a mú raaseíj me'íjna í Jesús

26 Tí'ij ari teuumé'eca a'achú cumu sei itieeri, majtáhua'a mú me'uun e'eré'ete'ecaa u chi'ita. Ajta a'íin Tomás, a'úu pu huá'a jamuan a'utéveeca'a. Ajta te'iteánami'ihuaca'a í puéerta jetze. Aj pu'i Jesús a'uun e'iré'ene. Ajta a'utéechaxi huá'a tzajta'a. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e yeehui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a.

27 Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Tomás tijín:

—Casi'i, huasej i nemuajca'a. Patá'aj piyen anáxíteta. Patá'aj pajta mé vé'emeiini muá'amuajca'a jime'e pej pi ajtéjmeini íiyej ne'ítza'apua jetze. Pecáj ché'e piyen seicé tí'imuaajca sino patá'aj té'atzaahuate'e.

28 Aj pu'i Tomás ayén tiu'utaniú tijín:

—Mú'ee pej pe'ín pú'een í nevástara'a, pajta í neDioj.

29 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pepu'u piyen té'atzaahuate'e pe'íjna jime'e pej yeehui piyen neseij. Miché'e huaújtemua'ave'en í mej caí naasej, í mej majta maúche'e miyen té'atzaahuate'e. —Ayee pu tiraata'ixaa.

A'iné 'een jime'e té'eyu'usi'ihuaca'a a'íjna jetze i yu'uxari

30 Jíhua pu máaj ayén huaríj í Jesús ti ayén huápi'i ruxe'leve'e, mejseíraca'a a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, í ti caí á'ayu'usi'i a'íjna jetze i yu'uxari.

31 Mí ajta a'íjna jetze i yu'uxari, ayée pu 'een jín té'eyu'usi'i sej si siyen rá'antzaahuate'en ti Jesús a'íin pú'een í Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u,

ti ajta a'ñin pú'een í yaujra'an í Dios. Ayee pu ajta 'een jín pí té'eyu'usi'i sej si siyen ruurican jín huateáturan tíj na'a rusén jime'e se'íjna jime'e sej siyen rá'astijre'e.

21

Tí'ij ari ajtahua'a huatarúu, Cirístu'u pu ti-huá'ixaate'e a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e

¹ Tí'ijta'i, Jesús ajtahua'a huataseíjre a'ímej jemi í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ayee pu tiu'uríj.

² A'uu mú a'uté'uuca'a a'íjna í Simón ti ajta i'i Pedro, ajta a'íjna í Tomás í mej miyen rata-muá'amua tíjín í mej hua'apua. A'uu mú majta a'uté'uuca'a a'íjna í Natanael ti a'uun é'eme'ecan u Caná, chajta'a ti a'uun huatacá'a u Galilea, majta a'íime í yaújmua'ame'en pú'eene'en í Zebedeo, majta seica í mej hua'apua í mej majta jamuan á'ujujhua'ane'e.

³ Ajta a'ñin Simón ti ajta i'i Pedro, ayée pu ti-hua'utá'ixaa tíjín:

—Naúche'e nu hui u nehua'itépe'en.

Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Teen tu yeehui teajta á'uju'un tá'aju'un.

Matí'ij mi u á'uju'un. Majta me'uun atéeci í baarcu jetze. Muaatáxa'ai mej rúuhua'ítepe'e. Majta, camu ti'itíj huatéevi'i.

⁴ Íya'ata pu'u, tí'ij ari tapuá'arijme'eca, Jesús pu a'uun a'utéveeca'a á saata'aj. Majta a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, camu raamuá'a ti a'ñin pú'eene'e.

⁵ Aj pu'i Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—Mí sej ne'ihuaamua'a, ¿ni seri hui hua'uvívi'i í hua'ité?

Mat'íj mi miyen tiu'utaniú tijín:

—Catu. Catu yeehui a'atzu.

⁶ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj hui ra'atéhua'axín í ruxíejmua'a ruri'írínta'an pújme'en í baarcu jetze. Amée xu yee seica teuni.

Mat'íj mi miyen huaríj. Jíme'en mu'u miyen huaríj, aj mú mi avé'ejisteca'a í hua'ité í xiéjmua'ari tzajta'a. Ajta, capu huatári'iristareca'a mej ra'ítapín a'íjna jime'e í mej mu'iicáa í hua'ité.

⁷ Ajta a'íin í ti Jesús raxí'eve'eca'a, ayée pu tiraata'ixaa í Pedro tijín:

—Tavastara'a pu pú'een amíjna.

Ajta a'íin Pedro, a'íi pu te'ijvihuáani a'utéveeca'a ti ij ruxíéhua tiu'umuári'en. Jíme'en pu'u ayén ráanamuaajri'i ti amiigura'an ayén tiu'utaxájtaca'a yee a'íin ja'atí pu tavástar'a pú'een, aj pu'i ucaújchejte í rusiicu'u. Aj pu'i atéjve á jaata'a.

⁸ Majta a'íime í seica, cujta'an mú huajú'ucaa. Méraajájpuaime'e í xiéjmua'ari, mua'avé'ejistican í hua'ité. Capu a'achú áuteevi'i a'utí e'eve'e'ástime í jaj, a'achú cumu anxíte meetro.

⁹ Mat'íj meri me'uun a'ará'a a'u ti a'uhuáchi, aj mú mi miyen tiraasej ti a'uun á'ataaca'a, ajta ari á'atí'ixcuare'eca'a. Hua'ité mú án á'uje'etii í ti'ixcuá japua. Ajta pan pu án á'umuaanica'a.

¹⁰ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj hui mé huaje'evé'i'in seica í hua'ité í sej seuchén hua'uvívi'i.

¹¹ Aj pu'i Simón ti ajta i'i Pedro, a'úu pu ateájraa í baarcu jetze. Ajta ra'ítajájpuaaca'a

í xiéjmu'a'ari a'u ti a'uhuáchi. Temua'a mú tite'evé'ejística'a í hua'ité mej vivéjme. Ayee mú ará'aseca'a a'achú cumu anxíte japuan hua'apuate japuan tamuáamuata'a japuan huaíca. Ajta a'ín xiéjmu'a'ari, capu huasiújtza'an, capu amín a'ij mej miyen avé'ejística'a.

¹² Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Iye'ej sétiú'ucuá'a.

Capu ja'atí ahuaújca'ane ti ayén raata'íhua'u yee ja'atí ti pírici a'iné mu'uri ramua'areereca'a ti a'ín pú'een'e í tavástara'a.

¹³ Aj pu'i Jesús a'uun e'iré'ene í huá'a jemi, ajta ra'anti'í'ipi'í í pan. Aj pu'i hua'uré'e'í'ipi'íte. Ayee pu che'atá na'a huaríj a'íjna jime'e í hua'ité.

¹⁴ Pu'uri i'í huaíca ti Jesús ayén huataseíjre a'ímej jemi í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tí'ij ari a'itáraa huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.

Jesús pu jamuan ti'ixa í Pedro

¹⁵ Mat'íj meri tiú'ucuaa, Jesús pu ayén tiraata'ixaa í Simón ti ajta i'í Pedro tijín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni tzaa piyen jaítze'e nexí'eve'e mej nu'u caí amíime?

Ajta a'ín Pedro, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Jee xaa ne'u, nevástara'a. Mú'ee pe yeehui ramua'aree nej muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj yeehui rí'í tihuá'ucha'in í neti'iríjmu'a'a.

¹⁶ Ajtahua'a pu Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni qui pénexe'eve'e?

Ayee pu tiu'utaniú tijín:

—Jee xaa ne'u, nevástará'a. Mú'ee pej ramua'aree nej muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj rí'i huá'uruuren pe'íime í mej neetzi jemi tiújse'irihua'a muá'aye'i.

¹⁷ Ajtahua'a pu ayén che'atá na'a tiraata'ihua'uri'i tijín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni qui piyen tzáahuati'ira'a jín nexí'eve'e?

Ajta a'ín Pedro, a'ij pu pua'a raatá'a ti Jesús ayén che'atá na'a huaíca tiraata'ihua'uri'i ti pua'a nu'u ayén raxí'eve'eca'a. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástará'a, mú'ee pej yeehui nain jín tirú'umua'aree. Mú'ee pej piyen ramua'aree nej xaa muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj rí'i tihuá'ucha'in í mej neetzi jemi tiújse'irihua'a muá'aye'i.

¹⁸ 'Aye'e nu hui tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Patí'ij pauj pá'ari'istaca'a, ayée pepu'u ti'it'é'ache'etehua'a pej pi axiéehua á'uche'ecane'en a'ij ti timua'aránajcheca'a.

'Mí ajta, méjca'i huáyee, patí'ij peri vástacira'itan, ayée pepu'u hui ajméjca'ataxi'isin ti ij ja'atí ayén mu'ucáchejte'en. A'í pu muá'avi'itín a'u pej caí á'uye'imí'i. —Aye'e pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

¹⁹ Aye'e pu 'een jín tiu'utaxájtaca'a í Jesús mej mi miyen ráamua'aree a'ij ti ye'í tí'imí'ini a'íjna í Pedro, ti ajta jín rí'i tiraatá'asin í Dios. Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—Paúche'e ná'astijre'e ajta pena'a caí huámí'ini.

Jíme'en a'íjna ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, ti ajta Jesús raatax'éve

²⁰ Aj pu'i Pedro pí a'uré'eve tí'ij raase'ij ti cujta'an huamé'ecaa a'íjna ti Jesús rax'éve'eca'a. A'íi pu a'ín pú'een'e ti aicaújtutzi án taviitze'en í Jesús mat'í'ij tí'icua'acaa, ti ajta tiraata'íhua'uri'i a'íjna í Jesús tíjín: “Tavastara'a, ¿a'atani hui muaatátuiire'esin a'íime jemi?”

²¹ Tí'ij Pedro ayén raase'ij, ayée pu tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—Ari amíjna, nevástara'a, ¿a'iquí ti'itíj raruuren?

²² Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Capu hui mú'etzi jetze ruxe'eve'e ti pua'a ayén na'aráanajche ti a'ín ayén ruuri huateáturan ajta nena'a caí yen uvé'enen. Patá'aj piyen ná'astijre'e ineetzi. —Ayee pu tiraata'ixaa.

²³ A'íj mú jín miyen te'utánamuajri'i yee ti nu'u caí ja'anáj mi'ini a'íjna í ja'ati ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Mí ajta, capu ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús ti nu'u caí mi'ini sino capu jetzen ruxe'eve'eca'a ti pua'a a'ín ja'atí ayén ruuri huateáturan ajta na'a caí uvé'enen í Jesús.

Ayee pu ra'antipué'ajte í Juan

²⁴ Nee nu ne'ín pú'een í nej Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Neajta nu niyen ne'íjna jín ti'itéxajta. Neajta niyen tira'utéyu'uxaca'a. Teajta iteen, ayée tu ramua'aree ti ayén ti'ayajna a'ij nej ti'itéxajta.

²⁵ Capu tí'iseicaj na'a í seica ti Jesús ayén tiú'uruu. Tí pua'a miyen nain a'uyú'uxanche'e, ayée pu tiná'amitiejte'e ti caí yen japan

á'avejri í chaanaca japua nain í yu'uxari ti ayén
tiú'ujxe'eve'eca'a mej te'uyú'uxanche'e.

**I niuucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús ti
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa